

Ετήσια Οικονομική Έκθεση
Χρήσης 2015

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ Α.Ε.Ε.Γ.Α. «Η ΕΘΝΙΚΗ»	4
ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ	12
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	14
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ	15
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	16
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ	17
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	18
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ & ΜΕΘΟΔΩΝ	19
2.1 Βάση παρουσίασης των Οικονομικών Καταστάσεων	19
2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας	19
2.3 Υιοθέτηση των Δ.Π.Χ.Α.	20
2.4 Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις	26
2.5 Συνένωση Επιχειρήσεων	28
2.6 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα	29
2.7 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	30
2.8 Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	31
2.9 Μεταφορά χρηματοοικονομικών στοιχείων	32
2.10 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων	32
2.11 Ασφαλιστικές δραστηριότητες	33
2.13 Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων	36
2.14 Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	36
2.15 Επενδύσεις σε ακίνητα	37
2.16 Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	37
2.17 Μισθώσεις	38
2.18 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	39
2.19 Προβλέψεις	39
2.20 Συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης	39
2.21 Παροχές προς εργαζομένους	40
2.22 Φόροι	40
2.23 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	41
2.24 Μετοχικό κεφάλαιο	41
2.25 Τομείς δραστηριότητας	41
2.26 Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προοριζόμενα προς πώληση	42
2.27 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	42
2.28 Αναγνώριση εσόδων	42
2.29 Συμψηφισμός	42

2.30	Παύση απεικόνισης	43
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ		43
3.1	Αποτίμηση των ασφαλιστικών προβλέψεων	43
3.2	Πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος:	43
3.3	Αναβαλλόμενος φόρος	44
3.4	Απομείωση αξίας χαρτοφυλακίου επενδύσεων	44
3.5	Απομείωση αξίας χρεωστών ασφαλίσεων	44
3.6	Απομείωση ενσώματων περιουσιακών στοιχείων και επενδυτικών ακινήτων	44
3.7	Εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων	44
3.8	Κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	45
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ		46
4.1	Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων	46
4.2	Ασφαλιστικός κίνδυνος	47
4.3	Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου	52
4.4	Κίνδυνος ρευστότητας	56
4.5	Κίνδυνος αγοράς	59
4.6	Κίνδυνος συγκέντρωσης	61
4.7	Λειτουργικός κίνδυνος	61
4.8	Διαχείριση κεφαλαίου	61
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ		63
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΑ (ΜΙΚΤΑ) ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΣΟΔΑ		65
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: ΕΚΧΩΡΗΘΕΝΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ		66
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ		66
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: ΚΕΡΔΗ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΗ/ ΛΗΞΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ		67
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: ΚΕΡΔΗ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ		67
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: ΑΠΟΜΕΙΩΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ		67
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ		68
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ		68
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ		69
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ		70
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		70
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΞΟΔΑ		71
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: ΦΟΡΟΙ		71
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΑ ΛΟΙΠΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ		72

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	73
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ	75
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	76
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΕΞΟΔΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΠΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ	77
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	77
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ / ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	78
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΔΙΑΚΡΑΤΟΥΜΕΝΑ ΩΣ ΤΗ ΛΗΞΗ	79
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ	80
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΣΕ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	81
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΑΤΑΤΑΣΣΟΜΕΝΑ ΩΣ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	83
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΚΑΤΑ ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ	84
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	85
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	86
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33: ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	86
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34: ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	86
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35: ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	87
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 36: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΙΣ ΝΕΟΝ	87
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 37: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	88
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 38: ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ	89
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 39: ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	90
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 40: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	90
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 41: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	90
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 42: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	90
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 43: ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ	93
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 44: ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	94
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 45: ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	94
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 46: ΑΜΟΙΒΕΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ	95
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 47: ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ	95

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ Α.Ε.Ε.Γ.Α. «Η ΕΘΝΙΚΗ»**1. Εξέλιξη της ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς το 2015**

Η Ελληνική Οικονομία αντιμετωπίζει πρωτόγνωρες προκλήσεις, από τις αρχές του 2009, οι οποίες έχουν ως αφετηρία τις μεγάλες μακροοικονομικές ανισορροπίες όπως η υπερχρέωση και τα υψηλά διπλά ελλείμματα.

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία για τη πορεία του Ελληνικού ΑΕΠ, η οικονομική δραστηριότητα εκτιμάται ότι συρρικνώθηκε, με τρέχουσες τιμές, κατά 1,2% σε ετήσια βάση και για έβδομη συνεχή χρονιά με τη συνολική σωρευτική μείωση να ανέρχεται στο 24,7% για την επταετία 2008 έως 2015.

Στο πλαίσιο αυτό η Εθνική Ασφαλιστική κατάφερε να διατηρήσει την ηγετική της θέση στην ελληνική ασφαλιστική αγορά με μερίδιο 16,6% επί των ακαθάριστων εγγεγραμμένων ασφαλιστρών (συμπεριλαμβανομένων και των επενδυτικών προϊόντων).

Σημαντικό είναι το γεγονός ότι παρά τις εξαιρετικά δυσμενείς συνθήκες στην Ελληνική Οικονομία, η νέα παραγωγή του Κλάδου Ζωής παρέμεινε σε υψηλά επίπεδα φθάνοντας €39,2 εκατ. έναντι €39,6 εκατ. για το 2014.

Για μια ακόμα χρονιά φαίνεται ότι ο ασφαλιστικός κλάδος δεν αύξησε τη διείσδυσή του στο ΑΕΠ εφόσον το ποσοστό των ασφαλιστρών επί του ΑΕΠ παραμένει στο 2,0% περίπου για το 2015, στο ίδιο ύψος με το 2014.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι αλλαγές των τελευταίων χρόνων στις ασφαλιστικές ρυθμίσεις, όπως οι περικοπές σε συντάξεις και σε λοιπές ιατροφαρμακευτικές παροχές, αναδεικνύουν emphaticά το ρόλο της ιδιωτικής ασφάλισης στην κάλυψη των αναγκών των νοικοκυριών για αποταμίευση και υγεία.

2. Σχολιασμός Αποτελεσμάτων

Τα κέρδη προ φόρων του Ομίλου για το 2015 ανήλθαν σε €78,2 εκατ. έναντι €105,4 εκατ. το 2014, κυρίως λόγω των έκτακτων προβλέψεων που διενεργήθηκαν για την καταγγελία κατά των μετόχων της Audatex στην Επιτροπή Ανταγωνισμού ύψους €15,0 εκατ. και τη μείωση των αποτελεσμάτων των κλάδων Γενικών Ασφαλίσεων. Ομοίως τα αποτελέσματα της Εταιρίας διαμορφώθηκαν σε κέρδη προ φόρων ύψους €76,7 εκατ. για το 2015, έναντι €105,0 εκατ. του 2014. Τα κέρδη εξακολουθούν να κρίνονται ως ιδιαίτερα ικανοποιητικά, καθώς η Εταιρία διατηρεί υψηλή κερδοφορία σε αντίξοες μακροοικονομικές συνθήκες.

Εκτός του λειτουργικού αποτελέσματος, σημαντική ώθηση στα κέρδη της Εταιρίας έδωσαν τα έσοδα Επενδύσεων, τα οποία ανήλθαν σε €111,4 εκατ. κατά το 2015. Το 2014 τα έσοδα επενδύσεων είχαν ανέλθει σε €153,4 εκατ. Η μείωση μεταξύ 2014 και 2015 οφείλεται κυρίως στην πραγματοποίηση λιγότερων κεφαλαιακών κερδών από πώληση αξιογράφων το 2014 αλλά και στη συνεχιζόμενη έμφαση προς επενδύσεις υψηλότερης πιστοληπτικής διαβάθμισης στα πλαίσια της συγκράτησης των κεφαλαιακών απαιτήσεων όπως προσδιορίζονται από το πλαίσιο της Φερεγγυότητας II.

Επιπρόσθετα η Εταιρία περιόρισε περαιτέρω κατά €10,2 εκατ. (μείωση 12,7%) σε σχέση με το 2014 το ύψος των ανεισπρακτών απαιτήσεων, μέσω εφαρμογής αυστηρότερων διαδικασιών, αλλαγής της πιστοληπτικής πολιτικής, καθώς και με την εφαρμογή νέων τρόπων είσπραξης ασφαλιστρών για τα ασφαλιστήρια όλων των κλάδων.

2.1 Κλάδος Ζωής

Τα κέρδη προ φόρων του κλάδου ζωής ανήλθαν σε €38,5 εκατ. το 2015, έναντι €39,9 εκατ. το 2014.

Αναλυτικότερα, τα ακαθάριστα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα του Κλάδου Ατομικών Ζωής, συμπεριλαμβανομένων των συμβολαίων Unit Linked, αυξήθηκαν κατά 2,7% σε σχέση με το 2014, ανερχόμενα σε €239,4 εκατ. το 2015, ενώ μειωμένη είναι η παραγωγή του Κλάδου Ομαδικών Ζωής (μη συμπεριλαμβανομένων των επενδυτικών συμβολαίων DAF & Εθνική Εφάπαξ) κατά 8,7% σε €59,6 εκατ. Η συνολική παραγωγή Bancassurance Κλάδου Ζωής για το 2015 ανήλθε σε €41,6 εκατ. έναντι €44,5 εκατ. για το 2014, παρουσιάζοντας μείωση 6,5%.

Η παραγωγή των επενδυτικών προϊόντων DAF και Εθνική Εφάπαξ ανήλθε σε €22,9 εκατ. και €89,3 εκατ. αντίστοιχα το 2015, έναντι €23,2 εκατ. και €192,3 εκατ. το 2014. Η σημαντική μείωση της παραγωγής του Εθνική Εφάπαξ οφείλεται στην παύση της διάθεσης του συγκεκριμένου προϊόντος μετά την επιβολή κεφαλαιακών ελέγχων στο τέλος Ιουνίου 2015.

2.2 Γενικές Ασφαλίσεις

Κατά το 2015 συνεχίστηκε η κερδοφορία στους κλάδους των Γενικών Ασφαλίσεων, αν και μειωμένη, με τα κέρδη προ φόρων της Μητρικής Εταιρίας να ανέρχονται σε €53,2 εκατ. το 2015 έναντι €65,1 εκατ. το 2014, μείωση η οποία οφείλεται κυρίως στην πραγματοποίηση λιγότερων κεφαλαιακών κερδών από πώληση χρεογράφων στους συγκεκριμένους κλάδους. Αντίθετα, το τεχνικό αποτέλεσμα των Γενικών κλάδων, στο οποίο δε λαμβάνονται υπόψη τα έσοδα επενδύσεων, τα λοιπά έσοδα και τα λειτουργικά έξοδα, ήταν σημαντικά αυξημένο σε €91,8 εκατ. το 2015 έναντι €80,1 εκατ. το 2014.

Συγκεκριμένα, τα κέρδη προ φόρων του κλάδου αυτοκινήτων ανήλθαν σε €26,4 εκατ. έναντι €32,2 εκατ. το 2014. Ο δείκτης ζημιών της ίδιας κράτησης (loss ratio) μειώθηκε στο 39,3% έναντι 58,1% το 2014.

Μείωση των κερδών προ φόρων παρατηρείται στους Κλάδους Πυρός και Απώλειας Κερδών, τα οποία ανήλθαν σε €27,5 εκατ. έναντι €33,0 εκατ. το 2014.

Στους Λοιπούς Γενικούς Κλάδους, το αποτέλεσμα προ φόρων ανήλθε σε ζημιά €0,7 εκατ. έναντι ζημιάς €0,1 εκατ. το 2014.

2.3 Κεφάλαια υπό διαχείριση

Τα Κεφάλαια υπό διαχείριση, ήτοι ομόλογα, μετοχές, αμοιβαία κεφάλαια, διαθέσιμα και ακίνητα συμπεριλαμβανομένων και των κεφαλαίων που διαχειρίζεται η εταιρία για τα Unit Linked προϊόντα, για το 2015 ανέρχονται σε €2.753,0 εκατ. έναντι €2.682,0 εκατ. του 2014. Στη διάρκεια της χρήσης του 2015 η Μητρική Εταιρία μείωσε τις προθεσμιακές της καταθέσεις, η οποία ανήλθε σε €142,9 εκατ. έναντι €328,0 εκατ. του 2014, αυξάνοντας παράλληλα τη θέση της σε έντοκα γραμμάτια του ελληνικού δημοσίου και ομόλογα ευρωπαϊκών κυρίως κρατών.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2015, το 1,8% του χαρτοφυλακίου - εξαιρουμένων των Unit Linked - ήταν επενδυμένο σε μετοχές κυρίως του Γενικού Δείκτη του Χ.Α., ενώ το 12,5% σε αμοιβαία κεφάλαια. Το ομολογιακό χαρτοφυλάκιο ανερχόταν στο 68,4% των κεφαλαίων υπό διαχείριση, ήτοι €1.458,2 εκατ. λογιστική αξία και αποτελούνταν κυρίως από Κρατικά Ομόλογα εκ των οποίων €117,1 εκατ. ήταν Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου και €470,4 εκατ. ήταν 6μηνα και 3μηνα Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου. Η μέση διάρκεια έως τη λήξη χαρτοφυλακίου ομολόγων ανερχόταν σε 6,3 έτη. Το 2014 η κατανομή ήταν μετοχές 0,9%, αμοιβαία κεφάλαια 8,8%, και ομόλογα 64,2% ενώ η μέση ομοίως διάρκεια έως τη λήξη χαρτοφυλακίου ομολόγων ανήλθε σε 7,7 έτη.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2015, το χαρτοφυλάκιο των Unit Linked ανερχόταν σε €622,4 εκατ., αποτελούμενο από ομόλογα σε ποσοστό 16,2%, αμοιβαία κεφάλαια σε ποσοστό 25,7% και 53,6% σε προθεσμιακές καταθέσεις ειδικού τύπου σε ευρώ με 100% εγγυημένο κεφάλαιο και εγγυημένη απόδοση στη λήξη (προϊόντα Εφάπαξ). Το 2014 η κατανομή ήταν αμοιβαία κεφάλαια 30,6%, διαθέσιμα 16,9 % και προθεσμιακές καταθέσεις ειδικού τύπου 45,8%.

Η Μητρική Εταιρία κατά τη χρήση 2015 προέβη σε απομείωση αξιογράφων ύψους €7,3 εκατ. σε σχέση με €1,7 εκατ. το 2014, με κριτήριο αν η μείωση στην εύλογη αξία ήταν σημαντική ή παρατεταμένη.

2.4 Ίδια Κεφάλαια – Διαθέσιμο περιθώριο φερεγγυότητας

Η Εταιρία, συνέχισε να ενισχύει περαιτέρω τα κεφάλαιά της με τη σημαντική κερδοφορία της κατά το 2015.

Συγκεκριμένα, τα ίδια κεφάλαια της Εταιρίας κατά το 2015 σημείωσαν σημαντική αύξηση κατά €104,4 εκατ., η οποία οφείλεται κατά €98,1 εκατ. στα κέρδη μετά φόρων της χρήσης, αυξημένα κατά €1,3 εκατ. λόγω καθαρών αποτιμήσεων του χαρτοφυλακίου διαθέσιμων προς πώληση επενδύσεων της Εταιρίας και κατά €5,0 εκατ. από την μείωση της υποχρέωσης από προγράμματα καθορισμένων παροχών η οποία αναγνωρίστηκε απευθείας στην καθαρή θέση και οφείλεται κυρίως στην αλλαγή στις υποθέσεις αναφορικά με το επιτόκιο προεξόφλησης και την αύξηση των αποδοχών.

Η θετική πορεία των κερδών της Εταιρίας είχε ως αποτέλεσμα να παρουσιάσει πλεόνασμα περιθωρίου φερεγγυότητας στο εποπτικό πλαίσιο της Φερεγγυότητας Ι ύψους €651,7 εκατ., αυξημένο κατά 9,5% σε σχέση με το 2014 όπου είχε διαμορφωθεί σε €595,0 εκατ.

Από την 1 Ιανουαρίου 2016 τέθηκε σε ισχύ ο Ν.4364/2016 για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, ο οποίος δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ της 5 Φεβρουαρίου 2016. Ο νέος νόμος αντικαθιστά τον προηγούμενο νόμο 400/1970 για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και θέτει σε ισχύ τις απαιτήσεις της Οδηγίας Φερεγγυότητα 2 (Solvency II) 2009/138/ΕΕ.

Η Εταιρία υπέβαλε τις απαιτούμενες από την Τράπεζα της Ελλάδος και την Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων ("ΕΙΟΡΑ") αναφορές του προπαρασκευαστικού σταδίου και είναι ουσιαστικά έτοιμη να μεταβεί ομαλά στο νέο εποπτικό πλαίσιο.

3. Συνδεδεμένες Εταιρίες

Τα συνολικά κέρδη των θυγατρικών και συγγενών εταιριών προ φόρων ανήλθαν το 2015 σε €6,2 εκατ. έναντι €5,7 εκατ. για το 2014.

Τα κέρδη προ φόρων της θυγατρικής εταιρίας GARANTA S.A. ανήλθαν σε €0,8 εκατ. έναντι €0,4 εκατ. το 2014.

Στην Κύπρο, το αποτέλεσμα της εταιρίας διαμορφώθηκε σε κέρδος €0,2 εκατ. έναντι ζημιά ύψους (€0,1 εκατ.) το 2014.

Η θυγατρική εταιρία National Μεσιτική Ασφαλίσεων, η οποία δραστηριοποιείται στη ναυτιλιακή ασφαλιστική μεσιτεία, πραγματοποίησε κέρδη προ φόρων ύψους €0,4 εκατ. το 2015 στα ίδια επίπεδα με το 2014.

Η θυγατρική εταιρία AUDATEX ΕΛΛΑΣ Α.Ε. τελεί υπό εκκαθάριση από την 26 Ιουνίου 2010, βάσει της από 25 Νοεμβρίου 2009 απόφασης των Διοικητικών Συμβουλίων της AUDATEX ΕΛΛΑΣ Α.Ε. και της AUDATEX GmbH, όπου αποφασίσθηκε από κοινού ο τερματισμός της μεταξύ τους σύμβασης άδειας αποκλειστικής χρήσης λογισμικού. Για την ολοκλήρωση της διαδικασίας εκκαθάρισεως της εταιρίας απομένει να ρευστοποιηθεί η ακίνητη περιουσία της. Το 2015 τα αποτελέσματα προ φόρων ανήλθαν σε ζημιά (€0,1 εκατ.), ήτοι στα ίδια επίπεδα με το 2014.

Τα κέρδη προ φόρων της ασφαλιστικής εταιρίας ζωής στη Βουλγαρία, στην οποία η Εταιρία συμμετέχει με 30%, παρουσίασαν αύξηση, ανερχόμενα σε €4,3 εκατ. το 2015 έναντι €3,8 εκατ. το 2014.

Επιπλέον η Εταιρία συμμετέχει με 20% σε μεσιτική εταιρία στη Βουλγαρία η οποία παρουσίασε τόσο το 2015 όσο και το 2014 κέρδη προ φόρων €0,6 εκατ..

Την 13 Ιουνίου 2014, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εθνικής Ασφαλιστικής αποφάσισε η Εταιρία να προβεί στην από κοινού με τις United Bank of Bulgaria AD και AIG Central Europe & CIS Insurance Holding Corporation πώληση της UBB AIG Insurance Company AD. Δεδομένου ότι η πώλησή της ολοκληρώθηκε στις αρχές του 2016 (4 Ιανουαρίου 2016), η λογιστική αξία της εν λόγω συμμετοχής ύψους €727 χιλ. σε επίπεδο Μητρικής Εταιρίας και €884 χιλ. σε επίπεδο Ομίλου, έχει καταχωρηθεί στα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση.

4. Δίκτυο

4.1 Δίκτυο Μητρικής Εταιρίας

Το δίκτυο Πωλήσεων της Εταιρίας εκτείνεται σε όλη την Ελλάδα και αποτελείται από 150 Γραφεία Πωλήσεων με 2.180 Ασφαλιστικούς Συμβούλους και 1.443 Συνεργαζόμενα Ασφαλιστικά Πρακτορεία. Το παραγωγικό δίκτυο υποστηρίζεται από δίκτυο 13 καταστημάτων, τα οποία βρίσκονται στην Αθήνα, Αγρίνιο, Ηράκλειο, Θεσσαλονίκη, Καβάλα, Κέρκυρα, Κοζάνη, Κόρινθο, Λαμία, Λάρισα, Πάτρα, Ρόδο και Χανιά. Τα προϊόντα της Εταιρίας διατίθενται και μέσω του εκτεταμένου δικτύου Καταστημάτων της Εθνικής Τράπεζας όπως επίσης και μέσω της απευθείας πώλησης (direct selling), η οποία εγκαινιάστηκε το 2012.

4.2 Δίκτυο Θυγατρικών

Εθνική Ασφαλιστική (Κύπρου) Λτδ.

Η Εταιρία στο σύνολο της δραστηριοποιείται σε όλους τους κλάδους ασφάλισης. Το δίκτυό της αποτελείται από 5 υποκατάστημα και 5 Ασφαλιστικά Γραφεία, τα οποία βρίσκονται σε όλες τις μεγάλες πόλεις της Κύπρου (Λευκωσία, Λεμεσό, Λάρνακα, Πάφο) και ενδυναμώθηκε το 2015 από την αύξηση των ασφαλιστικών συμβούλων από 90 σε 98, ενώ τα συνεργαζόμενα ασφαλιστικά πρακτορεία παραμένουν 50.

S.C. Garanta Assigurari S.A. (Ρουμανία)

Η GARANTA S.A. δραστηριοποιείται στον τομέα των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών εργασιών και λειτουργεί όλους τους κλάδους ασφάλισης. Διαθέτει 11 υποκαταστήματα στις πόλεις Brasov, Cluj Napoca, Timisoara, Oradea, Deva, Craiova, Iasi, Ploiesti, Bacau και Βουκουρέστι. Το δίκτυό της περιλαμβάνει 39 πράκτορες, 106 ασφαλιστικούς συμβούλους, ενώ ασφαλιστικά της προϊόντα πωλούνται μέσω του τραπεζικού δικτύου της Piraeus Bank/Romania και της Banca Romana de Credite si Investitii (BRCI).

5. Διαχείριση Ασφαλιστικών και Χρηματοοικονομικών Κινδύνων

5.1 Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων

Ο Όμιλος της Εθνικής Ασφαλιστικής θεωρεί την ύπαρξη αποτελεσματικού πλαισίου διαχείρισης κινδύνων βασικό παράγοντα περιορισμού της έκθεσης του σε κινδύνους και προστασίας των μετόχων και των ασφαλισμένων.

Ο Όμιλος για τον σκοπό αυτό, υιοθετεί πρακτικές και μεθοδολογίες διαχείρισης κινδύνων ευθυγραμμισμένες με όλες τις σχετικές οδηγίες και απαιτήσεις της Εποπτικής Αρχής - Τράπεζα της Ελλάδος - και των Εποπτικών Αρχών που εποπτεύουν τις εταιρίες του Ομίλου, καθώς και της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος.

Για τον σκοπό αυτό έχουν συσταθεί Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού («ALCO») και έχει δημιουργηθεί Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων.

Το σύστημα διαχείρισης κινδύνων περιλαμβάνει διαδικασίες εντοπισμού, μέτρησης, παρακολούθησης, ελέγχου και αναφοράς των κινδύνων.

Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων συμπληρώνουν η Αναλογιστική Λειτουργία, η Λειτουργία Κανονιστικής Συμμόρφωσης και η Λειτουργία Εσωτερικού Ελέγχου.

5.2 Ασφαλιστικός κίνδυνος

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που εκδίδει ο Όμιλος περιλαμβάνουν ασφαλιστικό κίνδυνο. Ο κίνδυνος αφορά στην πιθανότητα επέλευσης του ασφαλισμένου γεγονότος και της επακόλουθης ζημιάς. Ο κίνδυνος βασίζεται σε τυχαία γεγονότα.

Η έκθεση στον ασφαλιστικό κίνδυνο μετριάζεται μέσω της διασποράς του σε ένα πολυπληθές χαρτοφυλάκιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Η διασπορά αυτή βελτιώνεται περαιτέρω μέσω της εφαρμογής κατάλληλης πολιτικής ανάληψης των κινδύνων, κατάλληλης αντασφαλιστικής πολιτικής και εσωτερικών κανόνων λειτουργίας σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου. Επιπλέον, η τιμολογιακή πολιτική βασίζεται σε παραδοχές και στατιστικές μελέτες, καθώς και στα εμπειρικά δεδομένα του Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες τάσεις και τις τρέχουσες συνθήκες αγοράς.

5.3 Πιστωτικός κίνδυνος

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο αντανακλάται από το ύψος του κάθε στοιχείου του ενεργητικού. Κύριοι αντισυμβαλλόμενοι στους οποίους ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε πιστωτικό κίνδυνο, είναι οι αντασφαλιστές, οι οποίοι μπορεί να μην είναι σε θέση να καλύψουν την αναλογία τους επί των ασφαλιστικών αποζημιώσεων που έχουν ήδη καταβληθεί στους δικαιούχους, οι ασφαλιζόμενοι, οι οποίοι μπορεί να μην δύνανται να καταβάλλουν τα ποσά ασφαλίσεων που είναι απαιτητά και οι συνεργάτες του Ομίλου.

Η πολιτική του Ομίλου είναι να συνάπτει συναλλαγές με τρίτους που ικανοποιούν υψηλά κριτήρια και έχουν υψηλό επίπεδο πιστωτικής αξιοπιστίας.

5.4 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τον κίνδυνο ρευστότητας με τη συνεχή παρακολούθηση των χρηματοροών του. Προϋπολογίζει και παρακολουθεί τις χρηματοροές του και ενεργεί κατάλληλα ώστε να υπάρχουν επαρκή ρευστά διαθέσιμα.

5.5 Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς αφορά την πιθανότητα απωλειών λόγω μεταβολής στο επίπεδο ή στη μεταβλητότητα των τιμών αγοράς, όπως είναι οι τιμές των μετοχών, επιτοκίων και συναλλαγματικών διαφορών. Ο Όμιλος και η Μητρική Εταιρία εφαρμόζει σύγχρονες μεθόδους για τη μέτρηση του κινδύνου αγοράς, όπως η αποτίμηση Αξίας σε Κίνδυνο, ανάλυση ευαισθησίας, ανάλυση βασικού επιτοκιακού κινδύνου.

5.6 Κίνδυνος συγκέντρωσης

Ο Όμιλος μεριμνά για την διαχείριση του κινδύνου συγκέντρωσης, τόσο με τη διασπορά των χαρτοφυλακίων ασφαλιστηρίων συμβολαίων και επενδύσεων, όσο και με την σύναψη αντασφαλιστικών συμβάσεων.

5.7 Λειτουργικός κίνδυνος

Ο λειτουργικός κίνδυνος αφορά στις περιπτώσεις που οι εσωτερικές διαδικασίες καθώς και τα συστήματα της Εταιρίας δεν λειτουργούν με συνέπεια τη δημιουργία τόσο ποσοτικών όσο και ποιοτικών ζημιών. Η Εταιρία, προκειμένου να περιορίσει τον λειτουργικό κίνδυνο έχει δημιουργήσει επαρκείς εσωτερικούς μηχανισμούς ελέγχου και αναφοράς που έχουν στόχο τον εντοπισμό, την αξιολόγηση, τη διαχείριση και την καταγραφή του λειτουργικού κινδύνου. Οι μηχανισμοί αυτοί περιλαμβάνουν την αναλυτική καταγραφή των εσωτερικών διαδικασιών και ελέγχων, τον διαχωρισμό των αρμοδιοτήτων, την συνεχή εκπαίδευση του προσωπικού, τις διαδικασίες εγκρίσεων και συμφωνιών καθώς και την εποπτεία της λειτουργίας Εσωτερικού Ελέγχου. Στις περιπτώσεις όπου οι συνέπειες του λειτουργικού κινδύνου είναι σημαντικές, η Εταιρία έχει αναπτύξει σχέδιο ελαχιστοποίησης του λειτουργικού κινδύνου στα επιτρεπτά για την Εταιρία όρια, τα οποία συνάδουν με τη διάθεσή της σχετικά με το βαθμό κινδύνου που επιθυμεί να αναλάβει. Σημειώνεται ότι η βελτίωση του ελεγκτικού πλαισίου μέσα στο οποίο λειτουργεί η Εταιρία είναι συνεχής και εξελισσόμενη διαδικασία.

6. Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού

Την 12 Φεβρουαρίου 2016, σε συνέχεια της αναπομπής από το Διοικητικό Εφετείο της υπ' αριθμ.460/2009 απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η Μητρική Εταιρεία με την ιδιότητα του βασικού μετόχου της εταιρίας AUDATEX, κλήθηκε να παρασταθεί στην συνεδρίαση της ολομέλειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού με θέμα την επανεξέταση της (υπ' αριθμ.πρωτ.6756/26.10.2005) καταγγελίας της Ένωσης Φανοποιών και Βαφένων Νομού Χανίων κατά της εταιρείας AUDATEX, για παράβαση του άρθρου 1 του ν. 703/1977 περί ανταγωνισμού, όπως ίσχυε καθώς και του Κανονισμού 1400/2002, η οποία έχει προγραμματιστεί για τον Απρίλιο του 2016. Για την ανωτέρω περίπτωση η Μητρική Εταιρία έχει σχηματίσει πρόβλεψη ζημιάς €15,0 εκατ..

7. Βασικά Χρηματοοικονομικά μεγέθη 2015– 2014

Τα μεγέθη που παρουσιάζονται στους παρακάτω πίνακες και εκφράζονται σε εκατομμύρια Ευρώ, είναι σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικών Αναφορών, εκτός των Δεδουλευμένων Ασφαλίσεων & συναφών εσόδων (συμπεριλαμβανομένων Επενδυτικών συμβολαίων), τα οποία περιλαμβάνουν και τη δεδουλευμένη παραγωγή των επενδυτικών συμβολαίων DAF και Εφάπαξ Εθνικής.

Όμιλος

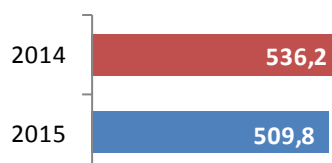
Δεδουλευμένα (μικτά) Ασφάλιστρα & συναφή έσοδα (συμπ. Επενδυτικών συμβολαίων)

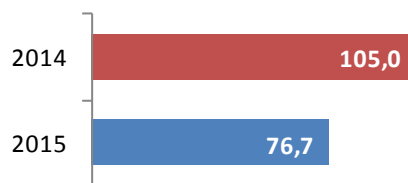
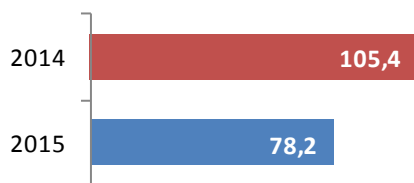
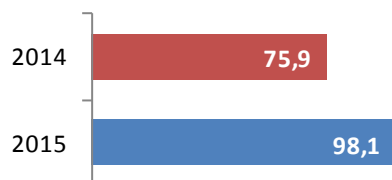
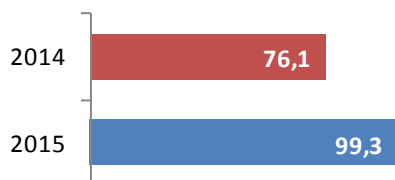
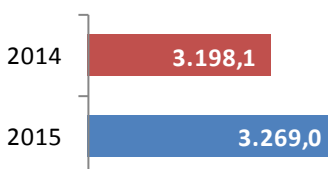
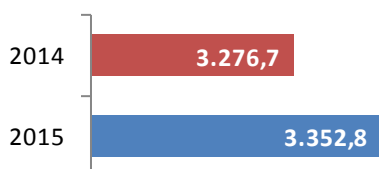
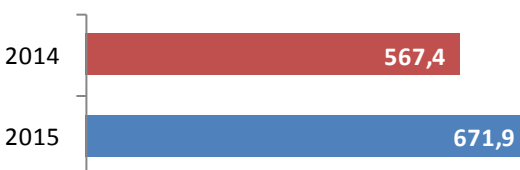
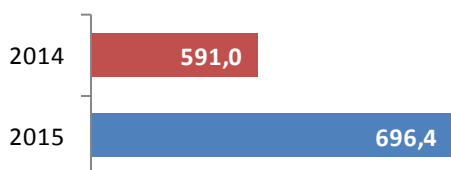
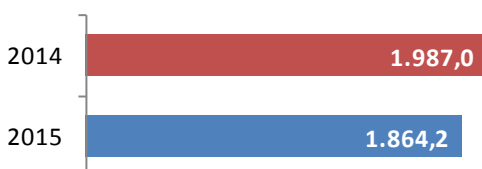
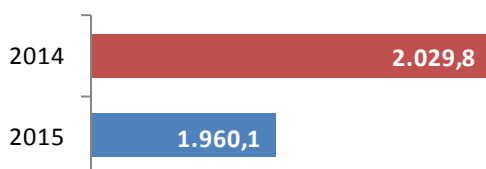

Μητρική Εταιρία

Δεδουλευμένα (μικτά) Ασφάλιστρα & συναφή έσοδα

Κέρδη προ φόρων**Κέρδη μετά από φόρους****Σύνολο ενεργητικού****Ίδια κεφάλαια****Μαθηματικά αποθέματα και τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις**

	Όμιλος		Μητρική	
	2015	2014	2015	2014
Δείκτης ίδιας κράτησης (επί δεδουλευμένων)	85,6%	86,2%	86,2%	86,8%
Δείκτης εξόδων επί εγγεγραμμένων ασφαλιστρών	22,3%	20,9%	21,7%	20,3%

8. Περιβαλλοντικά θέματα

Λόγω της φύσης των εργασιών ο Όμιλος δεν αντιμετωπίζει περιβαλλοντικά θέματα. Στο πλαίσιο της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, η Εθνική Ασφαλιστική έχει αναλάβει πλήθος δράσεων.

9. Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Κατά τη διάρκεια του 2015, οι συνεχιζόμενες διαπραγματεύσεις μεταξύ της Ελληνικής κυβέρνησης και των ευρωπαϊών εταίρων, η διάρθρωση των πηγών άντλησης ρευστότητας της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. ("ΕΤΕ"), της οποίας η

Εταιρία είναι 100% θυγατρική, μεταβλήθηκε σημαντικά και κορυφώθηκε με την επιβολή τραπεζικής αργίας τριών εβδομάδων αρχομένης την 28 Ιουνίου 2015 καθώς και η επιβολή περιορισμών στις συναλλαγές, που εφαρμόζονται μέχρι και σήμερα δημιούργησαν κλίμα οικονομικής αστάθειας και αβεβαιότητας για τον τραπεζικό τομέα.

Η Εταιρία αν και έχει ισχυρή οικονομική θέση την 31 Δεκεμβρίου 2015, παρακολουθεί συστηματικά την κεφαλαιακή της επάρκεια στα πλαίσια των απαιτήσεων του νέου εποπτικού πλαισίου Φερεγγυότητα II, και έχει σχεδιάσει και αξιολογήσει τις ενέργειες που πιθανόν να απαιτηθούν, ώστε η Εταιρία να διαθέτει επαρκή εποπτικά κεφάλαια, ενώ παράλληλα έχει υποβάλλει αντίστοιχες εποπτικές αναφορές στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Συμπέρασμα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Η Διοίκηση της ΕΤΕ έχει αποφανθεί ότι δεν τίθεται θέμα όσον αφορά στη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας λαμβάνοντας υπόψη (α) την πρόσβασή της στο Ευρωσύστημα (β) την συμφωνία Ιουλίου/Αυγούστου 2015 της ελληνικής κυβέρνησης με τους Θεσμούς, (γ) το δείκτη CET1 της Τράπεζας και του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2015 και (δ) την αναμενόμενη θετική επίδραση των υπόλοιπων ενεργειών του σχεδίου κεφαλαιακών ενεργειών της ΕΤΕ.

Εντούτοις, οποιαδήποτε σημαντική επιδείνωση του οικονομικού περιβάλλοντος, για παράδειγμα λόγω αρνητικών εξελίξεων στην ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης του προγράμματος για τη χρηματοδότηση της Ελληνικής κυβέρνησης, ενδέχεται να έχει αρνητικό αντίκτυπο για την ΕΤΕ, γεγονός τα οποία ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την ικανότητα της ΕΤΕ να στηρίξει κεφαλαιακά την Εταιρία, εφόσον συντρέξει ανάγκη, και ως εκ τούτου, ενδέχεται να επηρεάσουν τη δυνατότητα της Εταιρίας να συνεχίσει την επιχειρηματική της δραστηριότητα.

Η άρση αυτών των ουσιαστών αβεβαιοτήτων εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από την επιτυχημένη ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης του Προγράμματος, την επίλυση των χρηματοδοτικών αναγκών της ελληνικής κυβέρνησης, και την πρόσβαση των τραπεζών, συμπεριλαμβανομένης και της Τράπεζας, στις διεθνείς χρηματοοικονομικές αγορές.

10. Εταιρική Διακυβέρνηση

Το σύστημα εταιρικής διακυβέρνησης της Εθνικής Ασφαλιστικής ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του ελληνικού και ευρωπαϊκού νομικού και κανονιστικού πλαισίου και στις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές.

Η Εταιρία έχει θεσπίσει τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιγράφει την δομή και λειτουργία της σε θέματα διακυβέρνησης, με σκοπό την προάσπιση των συμφερόντων της μακροπρόθεσμα προς όφελος των πελατών της, των μετόχων, των εργαζομένων και όλων των άλλων ενδιαφερομένων μερών. Ο Κώδικας καθορίζει το πλαίσιο της εσωτερικής λειτουργίας της Εταιρίας και του Διοικητικού της Συμβουλίου (Δ.Σ.) με σκοπό τη συνέχεια, τη συνέπεια και την αποτελεσματικότητα του τρόπου λειτουργίας της Εταιρίας. Το Δ.Σ. επικουρείται στη λειτουργία του από τις ακόλουθες Επιτροπές:

- την Επιτροπή Ελέγχου
- την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων
- την Επιτροπή Ανθρωπίνου Δυναμικού και Αμοιβών
- την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων

Ο Κώδικας καθώς και οι Κανονισμοί Λειτουργίας των παραπάνω Επιτροπών ορίζουν τα καθήκοντα και κατανέμουν τις αρμοδιότητες των Επιτροπών του.

Η Εταιρεία έχει επαρκή και διαφανή οργανωτική δομή με σαφή κατανομή και κατάλληλο διαχωρισμό καθηκόντων, καθώς και αποτελεσματικό μηχανισμό μετάδοσης των πληροφοριών εντός της Εταιρίας. Σε αυτό το πλαίσιο λειτουργίας και οργάνωσης, η Εθνική Ασφαλιστική έχει αναπτύξει ένα σύνολο πολιτικών και διαδικασιών που περιγράφουν την κατανομή καθηκόντων και ρόλων και συντελούν στην επίτευξη των εταιρικών στόχων. Επιπλέον, στην επιτυχή λειτουργία της Εταιρικής Διακυβέρνησης συμβάλλουν οι τέσσερις βασικές λειτουργίες της Εταιρίας δηλαδή οι μονάδες του Εσωτερικού Ελέγχου, Διαχείρισης Κινδύνων, Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Αναλογιστικής που διασφαλίζουν την εφαρμογή ενός αποτελεσματικού συστήματος εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων.

11. Προοπτικές για το 2016

Το 2015 η Εθνική Ασφαλιστική αλλά και η ιδιωτική ασφάλιση γενικότερα επηρεάστηκαν σε σημαντικό βαθμό από τις εξελίξεις στην Ελλάδα και την οικονομία. Τα capital controls είχαν σαφή επίδραση στον όγκο των πωλήσεων κάποιων επενδυτικών προϊόντων, οδήγησαν σε αλλαγή στον τρόπο διαχείρισης του επενδυτικού χαρτοφυλακίου της Εταιρίας και ταυτόχρονα, επηρέασαν ασφαλισμένους, προσωπικό και συνεργάτες.

Η Εθνική Ασφαλιστική, με ευέλικτα σχήματα, διαμόρφωσε τις καλύτερες δυνατές συνθήκες προκειμένου να εξυπηρετήσει τους ασφαλισμένους της και κατάφερε να κρατήσει σταθερή την πορεία της, με σεβασμό στις ανάγκες των ανθρώπων της. Ως ηγέτιδα δύναμη της Ελληνικής Ασφαλιστικής Αγοράς, συνεχίζει να εξελίσσεται και ο εκσυγχρονισμός της αποδίδει ήδη καρπούς όπως προκύπτει και από τα αποτελέσματά της. Με σημείο αναφοράς τα δίκτυά της και το ανθρώπινο δυναμικό της, η Εταιρία ενίσχυσε επιπλέον την πελατοκεντρική της φιλοσοφία και βελτιώθηκε λειτουργικά παραμένοντας πρώτη σε μερίδια αγοράς, με σταθερή κερδοφορία.

Με άξονα την καινοτομία και αξιοποιώντας τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα, η Εθνική Ασφαλιστική επανασχεδίασε εγκαίρως τη στρατηγική της, με στόχο τη μετεξέλιξή της σε μια σύγχρονη, αξιόπιστη και ισχυρή ασφαλιστική επιχείρηση, προκειμένου να συνεχίσει να αποτελεί την πρώτη επιλογή των ασφαλισμένων και τον οδηγό των εξελίξεων στον εγχώριο ασφαλιστικό κλάδο.

Δόθηκε προτεραιότητα στην υλοποίηση σημαντικών έργων υποδομής όπως το νέο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα, συστήματα διαχείρισης κόστους και βελτίωσης λειτουργίας, συστήματα ανάπτυξης πωλήσεων και εναρμόνισης με κανονιστικές υποχρεώσεις.

Η Εταιρία βρέθηκε για ακόμη μια χρονιά στην πρώτη γραμμή για την κοινωνία και τον άνθρωπο, υπηρετώντας με συνέπεια το ανθρωποκεντρικό της όραμα που καθορίζει κάθε της δραστηριότητα. Με ισχυρό το αίσθημα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, η Εθνική Ασφαλιστική υποστήριξε για ακόμη μια χρονιά δράσεις και φορείς που προσφέρουν σημαντικό έργο σε ευαίσθητες κοινωνικά ομάδες και σε τομείς του περιβάλλοντος, του πολιτισμού και της επιστήμης.

Για το 2016 η Εθνική Ασφαλιστική εξακολουθεί να έχει στο επίκεντρο τον ασφαλισμένο της, συνεχίζει να εκπαιδεύει διαρκώς το προσωπικό της, ενσωματώνει στα επιχειρησιακά της μοντέλα σύγχρονα χαρακτηριστικά και προσαρμόζει στις νέες απαιτήσεις τις μεθόδους υπολογισμού του κινδύνου, προσφέρει σημαντικές ευχέρειες στο δίκτυό της, το οποίο στηρίζει αδιάλειπτα, μιας και αυτό είναι που αποτελεί και τον ισχυρότερο πυλώνα πάνω στον οποίο η Εθνική Ασφαλιστική στηρίζει την περαιτέρω ανάπτυξή της, ενώ έχει ολοκληρώσει όλες τις διαδικασίες προσαρμογής στο Solvency II και παραμένει έτοιμη να αντιμετωπίσει νέες προκλήσεις.

Βασικός στόχος για την τρέχουσα χρήση είναι η Εταιρία να διατηρήσει την κυρίαρχη θέση της στην αγορά αλλά και να προσφέρει καινοτόμες λύσεις για τους ασφαλισμένους της, προσαρμοσμένες στις νέες απαιτήσεις που απορρέουν από τη χρηματοοικονομική συγκυρία. Συγχρόνως, η Εθνική Ασφαλιστική θα συνεχίσει να εργάζεται εντατικά ώστε να βελτιώσει ακόμη περισσότερο τον τρόπο λειτουργίας της, να παρέχει υψηλού επιπέδου υπηρεσίες, αξιοποιώντας τους ανθρώπινους πόρους της και εξασφαλίζοντας σταθερή κερδοφορία, μέσω της οποίας θα μπορούσε να συνεχίσει να ικανοποιεί τα επενδυτικά της σχέδια για τους ασφαλισμένους και το μέτοχο αλλά και να παραμένει κεφαλαιακά θωρακισμένη.

Αθήνα, 13 Απριλίου 2016

Ο Πρόεδρος

Χριστόφορος Σαρδελής

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Ανωνύμου Ελληνικής Εταιρίας Γενικών Ασφαλειών «Η ΕΘΝΙΚΗ»

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες εταιρικές και τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Ανωνύμου Ελληνικής Εταιρίας Γενικών Ασφαλειών «Η ΕΘΝΙΚΗ» (η «Εταιρία») και των θυγατρικών της (συνολικά «ο Όμιλος»), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2015, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις εταιρικές και τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της εταιρίας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της εταιρίας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Εταιρίας και των θυγατρικών αυτής κατά την 31η Δεκεμβρίου 2015, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έμφαση Θέματος

Εφιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 2.2 των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, όπου γίνεται αναφορά στις ουσιώδεις αβεβαιότητες που απορρέουν από τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα και τις τρέχουσες εξελίξεις, οι οποίες δύνανται να επηρεάσουν τον χρηματοπιστωτικό τομέα. Οι ουσιώδεις αβεβαιότητες αυτές δύνανται να δημιουργήσουν σημαντική αμφιβολία για τη δυνατότητα της Εταιρίας και του Ομίλου να συνεχίσει απρόσκοπτα την επιχειρηματική τους δραστηριότητα. Στη γνώμη μας δε διατυπώνεται επιφύλαξη σε σχέση με το θέμα αυτό.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Επαληθεύσαμε τη συμφωνία και την αντιστοίχιση του περιεχομένου της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στα πλαίσια των οριζόμενων από τα άρθρα 43α (παρ.3α), 108 και 37 του κ.ν.2190/1920.

Αθήνα, 13 Απριλίου 2016

Η Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Δέσποινα Ξενάκη

A.M. ΣΟΕΛ :14161

Deloitte.

Χατζηπαύλου Σοφιανός & Καμπάνης Ανώνυμη Εταιρεία

Ορκωτών Ελεγκτών & Συμβούλων Επιχειρήσεων

Φραγκοκκλησιάς 3^α & Γρανικού, 151 25 Μαρούσι

A.M. ΣΟΕΛ : Ε 120

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
		31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
		(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Δεδουλευμένα (μικτά) ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	6	539.933	565.496	509.814	536.191
Μείον: Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα	7	(77.678)	(78.130)	(70.292)	(70.856)
Καθαρά δεδουλευμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα		462.255	487.366	439.522	465.335
Λοιπά έσοδα επενδύσεων	8	77.461	94.904	77.585	95.322
Κέρδη/(Ζημιές) από πώληση/λήξη επενδύσεων	9	32.008	61.591	32.008	61.591
Κέρδη/(Ζημιές) από αποτίμηση επενδύσεων	10	9.500	(1.766)	9.133	(1.865)
Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	11	(7.291)	(1.689)	(7.291)	(1.689)
Έσοδα επενδύσεων		111.678	153.040	111.435	153.359
Λοιπά Έσοδα	12	7.962	8.192	6.906	7.473
		581.895	648.598	557.863	626.167
Αποζημιώσεις ασφαλισμένων	13	(340.839)	(369.104)	(330.170)	(357.807)
Δεδουλευμένες προμήθειες παραγωγής	14	(62.796)	(64.250)	(61.238)	(63.178)
Μεταβολή μαθηματικών αποθεμάτων και τεχνικών ασφαλιστικών προβλέψεων	15	31.426	6.581	33.300	8.340
Έξοδα διοίκησης και διάθεσης	16	(121.421)	(105.054)	(112.128)	(96.121)
Χρηματοοικονομικά έξοδα	17	(10.981)	(12.358)	(10.864)	(12.258)
Λοιπά έξοδα		(296)	(319)	(99)	(100)
Αναλογία αποτελεσμάτων συγγενών εταιριών	24	1.260	1.330	-	-
Κέρδη προ φόρων		78.248	105.424	76.664	105.043
Φόροι	18	21.096	(29.323)	21.436	(29.174)
Κέρδη μετά από φόρους		99.344	76.101	98.100	75.869

Λοιπά συνολικά εισοδήματα, μετά από φόρους:

Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση, μετά από φόρους		1.210	(1.234)	1.308	(1.883)
Υποχρεώσεις από προγράμματα καθορισμένων παροχών		5.029	(9.593)	5.029	(9.593)
Συναλλαγματικές διαφορές, μετά από φόρους		(124)	(44)	-	-
Λοιπές κινήσεις		(29)	(13)	2	(1)
Καθαρά λοιπά συνολικά εισοδήματα, μετά από φόρους	19	6.086	(10.884)	6.339	(11.477)
Συνολικά εισοδήματα, μετά από φόρους		105.430	65.217	104.439	64.392

Κέρδη/(Ζημιές) μετά από φόρους, που αναλογούν:

- στη Μητρική Εταιρία	99.314	76.119	98.100	75.869
- στις Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές	30	(18)	-	-

Συνολικά εισοδήματα, μετά από φόρους, που αναλογούν:

- στη Μητρική Εταιρία	105.417	65.233	104.439	64.392
- στις Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές	13	(16)	-	-

Οι επεξηγηματικές σημειώσεις στις σελίδες 18 έως 95 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων.

Αθήνα, 13 Απριλίου 2016

Ο Πρόεδρος
Του Δ.Σ.Ο Αναπληρωτής
Διευθύνων ΣύμβουλοςΟ Διευθυντής Οικ/κών
Υπηρεσιών

Ο Αναλογιστής

Χ.Β. Σαρδελής
Α.Δ.Τ. ΑΚ 088321Σ.Σ. Κωνσταντάς
Α.Δ.Τ. ΑΒ 576336Γ.Χ.Πετούσης
Αρ. αδ. 990 Α'τάξηςΓ.Χ.Μαμουλάκης
Α.Δ.Τ. ΑΗ 125609

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

		ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
		31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	Σημ.	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	20	130.451	126.522	124.360	120.457
Επενδύσεις σε ακίνητα	21	91.523	101.975	91.096	101.550
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	22	10.982	9.500	8.137	6.632
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επόμενων χρήσεων (ΜΕΠ)	23	37.745	45.718	35.711	44.104
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	24	3.702	3.146	15.284	15.284
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	25	171.849	133.785	171.771	133.736
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	26	132.695	129.201	132.695	129.201
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	27	1.462.981	1.212.493	1.454.627	1.205.391
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	28	650.490	572.828	623.384	554.063
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	29	176.995	236.552	176.995	236.552
Χρεώστες ασφαλιστρών και λοιπές απαιτήσεις	31	195.784	521.348	171.863	488.225
Περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	24	884	1.097	727	727
Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	32	94.879	90.110	84.510	79.117
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος		26.033	13.759	25.877	13.642
Ταμείο και καταθέσεις	33	165.763	78.623	151.925	69.461
Σύνολο Ενεργητικού		3.352.756	3.276.657	3.268.962	3.198.142
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια κεφάλαια					
Μετοχικό Κεφάλαιο καταβεβλημένο	34	490.044	490.044	490.044	490.044
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο		547.416	547.416	547.416	547.416
Αποθεματικά	35	62.650	64.755	63.885	65.908
Αποτελέσματα εις νέον	36	(406.509)	(514.030)	(429.480)	(535.941)
		693.601	588.185	671.865	567.427
Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές		2.805	2.792	-	-
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		696.406	590.977	671.865	567.427
Υποχρεώσεις					
Μαθηματικά αποθέματα και τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις	37	1.910.145	2.029.835	1.864.204	1.986.954
Υποχρεώσεις από επενδυτικά συμβόλαια	38	511.531	452.857	511.531	452.857
Λοιπές υποχρεώσεις	39	122.730	110.011	111.006	99.325
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	40	50.033	50.034	50.033	50.034
Φόρος εισοδήματος		222	200	-	-
Υποχρεώσεις αντασφαλιστικών δραστηριοτήτων	41	55.765	30.672	55.397	30.391
Υποχρεώσεις παροχών προς το προσωπικό	42	5.117	11.334	4.926	11.154
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	25	807	737	-	-
Σύνολο Υποχρεώσεων		2.656.350	2.685.680	2.597.097	2.630.715
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		3.352.756	3.276.657	3.268.962	3.198.142

Οι επεξηγηματικές σημειώσεις στις σελίδες 18 έως 95 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων.

Αθήνα, 13 Απριλίου 2016

Ο Πρόεδρος
Του Δ.Σ.

Ο Αναπληρωτής
Διευθύνων Σύμβουλος

Ο Διευθυντής Οικ/κών
Υπηρεσιών

Ο Αναλογιστής

Χ.Β. Σαρδελής
Α.Δ.Τ. ΑΚ 088321

Σ.Σ. Κωνσταντάς
Α.Δ.Τ. ΑΒ 576336

Γ.Χ.Πετούσης
Αρ. αδ. 990 Α'τάξης

Γ.Χ.Μαμουλάκης
Α.Δ.Τ. ΑΗ 125609

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ**ΟΜΙΛΟΣ**

	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Αποθεματικό αξιογράφων ΔΠΠ	Λοιπά Αποθεματικά	Συναλ/κές Διαφορές	Σωρευμένα Κέρδη / (Ζημιές)	Σύνολο	Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
(Ποσά σε χιλιάδες €)									
Υπόλοιπα 01/01/2014	490.044	547.416	38.768	40.663	(3.586)	(590.353)	522.952	2.808	525.760
Αποτέλεσμα χρήσης μετά φόρων	-	-	-	-	-	76.119	76.119	(18)	76.101
Μεταφορές	-	-	-	(209)	-	209	-	-	-
Λοιπά συνολικά εισοδήματα, μετά από φόρους	-	-	(1.251)	(9.593)	(37)	(5)	(10.886)	2	(10.884)
Υπόλοιπα 31/12/2014	490.044	547.416	37.517	30.861	(3.623)	(514.030)	588.185	2.792	590.977
Αποτέλεσμα χρήσης μετά φόρων	-	-	-	-	-	99.314	99.314	30	99.344
Μεταφορές	-	-	-	(8.220)	-	8.219	(1)	-	(1)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα, μετά από φόρους	-	-	1.210	5.029	(124)	(12)	6.103	(17)	6.086
Υπόλοιπα 31/12/2015	490.044	547.416	38.727	27.670	(3.747)	(406.509)	693.601	2.805	696.406

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Αποθεματικό αξιογράφων ΔΠΠ	Λοιπά Αποθεματικά	Σωρευμένα Κέρδη / (Ζημιές)	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
(Ποσά σε χιλιάδες €)						
Υπόλοιπα 01/01/2014	490.044	547.416	38.610	38.774	(611.809)	503.035
Αποτέλεσμα χρήσης μετά φόρων	-	-	-	-	75.869	75.869
Λοιπά συνολικά εισοδήματα, μετά από φόρους	-	-	(1.883)	(9.593)	(1)	(11.477)
Υπόλοιπα 31/12/2014	490.044	547.416	36.727	29.181	(535.941)	567.427
Αποτέλεσμα χρήσης μετά φόρων	-	-	-	-	98.100	98.100
Μεταφορές	-	-	-	(8.360)	8.359	(1)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα, μετά από φόρους	-	-	1.308	5.029	2	6.339
Υπόλοιπα 31/12/2015	490.044	547.416	38.035	25.850	(429.480)	671.865

Οι επεξηγηματικές σημειώσεις στις σελίδες 18 έως 95 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ		ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ		
		31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014	
		Σημ.	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες						
Κέρδη προ φόρων			78.248	105.424	76.664	105.043
Πλέον/(μείον) προσαρμογές για μη ταμειακά στοιχεία						
Αποσβέσεις και απομειώσεις περ.στοιχείων, επενδ.ακινήτων και αύλων	16	9.925	8.294	9.765	7.924	
Μεταβολή πρόβλεψης επισφαλών απαιτήσεων	16	(2.246)	(4.403)	(2.246)	(4.403)	
Έξοδα προγραμμάτων καθορισμένων παροχών προς το προσωπικό	42	2.252	6.146	2.252	6.146	
Ζημιές από πώληση και καταστροφή περιουσιακών στοιχείων	12	(9)	25	(9)	25	
Ζημιά από απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	11	7.291	1.689	7.291	1.689	
Αναλογία αποτελεσμάτων συγγενών εταιρειών	24	(1.260)	(1.330)	-	-	
Κέρδη από Πώληση/ Λήξη αξιογράφων	9	(32.008)	(61.591)	(32.008)	(61.591)	
Κέρδη / Ζημιές από αποτίμηση επενδύσεων	10	(9.500)	1.766	(9.133)	1.865	
Καθαρά έσοδα από τόκους και μερίσματα	8,17	(68.208)	(85.851)	(68.347)	(86.281)	
Πρόβλεψη επιβολής κυρώσεων από Επιτροπή Ανταγωνισμού	39	15.000	-	15.000	-	
Έσοδα/(Έξοδα) από συναλλαγματικές διαφορές	12	(953)	(791)	(414)	(547)	
Σύνολο προσαρμογών για μη ταμειακά στοιχεία			(79.717)	(136.046)	(77.850)	(135.173)
Μεταβολή στοιχείων απαιτήσεων / υποχρεώσεων						
Μεταβολή αξιογράφων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	28	(68.162)	(180.790)	(60.188)	(178.505)	
Μεταβολή ΜΕΠ	23	7.973	(1.851)	8.393	(1.587)	
Μεταβολή ασφαλιστικών προβλέψεων	37	(119.690)	(68.848)	(122.750)	(72.965)	
Μεταβολή υποχρεώσεων από ομαδικά επενδυτικά συμβόλαια DAF	38	(22.739)	9.248	(22.739)	9.248	
Μεταβολή υποχρεώσεων από επενδυτικά συμβόλαια unit linked	37	81.413	188.534	81.413	188.534	
Μεταβολή καταθέσεων που δεν αποτελούν ταμειακά διαθέσιμα	31	278.139	(275.142)	267.480	(267.480)	
Μεταβολή χρεωστών ασφαλιστρών και λοιπών απαιτήσεων	31	46.727	14.792	47.432	8.982	
Μεταβολή καθαρών απαιτήσεων από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	32,41	15.034	42.647	14.322	50.359	
Μεταβολή λοιπών υποχρεώσεων	39	(2.422)	(9.305)	(3.319)	(9.435)	
			214.805	(311.337)	208.859	(302.979)
Αγορές αξιογράφων		(613.365)	(868.714)	(612.105)	(866.295)	
Πωλήσεις αξιογράφων		881.950	715.261	881.950	714.393	
Ταμειακές εισροές από μερίσματα	8	851	302	796	285	
Ταμειακές εισροές από τόκους		48.339	58.186	47.461	57.095	
Ταμειακές εκροές από τόκους		(4.111)	(5.616)	(4.111)	(5.616)	
Εισφορές και αποζημιώσεις σε προγράμματα καθορισμένων παροχών		(4.012)	(6.326)	(4.023)	(6.326)	
Φόρος εισοδήματος που καταβλήθηκε		(21.814)	(2.405)	(21.476)	(2.295)	
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		502.643	(420.649)	497.351	(411.738)	
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες						
Μείωση κεφαλαίου συγγενών		-	338	-	338	
Αγορές ενσώματων άυλων περιουσιακών στοιχείων και επενδυτικών ακινήτων		(4.946)	(4.101)	(4.763)	(3.900)	
Πρόσοδοι από πωλήσεις ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων		71	72	53	68	
Ταμειακές εισροές από μερίσματα συνδεδεμένων επιχειρήσεων	8	566	-	1.017	1.521	
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		(4.309)	(3.691)	(3.693)	(1.973)	
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες						
Αύξηση/(μείωση) χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων		-	(369.958)	-	(369.958)	
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		-	(369.958)	-	(369.958)	
Καθαρή αύξηση/(μείωση) ταμείου και ταμειακών ισοδυνάμων		498.334	(794.298)	493.658	(783.669)	
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα στην αρχή της χρήσης		78.623	872.921	69.461	853.130	
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα τέλους χρήσης	33	576.957	78.623	563.119	69.461	

Οι επεξηγηματικές σημειώσεις στις σελίδες 18 έως 95 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Η Ανώνυμος Ελληνική Εταιρία Γενικών Ασφαλειών (εφεξής «Η ΕΘΝΙΚΗ» ή «Μητρική Εταιρία») είναι η αρχαιότερη ασφαλιστική εταιρία στην Ελλάδα με συνεχή και αδιάκοπη λειτουργία άνω των 120 ετών. Ιδρύθηκε την 15 Ιουνίου του 1891 και έχει την έδρα της στην Λεωφ. Συγγρού 103-105, ΤΚ.11745, Αθήνα (ΑΡ.Μ.Α.Ε. 12840/05/Β/86/20), τηλ. 210 90 99 000, www.ethniki-asfalistikigr. Η Μητρική Εταιρία έχει ως καταστατικό σκοπό τη διενέργεια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό όλων των ασφαλιστικών, αντασφαλιστικών και γενικότερα χρηματοοικονομικών εργασιών που επιτρέπονται σε ανώνυμες ασφαλιστικές εταιρίες από το ισχύον εκάστοτε Ελληνικό και Κοινοτικό δίκαιο και λειτουργεί στο πλαίσιο των διατάξεων του Κ.Ν.2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιριών», των διατάξεων του Ν.Δ.400/1970 «Περί Ιδιωτικής Επιχειρήσεως Ασφαλίσεως» και των αποφάσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης όπως έχουν διαμορφωθεί μέχρι σήμερα. Η Μητρική Εταιρία μαζί με τις θυγατρικές της (εφεξής ο «Όμιλος»), παρέχουν ευρύ φάσμα ασφαλιστικών υπηρεσιών σε ιδιώτες και επιχειρήσεις. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στην Ελλάδα, ενώ έχει θυγατρικές που λειτουργούν στην Ελλάδα, στην Ρουμανία και στην Κύπρο και συγγενείς εταιρίες στην Ελλάδα και τη Βουλγαρία.

Η Μητρική Εταιρία είναι θυγατρική της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. η οποία κατέχει το 100% των μετοχών της Εταιρίας μας. Κατά συνέπεια οι παρούσες Οικονομικές Καταστάσεις ενοποιούνται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος με τη μέθοδο της πλήρους ενοποίησης.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου την 31.12.2015 είναι η εξής:

Δημήτριος Γ. Δημόπουλος	Πρόεδρος, Μη Εκτελεστικό Μέλος
Πάυλος Κ.Μυλωνάς	Α' Αντιπρόεδρος, Μη Εκτελεστικό Μέλος
Σπύρος Α. Μαυρόγαλος	Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος
Θεοφάνης Θ. Παναγιωτόπουλος	Αναπλ. Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος
Χριστόφορος Β. Σαρδελής	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
Αλέξανδρος Γ. Κατσιώτης	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
Νικόλαος Γ. Μήλιος	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
Μιλτιάδης Κ. Σταθόπουλος	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Τηλέμαχος Α. Παλαιολόγος	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Παναγιώτης Σ. Γεωργίου	Μη Εκτελεστικό Μέλος

Σε συνέχεια της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων η οποία πραγματοποιήθηκε στις 03.03.2016, πραγματοποιήθηκαν οι εξής αλλαγές:

Χριστόφορος Β. Σαρδελής	Πρόεδρος / Μη Εκτελεστικό Μέλος σε αντικατάσταση του Δημήτριου Γ. Δημόπουλου
Δασμάνογλου Α. Παναγιώτης	Β' Αντιπρόεδρος, Μη Εκτελεστικό Μέλος
Κωνσταντάς Στ. Σταύρος	Αναπλ. Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος σε αντικατάσταση του Θεοφάνη Θ. Παναγιωτόπουλου
Σπύρος Α. Μαυρόγαλος	Παραίτηση από Διευθύνων Σύμβουλος και Εκτελεστικό Μέλος

Σημειώσεις:

Τα μέλη εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων για περίοδο τριών ετών με δυνατότητα επανεκλογής. Για τη νέα σύνθεση του Δ.Σ. όπως αυτή διαμορφώθηκε μετά την έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων στις 03.03.2016, η θητεία των μελών, λήγει στις 03.03.2019.

Οι παρούσες ετήσιες ατομικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Μητρικής Εταιρίας την 13 Απριλίου 2016.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ & ΜΕΘΟΔΩΝ

2.1 Βάση παρουσίασης των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και οι ατομικές οικονομικές καταστάσεις της Μητρικής Εταιρίας της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2015 (οι «οικονομικές καταστάσεις»), έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής «Δ.Π.Χ.Α.») όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τα ποσά απεικονίζονται σε χιλιάδες Ευρώ (εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά).

Όπου κρίθηκε απαραίτητο, τα συγκριτικά στοιχεία αναπροσαρμόστηκαν για να συμβαδίζουν με αλλαγές στην παρουσίαση κατά την τρέχουσα περίοδο.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και όλα τα συμβόλαια παραγώγων, τα οποία αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους.

Η σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, όπως επίσης και το ύψος των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς. Η χρήση των διαθέσιμων πληροφοριών και η άσκηση εκτιμήσεων και παραδοχών στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών, αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία για τη διενέργεια εκτιμήσεων στις ακόλουθες περιοχές: προβλέψεις απομείωσης αξίας δανείων και λοιπών απαιτήσεων, αποτίμηση χρηματοοικονομικών μέσων μη διαπραγματεύσιμων σε ενεργή αγορά, περιλαμβανομένων παραγώγων μη διαπραγματεύσιμων σε οργανωμένη αγορά παραγώγων και κάποιων χρεωστικών τίτλων, απομείωση αξίας χαρτοφυλακίου επενδύσεων, έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας και των άυλων περιουσιακών στοιχείων από επιχειρηματικές συνενώσεις, έλεγχος της δυνατότητας ανάκτησης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, εκτίμηση των υποχρεώσεων από παροχές στο προσωπικό μετά την έξοδο από την υπηρεσία, των ασφαλιστικών αποθεμάτων, των ενδεχόμενων υποχρεώσεων από εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις και ανοιχτές φορολογικές χρήσεις. Τα πραγματικά μελλοντικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από τα δημοσιευμένα.

Οι περιοχές που εμπεριέχουν υψηλότερο βαθμό εκτιμήσεων και παραδοχών ή πολυπλοκότητας, ή περιοχές όπου οι υποθέσεις και οι εκτιμήσεις έχουν σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, παρουσιάζονται στη Σημείωση 3.

2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Κατά τη διάρκεια του 2015, οι συνεχιζόμενες διαπραγματεύσεις μεταξύ της Ελληνικής κυβέρνησης και των ευρωπαϊών εταίρων, η διάρθρωση των πηγών άντλησης ρευστότητας της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. ("ΕΤΕ"), της οποίας η Εταιρία είναι 100% θυγατρική, μεταβλήθηκε σημαντικά και κορυφώθηκε με την επιβολή τραπεζικής αργίας τριών εβδομάδων αρχομένης την 28 Ιουνίου 2015 καθώς και η επιβολή περιορισμών στις συναλλαγές, που εφαρμόζονται μέχρι και σήμερα δημιούργησαν κλίμα οικονομικής αστάθειας και αβεβαιότητας για τον τραπεζικό τομέα.

Η Εταιρία αν και έχει ισχυρή οικονομική θέση την 31 Δεκεμβρίου 2015, παρακολουθεί συστηματικά την κεφαλαιακή της επάρκεια στα πλαίσια των απαιτήσεων του νέου εποπτικού πλαισίου Φερεγγυότητα II, και έχει σχεδιάσει και αξιολογήσει τις ενέργειες που πιθανόν να απαιτηθούν, ώστε η Εταιρία να διαθέτει επαρκή εποπτικά κεφάλαια, ενώ παράλληλα έχει υποβάλλει αντίστοιχες εποπτικές αναφορές στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Συμπέρασμα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Η Διοίκηση της ΕΤΕ έχει αποφανθεί ότι δεν τίθεται θέμα όσον αφορά στη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας λαμβάνοντας υπόψη (α) την πρόσβασή της στο Ευρωσύστημα (β) την συμφωνία Ιουλίου/Αυγούστου 2015 της ελληνικής κυβέρνησης με τους Θεσμούς, (γ) το δείκτη CET1 της Τράπεζας και του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2015 και (δ) την αναμενόμενη θετική επίδραση των υπόλοιπων ενεργειών του σχεδίου κεφαλαιακών ενεργειών της ΕΤΕ.

Εντούτοις, οποιαδήποτε σημαντική επιδείνωση του οικονομικού περιβάλλοντος, για παράδειγμα λόγω αρνητικών εξελίξεων στην ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης του προγράμματος για τη χρηματοδότηση της Ελληνικής κυβέρνησης, ενδέχεται να έχει αρνητικό αντίκτυπο για την ΕΤΕ, γεγονός τα οποία ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά

την ικανότητα της ΕΤΕ να στηρίζει κεφαλαιακά την Εταιρία, εφόσον συντρέξει ανάγκη, και ως εκ τούτου, ενδέχεται να επηρεάσουν τη δυνατότητα της Εταιρίας να συνεχίσει την επιχειρηματική της δραστηριότητα.

Η άρση αυτών των ουσιωδών αβεβαιοτήτων εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από την επιτυχημένη ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης του Προγράμματος, την επίλυση των χρηματοδοτικών αναγκών της ελληνικής κυβέρνησης, και την πρόσβαση των τραπεζών, συμπεριλαμβανομένης και της Τράπεζας, στις διεθνείς χρηματοοικονομικές αγορές.

2.3 Υιοθέτηση των Δ.Π.Χ.Α.

2.3.1. *Νέα Δ.Π.Χ.Α., διερμηνείες και τροποποιήσεις που τέθηκαν σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2015*

Τον Δεκέμβριο του 2013 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τις «Ετήσιες Βελτιώσεις στα Δ.Π.Χ.Α. 2011-2013». Οι βελτιώσεις αυτές είναι σε ισχύ από την 1 Ιουλίου 2014 και εφαρμόστηκαν από τον Όμιλο και την Μητρική Εταιρία σε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις. Κατωτέρω παρατίθενται η φύση και η επίδραση που επιφέρουν αυτές οι τροποποιήσεις:

Επίδραση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α 3 (Τροποποίηση)

Διευκρινίζει ότι το Δ.Π.Χ.Α. 3 Συνενώσεις Επιχειρήσεων εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής του τη λογιστική αντιμετώπιση του σχηματισμού κοινοπραξίας στις οικονομικές καταστάσεις της κοινοπραξίας. Δεν υπήρξε επίδραση από την τροποποίηση του Δ.Π.Χ.Α. 3 στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Επίδραση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α 13 (Τροποποίηση)

Το Δ.Π.Χ.Α. 13 Επιμέτρηση της Εύλογης Αξίας διευκρινίζει ότι ο σκοπός της εξαίρεσης του χαρτοφυλακίου στην παράγραφο 48 από την επιμέτρηση της εύλογης αξίας μίας ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων σε συμψηφισμένη βάση, περιλαμβάνει όλες τις συμβάσεις οι οποίες είναι εντός σκοπού και αντιμετωπίζονται λογιστικά σύμφωνα με τις διατάξεις του Δ.Λ.Π. 39 ή του Δ.Π.Χ.Α. 9, ακόμη και εάν αυτές οι συμβάσεις δεν πληρούν τον ορισμό του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 32 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Παρουσίαση». Δεν υπήρξε επίδραση από την τροποποίηση του Δ.Π.Χ.Α. 13 στις οικονομικές καταστάσεις της Μητρικής Εταιρίας και του Ομίλου.

Επίδραση από την εφαρμογή του Δ.Λ.Π. 40 (Τροποποίηση)

Το Δ.Λ.Π. 40 αποσαφηνίζει την αλληλεξάρτηση του Δ.Π.Χ.Α 3 και του Δ.Λ.Π. 40 κατά την ταξινόμηση ενός ακινήτου ως επενδυτικού ακινήτου ή ως ιδιοχρησιμοποιούμενου. Συνεπώς, μία Εταιρία η οποία αποκτά επενδυτικό ακίνητο πρέπει να προσδιορίσει κατά πόσο η απόκτηση των επενδυτικών ακινήτων είναι απόκτηση ενός περιουσιακού στοιχείου, μίας ομάδας περιουσιακών στοιχείων ή μιας συνένωσης επιχειρήσεων σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 3 και ότι η απόφαση αυτή βασίζεται στις οδηγίες εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 3. Δεν υπήρξε επίδραση από την τροποποίηση του Δ.Λ.Π. 40 στις ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές καταστάσεις.

2.3.2 *Νέα Δ.Π.Χ.Α., διερμηνείες και τροποποιήσεις που θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2015*

2.3.2.1 *Νέα Δ.Π.Χ.Α.*

- **Δ.Π.Χ.Α. 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα»** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2018 και μετά). Το Δ.Π.Χ.Α. 9 που εκδόθηκε τον Νοέμβριο του 2009 εισήγαγε νέες απαιτήσεις για την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού. Το Δ.Π.Χ.Α. 9 τροποποιήθηκε αρχικά τον Οκτώβριο του 2010 και συμπεριέλαβε απαιτήσεις για την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων καθώς και την αποαγνώριση τους και μεταγενέστερα τον Νοέμβριο του 2013 όπου εισήγαγε το νέο γενικό πλαίσιο λογιστικής αντιστάθμισης. Τον Ιούλιο του 2014 εκδόθηκε αναθεωρημένη έκδοση, η οποία αντικαθιστά όλες τις προηγούμενες εκδόσεις, κυρίως για να περιλάβει (α) τις διατάξεις για την απομείωση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και (β) περιορισμένες τροποποιήσεις των σχετικών διατάξεων που αφορούν στην ταξινόμηση και στην επιμέτρηση εισάγοντας μία νέα κατηγορία επιμέτρησης για ορισμένες απλές κατηγορίες χρεωστικών τίτλων, την «εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων» (ΕΑΜΛΣΕ). Βασικές απαιτήσεις του Δ.Π.Χ.Α. 9:

- Όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του Δ.Λ.Π. 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση», απαιτείται να επιμετρώνται, μετά την αρχική αναγνώριση τους, στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία. Συγκεκριμένα, οι χρεωστικοί τίτλοι που κατέχονται βάσει ενός επιχειρηματικού μοντέλου που αποσκοπεί στην είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών (αντί στη πώληση του τίτλου πριν τη λήξη του για να αναγνωριστούν οι μεταβολές στην εύλογη αξία του), οι οποίες συνίστανται αποκλειστικά από πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του κεφαλαίου, επιμετρώνται σε μεταγενέστερες περιόδους, γενικά, στο αποσβέσιμο κόστος. Χρεωστικοί τίτλοι των οποίων οι συμβατικοί όροι προβλέπουν πληρωμή αποκλειστικά κεφαλαίου και τόκων, σε συγκεκριμένες ημερομηνίες

και κατέχονται μέσω ενός επιχειρηματικού μοντέλου που αποσκοπεί είτε στην είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών είτε στην πώληση των χρεωστικών τίτλων, επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ, εκτός εάν το περιουσιακό στοιχείο έχει προσδιοριστεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Όλοι οι υπόλοιποι χρεωστικοί και μετοχικοί τίτλοι επιμετρώνται σε μεταγενέστερες περιόδους στην εύλογη αξία. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 9, παρέχεται η δυνατότητα αμετάκλητης επιλογής να παρουσιάζονται οι μεταγενέστερες μεταβολές στην εύλογη αξία ενός συμμετοχικού τίτλου (που δεν κατέχεται για εμπορικούς σκοπούς) στα λοιπά συνολικά έσοδα, και να αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων μόνο τα έσοδα από μερίσματα.

- Αναφορικά με την επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που έχουν προσδιοριστεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, το Δ.Π.Χ.Α. 9 απαιτεί το ποσό της μεταβολής της εύλογης αξίας της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης που αποδίδεται στη μεταβολή του πιστωτικού κινδύνου της υποχρέωσης, να αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά έσοδα, εκτός εάν αυτό θα δημιουργούσε ή θα μεγέθυνε μία λογιστική ασυμμετρία στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Μεταβολές στην εύλογη αξία που προέρχονται από τον πιστωτικό κίνδυνο της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης δεν μεταφέρονται μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39, το συνολικό ποσό της μεταβολής της εύλογης αξίας της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης που έχει προσδιοριστεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.
- Αναφορικά με την απομείωση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, το Δ.Π.Χ.Α. 9 απαιτεί η απομείωση να υπολογίζεται βάσει ενός μοντέλου αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας σε αντίθεση με το υφιστάμενο μοντέλο της πραγματοποιηθείσας πιστωτικής ζημίας που ορίζει το Δ.Λ.Π. 39. Το μοντέλο της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας απαιτεί τη λογιστική αναγνώριση της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας και της μεταβολής αυτής σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων έτσι ώστε να αντικατοπτρίζει την μεταβολή του πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με αυτόν της αρχικής αναγνώρισης. Με άλλα λόγια, δεν είναι πλέον αναγκαίο να έχει συμβεί ένα πιστωτικό γεγονός για να αναγνωριστεί η σχετική πιστωτική ζημία. Με την εξαίρεση των αγορασμένων από τρίτους ή χορηγηθέντων από την Μητρική Εταιρία απομειωμένων λόγω πιστωτικού κινδύνου χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, απαιτείται οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες να επιμετρηθούν μέσω πρόβλεψης σε ποσό ίσο με:
- - Τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες 12 μηνών (αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες από πιστωτικά γεγονότα που είναι δυνατόν να συμβούν εντός 12 μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού) ή
- - Τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες για όλη τη διάρκεια της ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου (αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες που προκύπτουν από όλα τα πιθανά πιστωτικά γεγονότα κατά τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου).
- Απαιτείται διενέργεια πρόβλεψης για τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες για όλη τη διάρκεια της ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου εάν ο πιστωτικός κίνδυνος του εν λόγω χρηματοοικονομικού μέσου έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική του αναγνώριση, καθώς και για τα περιουσιακά στοιχεία από συμβάσεις ή τις απαιτήσεις από εμπορικές δραστηριότητες που δεν αποτελούν χρηματοδοτική συναλλαγή σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 15. Τα αγορασμένα από τρίτους ή χορηγηθέντα από την Μητρική Εταιρία απομειωμένα λόγω πιστωτικού κινδύνου χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, αντιμετωπίζονται με διαφορετικό τρόπο, επειδή το περιουσιακό στοιχείο είναι απομειωμένο λόγω πιστωτικού κινδύνου κατά την αρχική του αναγνώριση. Για αυτά τα περιουσιακά στοιχεία, η Εταιρία θα αναγνωρίσει τις μεταβολές στις πιστωτικές ζημίες πλήρους διάρκειας ζωής από την αρχική τους αναγνώριση ως πρόβλεψη ζημίας με αναγνώριση των μεταβολών στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Τυχόν ευνοϊκές αλλαγές για τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία αποτελούν κέρδη από αντιλογισμό απομείωσης, ακόμη και αν οι αναμενόμενες ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που προκύπτουν υπερβαίνουν τις εκτιμώμενες ταμειακές ροές κατά την αρχική τους αναγνώριση.
- Οι νέες διατάξεις που αφορούν στη λογιστική αντιστάθμιση κινδύνων διατηρούν τους τρεις μηχανισμούς λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων που επί του παρόντος προβλέπονται από το Δ.Λ.Π. 39. Με το Δ.Π.Χ.Α. 9, παρέχεται μεγαλύτερη ευελιξία ως προς τους τύπους των συναλλαγών που μπορούν να επιλεγούν για λογιστική αντιστάθμιση κινδύνων, ειδικότερα διευρύνοντας τους τύπους των χρηματοοικονομικών προϊόντων τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως μέσα αντιστάθμισης κινδύνων και τα υποκείμενα σε αντιστάθμιση είδη κινδύνων που εμπεριέχονται σε μη χρηματοοικονομικά προϊόντα. Επιπλέον, οι έλεγχοι αποτελεσματικότητας έχουν αναθεωρηθεί και αντικατασταθεί από την αρχή της «οικονομικής συσχέτισης». Η απαίτηση για κατάδειξη της αναδρομικής αποτελεσματικότητας της αντισταθμιστικής σχέσης δεν υφίσταται πλέον. Ωστόσο, έχουν εισαχθεί αυξημένες απαιτήσεις γνωστοποίησης σχετικά με τις δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνων της Εταιρίας.

Ο Όμιλος δεν έχει εφαρμόσει αυτό το Πρότυπο και αξιολογεί την επίδραση του Δ.Π.Χ.Α. 9 επί των ενοποιημένων και ατομικών οικονομικών καταστάσεων, καθώς και το χρόνο εφαρμογής του. Παρόλο που η εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 9 στο μέλλον μπορεί να έχει σημαντική επίπτωση στα ποσά που αφορούν στα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρίας, δεν είναι πρακτικά εφικτό να διενεργηθεί μια αξιόπιστη εκτίμηση της επίδρασης του έως ότου ολοκληρωθεί μία λεπτομερής ανάλυση.

- **Δ.Π.Χ.Α. 15 «Έσοδα από συμβάσεις με Πελάτες»** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2018 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Για τη λογιστική αντιμετώπιση των εσόδων που προέρχονται από συμβάσεις με πελάτες, το Δ.Π.Χ.Α. 15 εισάγει ένα μοναδικό συνολικό μοντέλο για τις επιχειρήσεις. Το Δ.Π.Χ.Α. 15, όταν τεθεί σε ισχύ, θα αντικαταστήσει το τρέχον λογιστικό πλαίσιο για την αναγνώριση των εσόδων, το οποίο περιλαμβάνει το Δ.Λ.Π. 18 Έσοδα, το Δ.Λ.Π. 11 Συμβάσεις Κατασκευής και τις σχετικές με αυτά διερμηνείες. Η βασική αρχή του Δ.Π.Χ.Α. 15 είναι ότι μία επιχείρηση πρέπει να αναγνωρίσει έσοδα στο βαθμό που αντικατοπτρίζουν το τίμημα το οποίο η επιχείρηση δικαιούται από τη μεταβίβαση των αγαθών και των υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, το Πρότυπο εισάγει μία προσέγγιση πέντε βημάτων για την αναγνώριση των εσόδων:

- Αναγνώριση των συμβάσεων με τους πελάτες
- Αναγνώριση των όρων εκτέλεσης των συμβάσεων
- Προσδιορισμός του τιμήματος της συναλλαγής
- Επιμερισμός του τιμήματος της συναλλαγής ανάλογα με τους όρους εκτέλεσης των συμβάσεων
- Αναγνώριση του εσόδου όταν η επιχείρηση εκπληρώνει τους όρους εκτέλεσης των συμβάσεων.

Σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 15, μία επιχείρηση αναγνωρίζει έσοδο όταν (ή καθόσον) εκπληρώνονται οι όροι εκτέλεσης των συμβάσεων, π.χ. όταν ο «έλεγχος» των υποκείμενων, στους όρους εκτέλεσης, αγαθών ή υπηρεσιών μεταβιβάζεται στον πελάτη. Στο Δ.Π.Χ.Α. 15 έχουν περιληφθεί πολύ πιο επεξηγηματικές οδηγίες οι οποίες πραγματεύονται τον χειρισμό ιδιαίτερων περιπτώσεων. Επιπλέον, το Δ.Π.Χ.Α. 15 απαιτεί εκτενείς γνωστοποιήσεις.

Ο Όμιλος δεν έχει εφαρμόσει αυτό το Πρότυπο και αξιολογεί την επίδραση του Δ.Π.Χ.Α. 15 επί των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρίας, καθώς και το χρόνο εφαρμογής του. Παρόλο που η εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 15 στο μέλλον μπορεί να έχει σημαντική επίπτωση στα ποσά που αφορούν στα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρίας, δεν είναι πρακτικά εφικτό να διενεργηθεί μια αξιόπιστη εκτίμηση της επίδρασης του έως ότου ολοκληρωθεί μία λεπτομερής ανάλυση.

- **Δ.Π.Χ.Α. 16 «Μισθώσεις»** (νέο Πρότυπο)(σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά). Το Δ.Π.Χ.Α. ορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση και γνωστοποιήσεις των μισθώσεων για να διασφαλιστεί ότι τόσο οι εκμισθωτές όσο και μισθωτές παρέχουν πληροφορίες οι οποίες πιστά αντιπροσωπεύουν τις εν λόγω συναλλαγές. Το πρότυπο ορίζει τη λογιστική μισθώσεων για τους μισθωτές, σύμφωνα με την οποία οι μισθωτές αναγνωρίζουν περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις μισθώσεις εκτός εάν η μίσθωση διαρκεί λιγότερο από 12 μήνες ή το μισθωμένο περιουσιακό στοιχείο είναι μικρής αξίας. Οι εκμισθωτές συνεχίζουν την ταξινόμηση των μισθώσεων ως λειτουργικών ή χρηματοδοτικών και η λογιστική των μισθώσεων για τους εκμισθωτές παραμένει ουσιαστικά αμετάβλητη από το Δ.Λ.Π. 17.

Αναγνώριση μίσθωσης

Μια σύμβαση είναι ή περιέχει μίσθωση εφόσον με αυτήν παραχωρείται το δικαίωμα με το οποίο ελέγχεται η χρήση του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου έναντι τιμήματος.

Λογιστική μισθώσεων για τους μισθωτές

Με την έναρξη της μίσθωσης, ο μισθωτής αναγνωρίζει το δικαίωμα χρήσης ως περιουσιακό στοιχείο («δικαίωμα χρήσης») και μισθωτική υποχρέωση. Το δικαίωμα χρήσης αρχικά επιμετράται στο ποσό της μισθωτικής υποχρέωσης πλέον των αρχικών άμεσων εξόδων του μισθωτή. Μεταγενέστερα, ο μισθωτής επιμετρά το δικαίωμα χρήσης στο κόστος μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις συσσωρευμένες απομειώσεις, εκτός των περιπτώσεων που εφαρμόζεται η λογιστική των εύλογων αξιών ή των αναπροσαρμογών. Η μισθωτική υποχρέωση αρχικά επιμετράται στην παρούσα αξία των μισθωμάτων κατά τη διάρκεια της μίσθωσης, προεξοφλημένων με το πραγματικό επιτόκιο της σύμβασης εφόσον μπορεί εύκολα να προσδιοριστεί. Σε αντίθετη περίπτωση χρησιμοποιείται το διαφορικό επιτόκιο χρηματοδότησης.

Λογιστική μισθώσεων για τους εκμισθωτές

Οι εκμισθωτές θα ταξινομήσουν μια μίσθωση είτε ως λειτουργική ή ως χρηματοδοτική. Η μίσθωση ταξινομείται ως χρηματοδοτική εφόσον με αυτήν μεταβιβάζονται ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και οι ωφέλειες σχετιζόμενες με την ιδιοκτησία του εκμισθωμένου στοιχείου. Διαφορετικά ταξινομείται ως λειτουργική μίσθωση.

Με την έναρξη της μίσθωσης, ο εκμισθωτής αναγνωρίζει απαίτηση από περιουσιακό στοιχείο λόγω χρηματοδότησης ίση με την καθαρή επένδυση λόγω σύμβασης. Ο εκμισθωτής αναγνωρίζει έσοδο από χρηματοδότηση καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης το οποίο απεικονίζει την σταθερή απόδοση της καθαρής επένδυσης. Ο εκμισθωτής

αναγνωρίζει έσοδο από λειτουργική μίσθωση με τη σταθερή μέθοδο ή με άλλη μέθοδο εφόσον είναι αντιπροσωπευτικότερη της μείωσης του περιουσιακού στοιχείου λόγω χρήσης.

Συναλλαγές πώλησης και επαναμίσθωσης

Προκειμένου μία Εταιρία να αποφασίσει εάν η μεταβίβαση ενός περιουσιακού στοιχείου αντιμετωπίζεται λογιστικά ως πώληση, εφαρμόζει τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 15 για να προσδιορίσει εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις εκπλήρωσης συμβατικής υποχρέωσης. Εάν η μεταβίβαση ενός περιουσιακού στοιχείου ικανοποιεί τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 15 ώστε να αντιμετωπιστεί λογιστικά ως πώληση, ο πωλητής επιμετρά το δικαίωμα χρήσης επί του περιουσιακού στοιχείου ως την αναλογία του δικαιώματος χρήσης που διατηρήθηκε επί της προηγούμενης λογιστικής του αξίας. Αντίστοιχα, ο πωλητής αναγνωρίζει ως κέρδος ή ζημία το ποσό που αφορά τα δικαιώματα χρήσης επί του παγίου που μεταβιβάστηκαν στον αγοραστή. Εάν η εύλογη αξία του τιμήματος πώλησης δεν είναι ίση με την εύλογη αξία του περιουσιακού στοιχείου ή εάν τα μισθώματα δεν συνάδουν με αυτά της αγοράς, το τίμημα της πώλησης προσαρμόζεται στην εύλογη αξία, με τη διαφορά να αναγνωρίζεται λογιστικά είτε ως προκαταβολή είτε ως πρόσθετη χρηματοδότηση.

Ο Όμιλος δεν έχει εφαρμόσει αυτό το Πρότυπο και αξιολογεί την επίδραση του Δ.Π.Χ.Α. 16 επί των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρίας, καθώς και το χρόνο εφαρμογής του. Παρόλο που η εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 16 στο μέλλον μπορεί να έχει σημαντική επίπτωση στα ποσά που αφορούν στα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρίας, δεν είναι πρακτικά εφικτό να διενεργηθεί μια αξιόπιστη εκτίμηση της επίδρασης του έως ότου ολοκληρωθεί μία λεπτομερής ανάλυση.

2.3.2.2 Τροποποιήσεις

- **Δ.Π.Χ.Α. 11 (Τροποποιήσεις) Λογιστική αντιμετώπιση της απόκτησης δικαιωμάτων σε «Από κοινού ελεγχόμενες εργασίες»** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016). Οι τροποποιήσεις στο Δ.Π.Χ.Α. 11 παρέχουν οδηγίες για το πώς πρέπει να αντιμετωπιστεί λογιστικά η απόκτηση «Από κοινού ελεγχόμενων εργασιών» οι οποίες αποτελούν επιχείρηση όπως αυτή ορίζεται στο Δ.Π.Χ.Α. 3 *Συνενώσεις Επιχειρήσεων*. Συγκεκριμένα, οι τροποποιήσεις αναφέρουν ότι οι σχετικές αρχές του Δ.Π.Χ.Α. 3 περί λογιστικής αντιμετώπισης των συνενώσεων επιχειρήσεων και άλλων προτύπων (π.χ. Δ.Λ.Π. 36 *Απομείωση Αξίας Περιουσιακών Στοιχείων* που αφορά στη διενέργεια ελέγχου απομείωσης μίας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών στην οποία έχει κατανομηθεί η υπεραξία που προέκυψε κατά την απόκτηση «Από κοινού ελεγχόμενων εργασιών») θα πρέπει να εφαρμοστούν. Οι ίδιες διατάξεις θα πρέπει να εφαρμοστούν και κατά τη σύσταση «Από κοινού ελεγχόμενων εργασιών» μόνο στην περίπτωση που ένα από τα μέλη που συμμετέχουν εισφέρει σε αυτή μία επιχείρηση. Το κοινοπρακτών μέλος θα πρέπει να γνωστοποιήσει και αυτό τη σχετική πληροφόρηση που απαιτείται από το «Δ.Π.Χ.Α. 3» και από άλλα πρότυπα σχετικά με τις συνενώσεις επιχειρήσεων.

Ο Όμιλος και η Μητρική Εταιρία δεν αναμένουν η συγκεκριμένη τροποποίηση να έχει σημαντική επίδραση επί των οικονομικών καταστάσεων.

- **ΔΛΠ 1 (Τροποποίηση) Προτάσεις Γνωστοποιήσεων** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016). Οι τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 διευκρινίζουν ότι οι πληροφορίες δεν πρέπει να αλλοιώνονται με συγκεντρωτική παρουσίαση ή παρέχοντας μη σημαντικές πληροφορίες και οι εκτιμήσεις για το επίπεδο σημαντικότητας εφαρμόζονται σε όλα τα κονδύλια των οικονομικών καταστάσεων. Μια Εταιρία δεν υποχρεούται να παρέχει τη συγκεκριμένη γνωστοποίηση που παρέχεται από το Δ.Π.Χ.Α. εάν οι πληροφορίες που προκύπτουν από την εν λόγω γνωστοποίηση δεν είναι σημαντικές. Στην κατάσταση συνολικών εσόδων, οι τροποποιήσεις απαιτούν ξεχωριστή γνωστοποίηση για την αναλογία των λοιπών συνολικών εσόδων από συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες οι οποίες καταχωρούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης με βάση το αν ή όχι θα μεταφέρονται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα. Ο Όμιλος και η Μητρική Εταιρία δεν αναμένει ότι αυτή η τροποποίηση θα έχει επίδραση στις Ενοποιημένες και Ατομικές οικονομικές καταστάσεις.

- **«Ετήσιες Βελτιώσεις στα Δ.Π.Χ.Α. 2010-2012»** (σε ισχύ για χρήσεις με ημερομηνία έναρξης την 1 Φεβρουαρίου 2015 και μετά, όπως υιοθετήθηκε από την ΕΕ). Επιφέρουν τροποποιήσεις στα ακόλουθα πρότυπα:

Δ.Π.Χ.Α. 2 Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών – Τροποποιεί τους ορισμούς «Περίοδος κατοχύρωσης» και «συνθήκη αγοράς» και προσθέτει ορισμούς για «όρο απόδοσης» και «όρο χρόνου υπηρεσίας» οι οποίοι προηγουμένως περιλαμβάνονταν στον ορισμό της «Περίοδος κατοχύρωσης».

Συγκεκριμένα,

- Για τη «συνθήκη αγοράς», η τροποποίηση αναφέρει ότι είναι ένας όρος απόδοσης που σχετίζεται με την τιμή αγοράς ή την αξία των μετοχικών τίτλων της Εταιρίας ή μετοχικών τίτλων άλλης Εταιρίας του ίδιου ομίλου. Μια συνθήκη αγοράς απαιτεί από τον αντισυμβαλλόμενο να ολοκληρώσει μια καθορισμένη περίοδο υπηρεσίας.

• Για τον «όρο απόδοσης», η τροποποίηση διευκρινίζει ότι η περίοδος κατά την οποία επιτυγχάνεται ο στόχος απόδοσης δεν πρέπει να επεκτείνεται πέρα από την περίοδο υπηρεσίας και ότι καθορίζεται σύμφωνα με τις δραστηριότητες της Εταιρίας ή τις δραστηριότητες άλλης Εταιρίας του ίδιου ομίλου.

Δ.Π.Χ.Α. 3 Συνενώσεις Επιχειρήσεων – Απαιτεί το ενδεχόμενο τίμημα το οποίο έχει ταξινομηθεί ως περιουσιακό στοιχείο ή ως υποχρέωση να επιμετράται στην εύλογη αξία σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ανεξάρτητα από το εάν το ενδεχόμενο τίμημα είναι χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο εντός σκοπού του Δ.Π.Χ.Α. 9 ή του Δ.Λ.Π. 39 ή μη χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση. Μεταβολές στην εύλογη αξία θα πρέπει να αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

Δ.Π.Χ.Α. 8 Λειτουργικοί Τομείς – Απαιτεί γνωστοποίηση σχετικά με τις κρίσεις που κάνει η Διοίκηση όταν εφαρμόζει τα κριτήρια συγκέντρωσης στους λειτουργικούς τομείς δραστηριότητας, περιλαμβάνοντας μία συνοπτική περιγραφή των λειτουργικών τομέων δραστηριότητας και των οικονομικών δεικτών που χρησιμοποιήθηκαν προκειμένου να διαπιστωθεί ότι οι λειτουργικοί τομείς δραστηριότητας έχουν παρόμοια οικονομικά χαρακτηριστικά. Αποσαφηνίζει ότι οι συμφωνίες του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων των τομέων με τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης απαιτούνται μόνο εάν αυτά αναφέρονται τακτικά στον επικεφαλής του οργάνου για τη λήψη αποφάσεων.

Δ.Π.Χ.Α 13 Επιμέτρηση Εύλογης Αξίας – Διευκρινίζει ότι με την έκδοση του Δ.Π.Χ.Α. 13 και την τροποποίηση των Δ.Π.Χ.Α. 9 και Δ.Λ.Π. 39 δεν αναιρείται η δυνατότητα της επιμέτρησης των βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων και υποχρεώσεων σε μη προεξοφλημένη βάση, εάν η επίδραση από την προεξόφληση δεν είναι σημαντική (τροποποιούν μόνο τη βάση για συμπεράσματα).

Δ.Λ.Π. 24 Γνωστοποιήσεις Συνδεδεμένων Μερών – Διευκρινίζει ότι μία Εταιρία διαχείρισης η οποία παρέχει προσωπικό που ασκεί διοίκηση σε μία άλλη Εταιρία ή στη μητρική της, είναι συνδεδεμένο μέρος με την Εταιρία που δέχεται τις υπηρεσίες.

Ο Όμιλος και η Μητρική Εταιρία δεν έχουν εφαρμόσει τις τροποποιήσεις αυτές, οι οποίες δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίδραση επί των οικονομικών καταστάσεων. Ως εκ τούτου, η Εταιρία θα πρέπει να γνωστοποιεί ως συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη τα ποσά που προκύπτουν από την λήψη υπηρεσιών διοίκησης.

- **Δ.Λ.Π. 27 Ενοποιημένες και Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις (Τροποποιήσεις) Εφαρμογή της Μεθόδου της Καθαρής Θέσης στις Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016). Η τροποποίηση επιτρέπει στις επιχειρήσεις να χρησιμοποιούν τη μέθοδο της καθαρής θέσης προκειμένου να λογιστικοποιούν τις επενδύσεις τους σε θυγατρικές εταιρείες, κοινοπραξίες και συγγενείς εταιρείες στις ατομικές τους οικονομικές καταστάσεις. Η Μητρική Εταιρία δεν προτίθεται να εφαρμόσει αυτή την τροποποίηση στις ατομικές της οικονομικές καταστάσεις.

- **«Ετήσιες Βελτιώσεις στα Δ.Π.Χ.Α. 2012-2014»** (σε ισχύ για χρήσεις με ημερομηνία έναρξης την 1 Ιανουαρίου 2016 και μετά), Επιφέρουν τροποποιήσεις στα ακόλουθα πρότυπα:

Δ.Π.Χ.Α. 5 Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία που κατέχονται προς πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες – Η τροποποίηση αποσαφηνίζει ότι όταν ένα περιουσιακό στοιχείο (ή μια ομάδα περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενα προς πώληση) αναταξινομείται από την κατηγορία «προοριζόμενο προς πώληση» στην κατηγορία «προοριζόμενο προς διανομή» ή το αντίστροφο, το γεγονός αυτό δε συνιστά αλλαγή του πλάνου της πώλησης ή της διανομής και γι' αυτό δεν πρέπει να αντιμετωπιστεί λογιστικά ως μεταβολή. Αυτό σημαίνει ότι το περιουσιακό στοιχείο ή η ομάδα των περιουσιακών στοιχείων που προορίζονται προς πώληση δεν θα πρέπει να αποκατασταθεί στις οικονομικές καταστάσεις, σαν να μην είχε ποτέ ταξινομηθεί ως «προοριζόμενο προς πώληση» ή ως «προοριζόμενο προς διανομή», αλλά και μόνο επειδή άλλαξε ο τρόπος της διάθεσης. Η τροποποίηση επίσης αποκαθιστά μία παράλειψη στο πρότυπο διευκρινίζοντας ότι η οδηγία στην αλλαγή του πλάνου πώλησης θα πρέπει να εφαρμόζεται σε ένα περιουσιακό στοιχείο ή μια ομάδα περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση όταν παύουν να διακρατούνται προς διανομή αλλά δεν αναταξινομούνται ως «προοριζόμενα προς πώληση».

Δ.Π.Χ.Α. 7 Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποιήσεις – Υπάρχουν 2 τροποποιήσεις στο Δ.Π.Χ.Α. 7.

1. Εξυπηρέτηση συμβάσεων μετά την μεταβίβαση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.

Εάν μία επιχείρηση μεταβιβάζει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο υπό όρους που επιτρέπουν στον μεταβιβάζοντα να αποαναγνωρίσει το περιουσιακό στοιχείο, το Δ.Π.Χ.Α. 7 απαιτεί να γνωστοποιούνται όλες οι μορφές συνεχιζόμενης ανάμειξης που μπορεί να έχει η μεταβιβάζουσα επί των μεταβιβασθέντων περιουσιακών στοιχείων. Το Δ.Π.Χ.Α. 7 παρέχει οδηγίες σχετικά με το τι εννοεί με τον όρο «συνεχιζόμενη ανάμειξη». Η τροποποίηση πρόσθεσε συγκεκριμένες οδηγίες προκειμένου να βοηθήσει τις διοικήσεις να προσδιορίσουν εάν οι όροι μιας σύμβασης για

εξυπηρέτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων τα οποία έχουν μεταβιβαστεί συνιστά «συνεχιζόμενη ανάμειξη». Η τροποποίηση παρέχει το δικαίωμα (αλλά όχι την υποχρέωση) αναδρομικής εφαρμογής.

2. Ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις

Η τροποποίηση αποσαφηνίζει ότι η επιπρόσθετη γνωστοποίηση που απαιτείται από το Δ.Π.Χ.Α. 7 «Γνωστοποίηση – Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων» δεν απαιτείται συγκεκριμένα για όλες τις ενδιάμεσες περιόδους, εκτός αν απαιτείται από το Δ.Λ.Π. 34. Η τροποποίηση έχει αναδρομική ισχύ.

Δ.Λ.Π. 19 Παροχές σε Εργαζομένους – Η τροποποίηση αποσαφηνίζει ότι, όταν προσδιορίζεται το επιτόκιο για την προεξόφληση των καθορισμένων υποχρεώσεων μετά την έξοδο από την υπηρεσία, το νόμισμα είναι αυτό που έχει σημασία για τη μετατροπή της υποχρέωσης και όχι η χώρα από την οποία προέρχεται. Η εκτίμηση για το εάν υπάρχει ενεργός αγορά για υψηλής ποιότητας εταιρικά ομόλογα βασίζεται στα εταιρικά ομόλογα αυτού του νομίσματος και όχι στα εταιρικά ομόλογα μιας συγκεκριμένης χώρας. Ομοίως, όταν δεν υπάρχει ενεργός αγορά για υψηλής ποιότητας εταιρικά ομόλογα σε αυτό το νόμισμα, μπορούν να χρησιμοποιηθούν κρατικά ομόλογα του ίδιου νομίσματος. Η τροποποίηση έχει αναδρομική ισχύ αλλά περιορίζεται στην έναρξη της ωριότερης περιόδου που παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις.

- Δ.Λ.Π. 12 Αναγνώριση αναβαλλόμενου φόρου ενεργητικού στις μη πραγματοποιηθείσες ζημιές (σε ισχύ για χρήσεις με ημερομηνία έναρξης την 1 Ιανουαρίου 2017 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Η τροποποίηση διευκρινίζει τα ακόλουθα: Μη πραγματοποιηθείσες ζημιές από χρεωστικούς τίτλους αποτιμώμενους στην εύλογη αξία οι οποίοι αποτιμώνται στο κόστος για φορολογικούς σκοπούς δημιουργούν εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές ανεξάρτητα εάν ο κάτοχος των τίτλων σκοπεύει να ανακτήσει τη λογιστική αξία των τίτλων αυτών μέσω πώλησης ή χρήσης. Η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου δεν αποτελεί όριο για την εκτίμηση των μελλοντικών κερδών. Για την εκτίμηση των μελλοντικών κερδών εξαιρούνται οι εκπτώσεις φόρων που προέρχονται από αναστροφή εκπιπτόμενων προσωρινών διαφορών. Η επιχείρηση προσδιορίζει έναν αναβαλλόμενο φόρο ενεργητικού σε συνδυασμό με τους υπόλοιπους αναβαλλόμενους φόρους ενεργητικού. Όταν ο φορολογικός νόμος περιορίζει τη χρήση των φορολογικών ζημιών η επιχείρηση θα προσδιορίσει τον αναβαλλόμενο φόρο ενεργητικού σε συνδυασμό με άλλους φόρους του ίδιου τύπου.

- Δ.Λ.Π. 16 και Δ.Λ.Π. 38 Διευκρινίσεις επί των αποδεκτών μεθόδων αποσβέσεων (σε ισχύ για χρήσεις με ημερομηνία έναρξης την 1 Ιανουαρίου 2016 και μετά). Η τροποποίηση στο Δ.Λ.Π. 16 απαγορεύει στις επιχειρήσεις τη χρήση μεθόδου απόσβεσης επί ενσώματων ακινητοποιήσεων, η οποία βασίζεται στο ύψος των εσόδων που μπορεί να αποφέρει ένα πάγιο περιουσιακό στοιχείο. Η τροποποίηση στο Δ.Λ.Π. 38 εισάγει ένα μαχητό τεκμήριο ότι το ύψος των εσόδων δεν αποτελεί την κατάλληλη βάση υπολογισμού της απόσβεσης ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου. Το τεκμήριο μπορεί να είναι μαχητό όταν το άυλο περιουσιακό στοιχείο εκφράζεται ως μέτρο υπολογισμού των εσόδων ή όταν μπορεί να αποδειχθεί ότι τα έσοδα και η ανάλωση των οικονομικών ωφελειών που απορρέουν από το άυλο περιουσιακό στοιχείο είναι στενά συνδεδεμένα.

Ο Όμιλος και η Μητρική Εταιρία χρησιμοποιούν τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης για τα ενσώματα και τα άυλα περιουσιακά στοιχεία τους. Η διοίκηση πιστεύει ότι η σταθερή μέθοδος απόσβεσης είναι η πλέον ενδεδειγμένη μέθοδος και αντικατοπτρίζει την ανάλωση των οικονομικών ωφελειών που απορρέουν από τα αντίστοιχα περιουσιακά στοιχεία.

- Δ.Λ.Π. 7 Πρωτοβουλίες γνωστοποιήσεων (σε ισχύ για χρήσεις με ημερομηνία έναρξης την 1 Ιανουαρίου 2017 και μετά). Η τροποποίηση απαιτεί την γνωστοποίηση συγκεκριμένων πληροφοριών προκειμένου οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογήσουν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις από τις χρηματοδοτικές δραστηριότητες. Ο Όμιλος και η Μητρική Εταιρία δεν έχουν εφαρμόσει τις τροποποιήσεις αυτές, οι οποίες δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίδραση επί των οικονομικών καταστάσεων.

- Δ.Λ.Π. 19 (Τροποποιήσεις) Πρόγραμμα Καθορισμένων Παροχών: Εισφορές Εργαζομένων (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη την ή μετά την 1 Φεβρουαρίου 2015, όπως υιοθετήθηκε από την ΕΕ). Τροποποιεί τις απαιτήσεις του Δ.Λ.Π. 19 (2011) «Παροχές σε Εργαζομένους» σχετικά με τις εισφορές που καταβάλλονται από τους εργαζόμενους ή τρίτους οι οποίες είναι συνδεδεμένες με την παροχή υπηρεσίας. Εάν το ποσό των εισφορών είναι ανεξάρτητο από τα έτη προϋπηρεσίας, μία επιχείρηση επιτρέπεται να αναγνωρίσει αυτές τις εισφορές ως μειωτικό στοιχείο στο κόστος υπηρεσίας την περίοδο κατά την οποία η σχετική υπηρεσία παρέχεται, αντί να την καταναίμει στη διάρκεια της περιόδου παροχής της υπηρεσίας. Εάν το ποσό των εισφορών εξαρτάται από τα έτη προϋπηρεσίας, μία επιχείρηση απαιτείται να καταναίμει αυτές τις εισφορές στη διάρκεια της περιόδου παροχής της υπηρεσίας χρησιμοποιώντας την ίδια μέθοδο καταμερισμού που απαιτείται από την παράγραφο 70 του Δ.Λ.Π. 19 για τις μικτές παροχές (δηλαδή είτε χρησιμοποιώντας τον τύπο καταμερισμού του προγράμματος εισφορών είτε τη σταθερή μέθοδο καταμερισμού). Ο Όμιλος και η Μητρική Εταιρία δεν έχουν εφαρμόσει αυτή την τροποποίηση, αλλά δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση επί των ενοποιημένων και ατομικών οικονομικών καταστάσεων.

Δεν υπάρχουν άλλα Δ.Π.Χ.Α. ή Διερμηνείες που δεν είναι σε ισχύ και αναμένεται να έχουν σημαντική επίδραση επί των ενοποιημένων και ατομικών οικονομικών καταστάσεων.

2.4 Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

2.4.1 Αρχές ενοποίησης

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις της Μητρικής Εταιρίας και των θυγατρικών της, οι οποίες ελέγχονται από την Μητρική. Ο έλεγχος υφίσταται όταν και μόνο όταν, η Μητρική Εταιρία α) ασκεί εξουσία επί των θυγατρικών της β) διαθέτει τοποθετήσεις ή δικαιώματα με μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή της στις θυγατρικές και γ) δυνατότητα να χρησιμοποιήσει την εξουσία της επί των θυγατρικών για να επηρεάσει το ύψος των αποδόσεών της.

Τα έσοδα και οι δαπάνες και τα λοιπά συνολικά έσοδα των θυγατρικών που αποκτώνται ή πωλούνται μέσα στη χρήση ενσωματώνονται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων και στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εσόδων από την ημερομηνία απόκτησης των θυγατρικών και παύουν να ενσωματώνονται από την ημερομηνία πώλησης των θυγατρικών αυτών. Τα καθαρά κέρδη και τα συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα των θυγατρικών κατανέμονται μεταξύ των μετόχων της Μητρικής και των μη ελεγχουσών συμμετοχών ακόμη και αν με τον επιμερισμό αυτό, το υπόλοιπο των μη ελεγχουσών συμμετοχών γίνει αρνητικό.

Στην περίπτωση που οι θυγατρικές εφαρμόζουν διαφορετικές λογιστικές αρχές από εκείνες του Ομίλου, γίνονται οι αναγκαίες προσαρμογές στις οικονομικές καταστάσεις τους προκειμένου να υπάρχει ομοιομορφία με τις λογιστικές αρχές των εταιριών του Ομίλου.

Όλες οι διεταιρικές συναλλαγές, τα διεταιρικά υπόλοιπα και τα διεταιρικά έσοδα και έξοδα απαλείφονται κατά την ενοποίηση.

2.4.2 Μη ελέγχουσες συμμετοχές

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές αναγνωρίζονται αρχικά είτε στην εύλογη αξία είτε στο αναλογικό ποσοστό τους επί των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων. Η επιλογή αυτή γίνεται ανά συναλλαγή. Μετά την εξαγορά, η λογιστική αξία των μη ελεγχουσών συμμετοχών είναι η αξία αυτών κατά την αρχική αναγνώριση πλέον το μερίδιο των μη ελεγχουσών συμμετοχών στις μετέπειτα μεταβολές των ιδίων κεφαλαίων. Τα συνολικά εισοδήματα επιμερίζονται στις μη ελέγχουσες συμμετοχές ακόμα και εάν αυτό έχει ως αποτέλεσμα να προκύπτει χρεωστικό υπόλοιπο μη ελεγχουσών συμμετοχών.

2.4.3 Μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής θυγατρικών οι οποίες δεν οδηγούν σε απώλεια του ελέγχου

Μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής σε θυγατρική οι οποίες δεν οδηγούν σε απώλεια του ελέγχου της καταχωρούνται ως συναλλαγές μεταξύ των μετόχων.

Το υπόλοιπο των λογαριασμών των ιδίων κεφαλαίων των μετόχων της Μητρικής και του λογαριασμού «Μη ελέγχουσες συμμετοχές» αναπροσαρμόζονται, προκειμένου να απεικονιστεί η μεταβολή στο ποσοστό συμμετοχής των παραπάνω μετόχων επί της θυγατρικής. Τυχόν διαφορά μεταξύ της προσαρμογής των μη ελεγχουσών συμμετοχών και της εύλογης αξίας του τιμήματος που καταβλήθηκε ή εισπράχθηκε, καταχωρείται απ' ευθείας στα ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Μητρικής.

2.4.4 Απώλεια ελέγχου

Σε περίπτωση που η μεταβολή οδηγήσει σε απώλεια του ελέγχου της θυγατρικής, το κέρδος ή η ζημία από την πώληση υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ (i) του αθροίσματος της εύλογης αξίας του τιμήματος που εισπράχθηκε και της εύλογης αξίας του ποσοστού συμμετοχής που εξακολουθεί να υφίσταται στη θυγατρική και (ii) της λογιστικής αξίας, πριν την πώληση, των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβανομένης της υπεραξίας), των υποχρεώσεων και των μη ελεγχουσών συμμετοχών. Τα μη πραγματοποιημένα κέρδη ή ζημίες που είχαν αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα και που προκύπτουν από την αποτίμηση στην εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής, λογιστικοποιούνται ως εάν η Μητρική είχε πωλήσει απ' ευθείας τα περιουσιακά αυτά στοιχεία (μεταφορά στην κατάσταση αποτελεσμάτων ή μεταφορά στα κέρδη εις νέο, σύμφωνα με τα ισχύοντα Δ.Π.Χ.Α.).

Η τυχόν εύλογη αξία συμμετοχής στη θυγατρική που εξακολουθεί να υφίσταται μετά την ημερομηνία της απώλειας του ελέγχου της, θεωρείται ως η εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39 ή ως το κόστος κτήσης σε περίπτωση που με τα ισχύοντα πρότυπα θα αναγνωριστεί ως συγγενής ή κοινοπραξία.

2.4.5 Εισφορά περιουσιακών στοιχείων σε θυγατρική με ανταλλαγή μετοχών έκδοσης της θυγατρικής

Στην περίπτωση που η Μητρική εισφέρει ενσώματα πάγια στοιχεία, άυλα περιουσιακά στοιχεία ή επενδυτικά ακίνητα σε ήδη υπάρχουσα ή νεοϊδρυθείσα θυγατρική εταιρία με αντάλλαγμα μετοχές έκδοσης της θυγατρικής, η Μητρική καταχωρεί στις ατομικές της οικονομικές καταστάσεις την αξία της συμμετοχής της στη λογιστική αξία που ήταν αναγνωρισμένα τα εισφερθέντα περιουσιακά στοιχεία. Αυτού του είδους οι συναλλαγές δεν έχουν καμία επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

2.4.6 Συγγενείς εταιρείες

Συγγενείς νοούνται οι εταιρείες στις οποίες το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου κυμαίνεται μεταξύ 20% και 50% των δικαιωμάτων ψήφου, και επί των οποίων ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή αλλά δεν ελέγχει. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες ενσωματώνονται στις οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους. Η υπεραξία που προκύπτει κατά την απόκτηση μιας συγγενούς εταιρίας συμπεριλαμβάνεται στην αξία κτήσης της επένδυσης (μετά από οποιεσδήποτε σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης – εφόσον υφίστανται). Η αξία της επένδυσης αυξάνεται ή μειώνεται ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στα κέρδη ή ζημίες της συγγενούς εταιρίας μετά την εξαγορά (και αναγνωρίζεται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος του Ομίλου) και από τις κινήσεις στα αποθεματικά (και αναγνωρίζονται στα αποθεματικά του Ομίλου). Το ποσό των μερισμάτων που εισπράχθηκαν από τη συγγενή εταιρία κατά τη διάρκεια της χρήσης μειώνει τη λογιστική αξία της συγκεκριμένης επένδυσης. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες που πραγματοποιήθηκαν με αποκλειστικό σκοπό τη διάθεσή τους εντός ενός έτους από την ημερομηνία αγοράς τους, όταν δηλαδή η ουσιώδης επιρροή που ασκεί ο Όμιλος κρίνεται προσωρινή, καταχωρούνται στο λογαριασμό «μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού προοριζόμενα προς πώληση». Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών εταιριών, απαλείφονται σε ποσοστό που αφορά τη συμμετοχή του Ομίλου στις εταιρείες αυτές. Τυχόν τέτοιες ζημίες, που επίσης απαλείφονται, αποτελούν ένδειξη απομείωσης της αξίας του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου. Όπου κρίθηκε απαραίτητο, τα οικονομικά στοιχεία των συγγενών επιχειρήσεων που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης τροποποιήθηκαν προκειμένου να διασφαλισθεί η συνέπειά τους με τις λογιστικές αρχές που έχει υιοθετήσει ο Όμιλος.

2.4.7 Κοινοπραξίες

Σχήμα υπό κοινό έλεγχο είναι ένα σχήμα στο οποίο δύο ή περισσότερα μέρη έχουν κοινό έλεγχο. Ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο παρουσιάζει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- α) Τα μέρη δεσμεύονται από μια συμβατική ρύθμιση και
- β) Η συμβατική ρύθμιση παρέχει σε δύο ή περισσότερα από τα εν λόγω μέρη κοινό έλεγχο του σχήματος.

Κοινός έλεγχος είναι ο συμβατικά συμφωνηθείς επιμερισμός του ελέγχου ενός σχήματος, ο οποίος υπάρχει μόνο όταν οι αποφάσεις σχετικά με τις συναφείς δραστηριότητες απαιτούν την ομόφωνη συγκατάθεση των μερών στα οποία επιμερίζεται ο έλεγχος.

Ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο είναι είτε μια κοινή επιχείρηση είτε μια κοινοπραξία.

Κοινή επιχείρηση είναι ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο όπου τα μέρη που έχουν κοινό έλεγχο διαθέτουν δικαιώματα επί των περιουσιακών στοιχείων και ευθύνες επί των υποχρεώσεων, έναντι του σχήματος. Τα εν λόγω μέρη ονομάζονται συμμετέχοντες σε κοινή επιχείρηση.

Κοινοπραξία είναι ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο όπου τα μέρη που έχουν κοινό έλεγχο διαθέτουν δικαιώματα επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του σχήματος. Τα εν λόγω μέρη ονομάζονται κοινοπρακτούντες.

Ο προσδιορισμός από την Μητρική Εταιρία του τύπου σχήματος υπό κοινό έλεγχο στον οποίο συμμετέχει, ως κοινή επιχείρησης ή ως κοινοπραξίας εξαρτάται από τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών του σχήματος.

Στην περίπτωση συμμετοχής της Μητρικής Εταιρίας σε κοινή επιχείρηση, η Μητρική Εταιρία αναγνωρίζει:

- α) τα περιουσιακά της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου της σε οποιαδήποτε περιουσιακά στοιχεία της ανήκουν από κοινού β) τις υποχρεώσεις της, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου της σε οποιεσδήποτε υποχρεώσεις την βαρύνουν από κοινού γ) τα έσοδά της από την πώληση του μεριδίου της από την παραγωγή που προκύπτει από την κοινή επιχείρηση δ) το μερίδιό της στα έσοδα από την πώληση της παραγωγής από την κοινή επιχείρηση και ε) τις δαπάνες της, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου της σε οποιεσδήποτε δαπάνες που την βαρύνουν από κοινού.

Στην περίπτωση συμμετοχής της Μητρικής Εταιρίας σε κοινοπραξία η Μητρική Εταιρία αναγνωρίζει τη συμμετοχή της ως επένδυση και λογιστικοποιεί την εν λόγω επένδυση με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. (βλ. Σημείωση 2.4.6).

2.4.8 Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς, και κοινοπραξίες στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις

Στις οικονομικές καταστάσεις της Μητρικής οι θυγατρικές, οι συγγενείς και οι κοινοπραξίες καταχωρούνται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν πρόβλεψη απομείωσης.

2.4.9 Έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας επιχειρήσεων και των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις

Ο Όμιλος και η Μητρική εταιρία ελέγχει σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, εάν υπάρχει ένδειξη ότι μία επένδυση σε θυγατρική, συγγενή ή κοινοπραξία έχει υποστεί απομείωση. Εάν υπάρχει τέτοια ένδειξη, ο Όμιλος εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της επένδυσης. Όταν η λογιστική αξία μίας επένδυσης υπερβαίνει την εκτιμώμενη ανακτήσιμη αξία, τότε η λογιστική αξία απομειώνεται στην ανακτήσιμη.

2.5 Συνένωση Επιχειρήσεων**2.5.1 Μέθοδος εξαγοράς**

Οι εξαγορές επιχειρήσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 3 καταχωρούνται με τη μέθοδο της εξαγοράς. Το τίμημα που καταβάλλεται σε μία συνένωση επιχειρήσεων αποτιμάται στην εύλογη αξία, η οποία υπολογίζεται ως το άθροισμα των ευλόγων αξιών, κατά την ημερομηνία εξαγοράς, των περιουσιακών στοιχείων που εισφέρθηκαν από τον Όμιλο, των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν από τον Όμιλο προς τους προηγούμενους ιδιοκτήτες της εξαγοραζόμενης επιχείρησης και των μετοχικών τίτλων που εξέδωσε ο Όμιλος σε αντάλλαγμα του ελέγχου της εξαγοραζόμενης επιχείρησης. Τα έξοδα που αφορούν στην εξαγορά καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Κατά την ημερομηνία εξαγοράς, τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται και οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους την ημερομηνία της εξαγοράς, εκτός από:

- αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις και υποχρεώσεις ή περιουσιακά στοιχεία που αφορούν σε παροχές σε εργαζομένους καταχωρούνται σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 12 «Φορολογία εισοδήματος» και Δ.Λ.Π. 19 «Παροχές σε Εργαζομένους» αντίστοιχα
- υποχρεώσεις ή μετοχικοί τίτλοι που αφορούν σε προγράμματα παροχών της εξαγοραζόμενης επιχείρησης που εξαρτώνται από αξία μετοχών ή προγράμματα παροχών του Ομίλου που εξαρτώνται από αξία μετοχών που συνάφθηκαν προς αντικατάσταση προγραμμάτων παροχών της εξαγοραζόμενης επιχείρησης που εξαρτώνται από αξία μετοχών καταχωρούνται σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 2 Παροχές που Εξαρτώνται από την Αξία των Μετοχών κατά την ημερομηνία της εξαγοράς
- περιουσιακά στοιχεία (ή ομάδες περιουσιακών στοιχείων) που κατέχονται προς πώληση σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 5 Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία που Κατέχονται προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες καταχωρούνται σύμφωνα με αυτό το πρότυπο.

2.5.2 Υπεραξία

Η υπεραξία καταχωρείται ως το υπερβάλλον μεταξύ (α) του αθροίσματος του τιμήματος που καταβλήθηκε, τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση και της εύλογης αξίας τυχόν προηγούμενης συμμετοχής στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση και (β) της καθαρής αξίας, κατά την ημερομηνία της εξαγοράς, των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν. Εάν, μετά από επανεξέταση, η καθαρή αξία, κατά την ημερομηνία της εξαγοράς, των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν υπερβαίνει το άθροισμα του τιμήματος που καταβλήθηκε, τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση, και της εύλογης αξίας τυχόν προηγούμενης συμμετοχής στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση, η διαφορά καταχωρείται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.5.3 Ενδεχόμενο τίμημα

Σε περίπτωση που το τίμημα που συμφωνήθηκε κατά την συνένωση επιχειρήσεων, περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που προκύπτουν από ενδεχόμενο τίμημα, τότε το ενδεχόμενο τίμημα αποτιμάται στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία εξαγοράς και συμπεριλαμβάνεται στο συνολικό τίμημα κατά τη συνένωση επιχειρήσεων. Μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος οι οποίες εντάσσονται στις προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς αναγνωρίζονται αναδρομικά με αντίστοιχη προσαρμογή της υπεραξίας. Οι προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς προκύπτουν από νέες πληροφορίες που λαμβάνονται κατά την περίοδο οριστικοποίησης εξαγοράς (η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος από την ημερομηνία εξαγοράς) σχετικά με δεδομένα και καταστάσεις που υπήρχαν κατά την ημερομηνία εξαγοράς.

Μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος οι οποίες δεν εντάσσονται στις προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς, λογιστικοποιούνται με βάση την ταξινόμηση του ενδεχόμενου τιμήματος. Όταν το ενδεχόμενο τίμημα ταξινομηθεί ως στοιχείο της καθαρής θέσης δεν επαναμετράται σε επόμενες περιόδους αναφοράς και η μετέπειτα εκκαθάρισή του αναγνωρίζεται στην καθαρή θέση. Εάν το ενδεχόμενο τίμημα ταξινομηθεί ως περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, σε επόμενες περιόδους αναφοράς επαναμετράται σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39 ή το Δ.Λ.Π. 37 και το αποτέλεσμα της αποτίμησης (κέρδος ή ζημία) αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.5.4 Συνενώσεις επιχειρήσεων σε διαδοχικά στάδια

Όταν η συνένωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται σε διαδοχικά στάδια, η συμμετοχή που κατείχε ο Όμιλος στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση αποτιμάται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία εξαγοράς (την ημερομηνία που ο Όμιλος αποκτά τον έλεγχο) και το προκύπτον κέρδος ή ζημία αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ποσά που αναγνωρίστηκαν στα λοιπά συνολικά έσοδα και που προήλθαν από την εξαγοραζόμενη επιχείρηση πριν την απόκτηση του ελέγχου της, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εφόσον ο χειρισμός αυτός θα ήταν ο κατάλληλος σε περίπτωση πώλησής της.

2.5.5 Προσωρινή λογιστικοποίηση

Εάν για κάποια ποσά που αφορούν στην αρχική καταχώρηση μίας επιχειρηματικής συνένωσης οι αξίες δεν έχουν οριστικοποιηθεί έως την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων της περιόδου στην οποία πραγματοποιήθηκε η επιχειρηματική συνένωση, ο Όμιλος καταχωρεί προσωρινές αξίες για τα ποσά αυτά. Τα προσωρινά ποσά προσαρμόζονται κατά την περίοδο οριστικοποίησης εξαγοράς (βλ. Σημείωση 2.5.3 ανωτέρω), ή πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται, ώστε να ληφθούν υπόψη νέες πληροφορίες σχετικά με δεδομένα και καταστάσεις που υπήρχαν κατά την ημερομηνία εξαγοράς, οι οποίες, εάν ήταν γνωστές, θα επηρέαζαν τα ποσά που αναγνωρίστηκαν εκείνη την ημερομηνία.

2.6 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Τα στοιχεία που περιέχουν οι οικονομικές καταστάσεις των εταιρειών του Ομίλου καταχωρούνται στο νόμισμα εκείνο που αποδίδει καλύτερα την οικονομική πραγματικότητα των υποκείμενων γεγονότων και συνθηκών που αφορούν την κάθε εταιρία, ("λειτουργικό νόμισμα"). Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου παρουσιάζονται σε χιλιάδες Ευρώ (€), που είναι το λειτουργικό νόμισμα της Μητρικής Εταιρίας.

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν την ημερομηνία διενέργειας της εκάστοτε συναλλαγής. Τα συναλλαγματικά κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από την εκκαθάριση αυτών των συναλλαγών και από τη μετατροπή των νομισματικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων από ξένο νόμισμα καταχωρούνται στα αποτελέσματα, εκτός εάν αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα ως κέρδη ή ζημίες από αποτελεσματική αντιστάθμιση ταμειακών ροών ή καθαρής επένδυσης. Οι συναλλαγματικές διαφορές από τη μετατροπή των χρεωστικών τίτλων και άλλων νομισματικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες καταχωρούνται στο λογαριασμό «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου». Οι συναλλαγματικές διαφορές από τη μετατροπή των μη νομισματικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αποτελούν συστατικό στοιχείο της μεταβολής της εύλογης αξίας τους και καταχωρούνται είτε στην κατάσταση αποτελεσμάτων (π.χ. μετοχές του εμπορικού χαρτοφυλακίου) είτε στα Λοιπά συνολικά έσοδα (π.χ. μετοχές του χαρτοφυλακίου επενδύσεων). Μη νομισματικά στοιχεία που καταχωρούνται στο ιστορικό κόστος σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται χρησιμοποιώντας την συναλλαγματική ισοτιμία την ημερομηνία της συναλλαγής.

Κατά την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων, τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις των οικονομικών μονάδων της αλλοδαπής μετατρέπονται σε Ευρώ χρησιμοποιώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, ενώ τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται με βάση τις μέσες συναλλαγματικές ισοτιμίες της περιόδου. Οι προκύπτουσες διαφορές από τη χρήση των συναλλαγματικών ισοτιμιών κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων και των μέσων ισοτιμιών της περιόδου καθώς και από την επανεκτίμηση των εκ μεταφοράς ιδίων κεφαλαίων της οικονομικής οντότητας με την ισοτιμία της ημερομηνίας σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, καταχωρούνται στα Λοιπά συνολικά έσοδα στο λογαριασμό «συναλλαγματικές διαφορές».

Στην περίπτωση που ένα νομισματικό στοιχείο, αποτελεί μέρος της καθαρής επένδυσης της Μητρικής Εταιρίας στο εξωτερικό και είναι σε νόμισμα διαφορετικό από το λειτουργικό νόμισμα του Ομίλου ή της οντότητας στο εξωτερικό, οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις και των δύο εταιριών, αναγνωρίζονται κατά την ενοποίηση στα Λοιπά συνολικά έσοδα. Κατά την πώληση μιας τέτοιας οικονομικής οντότητας εξωτερικού, οι εν λόγω συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στα αποτελέσματα ως μέρος του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση.

Η τυχόν υπεραξία και οι αναπροσαρμογές σε εύλογες αξίες που προκύπτουν κατά την εξαγορά μιας οικονομικής οντότητας εξωτερικού αντιμετωπίζονται λογιστικά όπως όλα τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της οντότητας εξωτερικού και μετατρέπονται με τη συναλλαγματική ισοτιμία της ημερομηνίας σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων.

2.7 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Η κατηγορία αυτή έχει δύο υποκατηγορίες:

- Εμπορικό χαρτοφυλάκιο και
- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που έχουν προσδιοριστεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

2.7.1 Εμπορικό χαρτοφυλάκιο

Το εμπορικό χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνει χρεόγραφα που αποκτώνται είτε για τη δημιουργία κέρδους από τη βραχυπρόθεσμη μεταβολή στην τιμή ή το περιθώριο του διαπραγματευτή ή είναι χρεόγραφα που ανήκουν σε ένα χαρτοφυλάκιο χρεογράφων για τα οποία υπάρχει ιστορικό βραχυπρόθεσμης δημιουργίας κέρδους. Τα παράγωγα ανήκουν επίσης στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο εκτός εάν έχουν χαρακτηριστεί ως και είναι αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης.

Το εμπορικό χαρτοφυλάκιο μπορεί να περιλαμβάνει χρεόγραφα που υπόκεινται σε συμφωνία πώλησης και επαναγοράς (βλ. Σημείωση 2.13 παρακάτω).

2.7.2 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προσδιορισμένα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Κατά την αρχική αναγνώριση ο Όμιλος προσδιορίζει οποιοδήποτε χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, ως χρηματοοικονομικό μέσο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία του μέσω των αποτελεσμάτων όταν:

- α) Απαλείφει ή μειώνει σημαντικά μια ανακολουθία στην επιμέτρηση ή την αναγνώριση (ορισμένες φορές αναφερόμενη ως «λογιστική ασυμμετρία») που θα προέκυπτε εάν τα σχετιζόμενα παράγωγα χρηματοπιστωτικά προϊόντα αντιμετωπίζονταν λογιστικά ως εμπορικό χαρτοφυλάκιο και τα υποκείμενα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος, όπως είναι δάνεια και απαιτήσεις κατά ασφαλισμένων και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ή υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους.
- β) Μια ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων ή και των δύο τυγχάνει διαχείρισης και η απόδοσή της αξιολογείται σε βάση εύλογης αξίας, σύμφωνα με την τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων ή επενδύσεων και η πληροφόρηση σχετικά με την ομάδα παρέχεται εσωτερικά σε αυτό το επίπεδο στη διοίκηση του Ομίλου, για παράδειγμα στο Δ.Σ. και στον Διευθύνοντα Σύμβουλο.
- γ) Τα χρηματοοικονομικά μέσα περιέχουν ένα ή περισσότερα ενσωματωμένα παράγωγα, η ύπαρξη των οποίων τροποποιεί ουσιαστικά τις ταμειακές ροές και για το λόγο αυτό θα έπρεπε να απεικονίζονται σε διακεκριμένη βάση εάν δεν είχαν ταξινομηθεί σε αυτή την κατηγορία.

Ο προσδιορισμός κάποιου χρηματοοικονομικού στοιχείου ως αποτιμώμενο στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων είναι αμετάκλητος.

2.7.3 Επιμέτρηση

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (εμπορικό χαρτοφυλάκιο και προσδιορισμένα) αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία και μεταγενέστερα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους.

Τα πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημίες από τη διάθεση ή εξαγορά των ανωτέρω στοιχείων αλλά και τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από μεταβολές στην εύλογη αξία τους, περιλαμβάνονται στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου».

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στα «Καθαρά λοιπά έσοδα/(έξοδα)» όταν έχει κατοχυρωθεί το δικαίωμα είσπραξης των μερισμάτων και αυτή είναι η ημερομηνία έγκρισης των μερισμάτων από τη Γενική Συνέλευση.

Το ποσό της μεταβολής στην περίοδο και σωρευτικά, στις εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και δανείων και απαιτήσεων το οποίο αποδίδεται σε αλλαγές στον πιστωτικό τους κίνδυνο υπολογίζεται ως το ποσό αλλαγής της εύλογης αξίας το οποίο δεν αποδίδεται σε αλλαγές στις συνθήκες αγοράς που προκαλούν αύξηση του κινδύνου αγοράς.

2.8 Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων

2.8.1 Αρχική αναγνώριση

Το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων αρχικά αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία (συμπεριλαμβανομένων των δαπανών συναλλαγής) και περιλαμβάνει τίτλους που ταξινομούνται ως:

- διαθέσιμοι προς πώληση
- διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη
- ή δάνεια και απαιτήσεις

βάσει των χαρακτηριστικών των τίτλων και της πρόθεσης της διοίκησης του Ομίλου κατά την ημερομηνία αγοράς των τίτλων. Οι αγορές και πωλήσεις των τίτλων αυτών καταχωρούνται στις οικονομικές καταστάσεις κατά την ημερομηνία συναλλαγής, η οποία αντιστοιχεί στην ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο. Εξαιρέση αποτελούν οι αγορές και οι πωλήσεις των ομολόγων τα οποία καταχωρούνται δύο ημέρες μετά την ημερομηνία συναλλαγής. Όλες οι υπόλοιπες αγορές ή πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων οι οποίες δεν εντάσσονται στις πρακτικές της αγοράς, καταχωρούνται, μέχρι την ημερομηνία διακανονισμού τους, ως προθεσμιακές συναλλαγές παράγωγων χρηματοπιστωτικών μέσων.

2.8.2 Μεταγενέστερη αναγνώριση

Οι **διαθέσιμοι προς πώληση** επενδυτικοί τίτλοι καταχωρούνται μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισης στην εύλογη αξία τους. Στην περίπτωση όπου η εύλογη αξία των συγκεκριμένων τίτλων δε δύναται να προσδιοριστεί κατά τρόπο αξιόπιστο και αντικειμενικό, τότε οι τίτλοι αυτοί απεικονίζονται στην αξία κτήσης τους. Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από μεταβολές της εύλογης αξίας των διαθέσιμων προς πώληση τίτλων καταχωρούνται στα Λοιπά συνολικά έσοδα, μετά την αφαίρεση του φόρου που τους αναλογεί (όπου απαιτείται), έως ότου οι συγκεκριμένοι τίτλοι πωληθούν, εισπραχθούν ή διατεθούν με οποιοδήποτε άλλο τρόπο ή έως ότου διαπιστωθεί ότι υπάρχει απομείωση της αξίας τους.

Οι διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι είναι δυνατόν να πωληθούν προκειμένου να καλυφθούν ανάγκες ρευστότητας ή να αντιμετωπισθούν μεταβολές στα επιτόκια, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες και στις τιμές χρεογράφων. Στη περίπτωση όπου ένας διαθέσιμος προς πώληση τίτλος πωλείται ή υφίσταται απομείωση της αξίας του, τα σωρευμένα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημίες, που περιλαμβάνονται στα Λοιπά συνολικά έσοδα, μεταφέρονται από τα ίδια κεφάλαια στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στο λογαριασμό «αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου». Τα κέρδη και ζημίες που προκύπτουν κατά τη πώληση των διαθέσιμων προς πώληση τίτλων προσδιορίζονται με τη μέθοδο του κυλιόμενου μέσου σταθμικού κόστους.

Οι **διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη** επενδυτικοί τίτλοι περιλαμβάνουν τίτλους που δεν είναι παράγωγα, διαπραγματεύονται σε οργανωμένες αγορές, με καθορισμένες ή προσδιοριστέες πληρωμές και έχουν καθορισμένη λήξη, και για τους οποίους υπάρχει, από τη διοίκηση του Ομίλου, πρόθεση και ικανότητα διαρκούς κατοχής τους μέχρι την ημερομηνία λήξης τους.

Οι επενδυτικοί τίτλοι που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως **δάνεια και απαιτήσεις** περιλαμβάνουν τίτλους που δεν είναι παράγωγα, έχουν καθορισμένες ή προσδιοριστέες πληρωμές και δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές.

Οι επενδυτικοί τίτλοι που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη ή δάνεια και απαιτήσεις καταχωρούνται στην αποσβεσμένη αξία τους εφαρμόζοντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, μετά την αφαίρεση οποιασδήποτε απομείωσης της αξίας τους. Επιπλέον, ο υπολογισμός της αποσβεσμένης αξίας περιλαμβάνει οποιαδήποτε υπέρ (premium) ή υπό (discount) το άρτιο διαφορά προέκυψε κατά την ημερομηνία απόκτησής, πλέον των εξόδων συναλλαγής, προμηθειών και μονάδων βάσης (μ.β.) πληρωθέντων ή εισπραχθέντων.

Απομείωση: Ο Όμιλος εκτιμά σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων εάν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι ένας επενδυτικός τίτλος ή ομάδα αυτών έχει υποστεί απομείωση της αξίας του.

Ειδικά για επενδυτικούς μετοχικούς τίτλους που έχουν χαρακτηριστεί ως διαθέσιμοι προς πώληση, η σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας ενός χρεογράφου χαμηλότερα της αξίας κτήσης χρησιμοποιείται ως κριτήριο αξιολόγησης αν τα στοιχεία αυτά έχουν απομειωθεί.

Αν υπάρχουν κάποιες αντικειμενικές αποδείξεις απομείωσης για τα διαθέσιμα προς πώληση περιουσιακά στοιχεία, η σωρευμένη ζημία (που επιμετράται ως η διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης και της τρέχουσας εύλογης αξίας, μειούμενη από τυχόν πρόβλεψη απομείωσης στο στοιχείο αυτό, η οποία είχε αναγνωρισθεί στο παρελθόν στα αποτελέσματα) μεταφέρεται από τα Λοιπά συνολικά έσοδα στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Πρόβλεψη απομείωσης καταχωρημένη στα αποτελέσματα που αφορά σε μετοχικούς τίτλους δεν αντιστοιχεί στα αποτελέσματα. Αν σε μια

μεταγενέστερη περίοδο, η εύλογη αξία ενός διαθεσίμου προς πώληση χρεωστικού τίτλου αυξηθεί, και η αύξηση μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με ένα γεγονός που συνέβη μετά την καταχώρηση στα αποτελέσματα της πρόβλεψης απομείωσης, η πρόβλεψη απομείωσης αντिलογίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Για τους τίτλους του επενδυτικού χαρτοφυλακίου στις κατηγορίες διακρατούμενα στη λήξη και δάνεια και απαιτήσεις, τα οποία αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος, το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης της αξίας τους, υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας τους και της παρούσας αξίας των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Τα **έσοδα από τόκους** που αφορούν τίτλους χαρτοφυλακίου επενδύσεων καταχωρούνται στα έσοδα από τόκους.

Τα **έσοδα από μερίσματα** αναγνωρίζονται όταν έχει κατοχυρωθεί το δικαίωμα είσπραξης των μερισμάτων. Αυτή είναι η ημερομηνία κατοχύρωσης των μερισμάτων, τα οποία απεικονίζονται ξεχωριστά στον λογαριασμό «Καθαρά λουπά έσοδα/ (έξοδα)»

2.9 Μεταφορά χρηματοοικονομικών στοιχείων

Ο Όμιλος μεταφέρει μη παράγωγα χρεόγραφα από το εμπορικό χαρτοφυλάκιο ή το χαρτοφυλάκιο διαθεσίμων προς πώληση στο χαρτοφυλάκιο δανείων και απαιτήσεων, εφόσον τα χρεόγραφα ικανοποιούν τον ορισμό της κατηγορίας αυτής κατά την ημερομηνία της μεταφοράς και ο Όμιλος έχει την πρόθεση και δυνατότητα να κρατήσει τα χρεόγραφα για το προσεχές μέλλον ή μέχρι την λήξη τους.

Σε περίπτωση που σπανίζουσες περιστάσεις προκαλούν σημαντική επιδείνωση της συναλλακτικής δραστηριότητας ή επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τις αγοραίες τιμές μη παραγώγων στοιχείων του εμπορικού χαρτοφυλακίου, ο Όμιλος μεταφέρει τα μέσα αυτά από το εμπορικό χαρτοφυλάκιο στο χαρτοφυλάκιο διακρατούμενων στη λήξη ή διαθεσίμων προς πώληση, εφόσον τα στοιχεία ικανοποιούν τον ορισμό της αντίστοιχης κατηγορίας κατά την ημερομηνία της μεταφοράς και ο Όμιλος δεν έχει την πρόθεση να τα πωλήσει σύντομα. Τέτοιες μεταφορές μπορούν να πραγματοποιούνται μόνο μία φορά για κάθε μία σπανίζουσα περίπτωση.

Εάν υπάρχει μεταβολή στην πρόθεση ή την δυνατότητα διακράτησης ενός χρεογράφου μέχρι την λήξη, ο Όμιλος μεταφέρει τα χρεόγραφα αυτά από την κατηγορία διαθέσιμα προς πώληση στην κατηγορία διακρατούμενα στη λήξη, εφόσον τα μέσα ικανοποιούν τον ορισμό της τελευταίας κατά την ημερομηνία της μεταφοράς.

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που μεταφέρονται ως ανωτέρω, η εύλογη αξία κατά την ημερομηνία μεταφοράς θεωρείται το νέο αποσβεσμένο κόστος κατά την ημερομηνία αυτή.

Όταν μέσα που μεταφέρονται από το εμπορικό χαρτοφυλάκιο περιέχουν ενσωματωμένα παράγωγα, ο Όμιλος επανεξετάζει κατά την ημερομηνία μεταφοράς εάν τα ενσωματωμένα παράγωγα χρειάζεται να διαχωριστούν από το κύριο συμβόλαιο βάσει των συνθηκών που ίσχυαν όταν ο Όμιλος απέκτησε το στοιχείο.

Ο Όμιλος μεταφέρει χρεόγραφα που έχουν μεταφερθεί στα δάνεια και απαιτήσεις από το εμπορικό χαρτοφυλάκιο ή το χαρτοφυλάκιο διαθεσίμων προς πώληση στο χαρτοφυλάκιο διαθεσίμων προς πώληση εάν τα χρεόγραφα, μεταγενέστερα διαπραγματεύονται σε οργανωμένη αγορά και ο Όμιλος δε σκοπεύει να τα κρατήσει για το προσεχές μέλλον ή μέχρι την λήξη τους. Η εύλογη αξία των χρεογράφων την ημέρα της μεταφοράς θεωρείται το νέο αποσβεσμένο κόστος κατά την ημερομηνία αυτή. Η διαφορά μεταξύ του αποσβεσμένου κόστους αμέσως πριν την μεταφορά και της εύλογης αξίας την ημερομηνία της μεταφοράς αναγνωρίζεται στο αποθεματικό διαθεσίμων προς πώληση αξιόγραφων μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εσόδων και αποσβένεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων

2.10 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων

Ο Όμιλος υπολογίζει την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων βάσει ενός πλαισίου υπολογισμού της εύλογης αξίας που κατατάσσει τα χρηματοοικονομικά μέσα σε μια ιεραρχία τριών επιπέδων των δεδομένων που χρησιμοποιούνται στην αποτίμηση, όπως περιγράφεται κατωτέρω.

Επίπεδο 1: Χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργή αγορά πανομοιότυπων χρηματοοικονομικών μέσων. Στο Επίπεδο 1 περιλαμβάνονται χρεόγραφα, μετοχές και παράγωγα που διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά. Ενεργή αγορά είναι η αγορά στην οποία οι συναλλαγές έχουν επαρκή συχνότητα και όγκο έτσι ώστε η πληροφόρηση σχετικά με τιμές να παρέχεται σε συνεχή βάση και επιπλέον χαρακτηρίζεται από χαμηλά περιθώρια κέρδους.

Επίπεδο 2: Παρατηρήσιμα δεδομένα εκτός από τιμές του Επιπέδου 1, όπως χρηματιστηριακές τιμές παρόμοιων μέσων, τιμές από αγορές που δεν είναι ενεργές, ή άλλα δεδομένα που είναι παρατηρήσιμα ή μπορούν να επιβεβαιωθούν από παρατηρήσιμα δεδομένα (για παράδειγμα τιμές που προκύπτουν από παρατηρήσιμα δεδομένα) για σχεδόν το σύνολο της διάρκειας του μέσου. Στο Επίπεδο 2 περιλαμβάνονται χρεόγραφα με τιμές σε μη ενεργές αγορές, καθώς και χρεόγραφα χωρίς τιμή από κάποια αγορά και παράγωγα των οποίων οι αξίες υπολογίζονται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης, προεξόφληση ταμειακών ροών ή παρόμοιες τεχνικές, με δεδομένα που είναι

παρατηρήσιμα στην αγορά ή μπορούν να υπολογιστούν ή να επιβεβαιωθούν από παρατηρήσιμα στοιχεία από την αγορά. Αυτή η κατηγορία γενικά περιλαμβάνει κρατικά και εταιρικά ομόλογα με τιμές σε αγορές που δεν είναι ενεργές και κάποια εξωχρηματιστηριακά παράγωγα.

Επίπεδο 3: Μη παρατηρήσιμα δεδομένα που υποστηρίζονται από λίγες ή καθόλου συναλλαγές σε ενεργή αγορά και επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία. Εάν η αποτίμηση ενός στοιχείου χρησιμοποιεί παρατηρήσιμα δεδομένα που απαιτούν σημαντικές προσαρμογές βασισμένες σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα, αυτό το μέσο κατατάσσεται στο επίπεδο 3. Σε αυτό το επίπεδο περιλαμβάνονται χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η αξία υπολογίζεται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης, προεξόφληση ταμειακών ροών ή παρόμοιες τεχνικές, καθώς και μέσα για τα οποία ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας απαιτεί κρίση ή εκτίμηση από τη Διοίκηση.

Το επίπεδο στην ιεραρχία εύλογης αξίας στο οποίο κατατάσσεται ένας υπολογισμός εύλογης αξίας προσδιορίζεται με βάση το κατώτερο επίπεδο δεδομένων που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό της εύλογης αξίας και έχουν σημαντική επίδραση. Για το σκοπό αυτό η σημαντικότητα ενός δεδομένου αξιολογείται σε σχέση με τη συνολική εύλογη αξία.

2.11 Ασφαλιστικές δραστηριότητες

Εφαρμογή Δ.Π.Χ.Α. 4: Ο Όμιλος και η Μητρική Εταιρία υιοθέτησαν το Δ.Π.Χ.Α. 4 από την 1^η Ιανουαρίου 2005, οπότε και έγινε ταξινόμηση του χαρτοφυλακίου σε ασφαλιστικά και επενδυτικά συμβόλαια.

2.11.1 Κατηγοριοποίηση συμβολαίων

2.11.1.1 Ασφαλιστήρια συμβόλαια

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια ταξινομούνται σε δύο κατηγορίες, ήτοι ασφαλίσεων Ζωής και ασφαλίσεων Ζημιών, ανάλογα με τη φύση του ασφαλισμένου κινδύνου. Σημειώνεται ότι στα ασφαλιστικά προϊόντα κατατάχθηκαν και τα συμβόλαια που φέρουν ταυτόχρονα ασφαλιστικό και χρηματοοικονομικό κίνδυνο, καθώς ο Όμιλος έκρινε ότι αυτά περιέχουν σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο.

2.11.1.1.1 Ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής ασφαλίζουν κατά μεγάλο ποσοστό γεγονότα κατά τη διάρκεια μιας μακράς περιόδου. Τα ασφαλιστήρια αναγνωρίζονται αναλογικά της περιόδου ασφάλισης και εμφανίζονται πριν την αφαίρεση της προμήθειας.

Στα υφιστάμενα συμβόλαια δεν υπάρχουν ενσωματωμένα παράγωγα.

2.11.1.1.1.1 Παραδοσιακά συμβόλαια

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που εκδίδει ο Όμιλος για την κάλυψη του κινδύνου θανάτου, ισόβιων παροχών, συντάξεων, ανικανότητας, ατυχημάτων, προγραμμάτων ασθένειας τόσο σε ατομική όσο και σε ομαδική βάση.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζωής με συμμετοχή στην υπεραπόδοση των Μαθηματικών Αποθεμάτων (συμμετοχή στα κέρδη):

Ο κύριος όγκος των παραδοσιακών ασφαλιστηρίων συμβολαίων Ζωής φέρει το χαρακτηριστικό της συμμετοχής στα κέρδη οπότε και ο ασφαλισμένος δύναται να λάβει πρόσθετα οφέλη πέραν αυτών που εγγυώνται από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζωής χωρίς συμμετοχή στην υπεραπόδοση των Μαθηματικών Αποθεμάτων (συμμετοχή στα κέρδη):

Υφίστανται ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής χωρίς το χαρακτηριστικό της συμμετοχής στα κέρδη το ύψος των οποίων δεν κρίνεται σημαντικό στο χαρτοφυλάκιο.

2.11.1.1.1.2 Ασφαλίσεις Ζωής που συνδέονται με επενδύσεις (Unit-Linked)

Οι ασφαλίσεις Ζωής που συνδέονται με επενδύσεις (Unit-Linked) μεταφέρουν τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο του συμβολαίου στον ασφαλισμένο, ενώ ταυτόχρονα ο Όμιλος αναλαμβάνει την κάλυψη με την εγγύηση μέρους του χρηματοοικονομικού κινδύνου στη λήξη των συμβολαίων, τα οποία εμπεριέχουν ασφαλιστικούς κινδύνους (θνησιμότητα, ανικανότητα).

2.11.1.1.2 Ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζημιών

Τα ασφάλιστρα των συμβολαίων ζημιών αναγνωρίζονται ως έσοδα (δεδουλευμένα ασφάλιστρα) αναλογικά με την περίοδο διάρκειας του ασφαλιστηρίου συμβολαίου. Κατά την ημερομηνία κλεισίματος των Οικονομικών Καταστάσεων το ποσό των εγγεγραμμένων ασφαλιστρών που αναλογεί στο επόμενο ή στα επόμενα έτη μεταφέρεται στο απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών. Τα ασφάλιστρα απεικονίζονται πριν την μείωση των αναλογουσών προμηθειών.

Στα υφιστάμενα συμβόλαια δεν υπάρχουν ενσωματωμένα παράγωγα.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζημιών – Αστικής ευθύνης Αυτοκινήτου: Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που καλύπτουν τον κίνδυνο της αστικής ευθύνης αυτοκινήτων.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζημιών – Πυρός: Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που καλύπτουν τον κίνδυνο της πυρκαγιάς, σεισμού και κλοπής.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζημιών – Λοιπών κλάδων: Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που καλύπτουν τον κίνδυνο χερσαίων οχημάτων, μεταφορών, γενικής αστικής ευθύνης, πιστώσεων, εγγυήσεων, βοήθειας, σκαφών, πληρωμάτων και λοιπά.

2.11.1.2 Επενδυτικά συμβόλαια

Ως επενδυτικά συμβόλαια ορίζονται εκείνα που δεν κατηγοριοποιούνται ως ασφαλιστήρια συμβόλαια.

Ομαδικά Επενδυτικά Συμβόλαια (Deposit Administration Funds): Είναι η ομαδική ασφάλιση με την οποία συμφωνείται επενδυτική διαχειριστική ασφάλιση (λογαριασμός διαχείρισης κεφαλαίου), όπου η παροχή του ασφαλιστή καταβάλλεται είτε με την, για οποιαδήποτε λόγο, αποχώρηση του ασφαλισμένου-μέλους της ομάδας από την εργασία του είτε με τη συμπλήρωση ορισμένης ηλικίας. Ο Όμιλος καταβάλλει την παροχή στο μέτρο της επάρκειας του λογαριασμού διαχείρισης κεφαλαίου. Σε περίπτωση μη επάρκειας του λογαριασμού, ο δικαιούχος δεν έχει αξίωση κατά του Ομίλου. Η διαχείριση του λογαριασμού γίνεται είτε από τον Όμιλο κατά την ελεύθερη βούληση της ή με υπόδειξη του λήπτη της ασφάλισης, είτε από το λήπτη της ασφάλισης. Η ευθύνη του Ομίλου λήγει με την εξάντληση του λογαριασμού έστω και αν η σύμβαση με τη μορφή επενδυτικής διαχειριστικής ασφάλισης έχει λήξει νωρίτερα.

Επενδυτικά Συμβόλαια Unit-Linked: Είναι συμβόλαια στα οποία ο ασφαλιζόμενος φέρει τον επενδυτικό κίνδυνο. Το νέο πρόγραμμα ΕΘΝΙΚΗ Εφάπαξ προβλέπει τη συσσώρευση κεφαλαίου για σκοπούς αποταμίευσης μέσω εφάπαξ καταβολών καθώς και τη δυνατότητα δημιουργίας επιπλέον ποσού (μερίσματα) από τις αποδόσεις των επενδύσεων.

2.11.2 Μεταφερόμενα Έξοδα Πρόσκτησης Συμβολαίων (ΜΕΠ)

Οι προμήθειες και τα άλλα έξοδα πρόσκτησης που αναλογούν στην επόμενη χρήση τόσο των νέων συμβολαίων όσο και των ανανεώσεων των υφιστάμενων συμβολαίων απεικονίζονται στο λογαριασμό του Ενεργητικού «Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επομένων χρήσεων» και κατανέμονται στις χρήσεις ανάλογα με τη διάρκεια των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Ασφαλίσεις Ζωής:

Οι προμήθειες και τα λοιπά έξοδα πρόσκτησης, που συνδέονται με την έκδοση νέων ασφαλιστηρίων συμβολαίων και την ανανέωση υπαρχόντων ασφαλιστηρίων συμβολαίων, κεφαλαιοποιούνται ως άυλο περιουσιακό στοιχείο του ενεργητικού. Όλα τα άλλα έξοδα αναγνωρίζονται ως έξοδα, όταν προκύπτουν. Τα Μεταφερόμενα Έξοδα Πρόσκτησης αποσβένονται κατά τη διάρκεια του συμβολαίου ως εξής:

- Για τις ασφαλίσεις ζωής μακράς διάρκειας, εξαιρουμένων των ασφαλιστηρίων συμβολαίων εφάπαξ καταβολής, τα Μεταφερόμενα Έξοδα Πρόσκτησης αποσβένονται σύμφωνα με το έσοδο των ασφαλιστρών με τις αντίστοιχες παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της υποχρέωσης για μελλοντικές παροχές του συμβολαίου.
- Για τις ασφαλίσεις ζωής βραχείας διάρκειας τα Μεταφερόμενα Έξοδα Πρόσκτησης αποσβένονται αναλογικά με το δεδουλευμένο ασφάλιστρο.

Γενικές Ασφαλίσεις:

Οι μεταφερόμενες προμήθειες και έξοδα πρόσκτησης που σχετίζονται με την εξασφάλιση νέων συμβολαίων και τις ανανεώσεις των υφιστάμενων συμβολαίων περιλαμβάνονται στον λογαριασμό «Μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης». Όλα τα άλλα κόστη ως έξοδα όταν προκύπτουν. Τα μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης αποσβένονται αναλογικά με τα δεδουλευμένα ασφάλιστρα.

2.11.3 Ασφαλιστικές προβλέψεις

Οι ασφαλιστικές προβλέψεις αντιπροσωπεύουν την εκτίμηση του Ομίλου για υποχρεώσεις που απορρέουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια.

Οι ασφαλιστικές προβλέψεις αναλύονται στις ακόλουθες κυριότερες κατηγορίες:

Μαθηματικά αποθέματα: Περιλαμβάνουν το μαθηματικό απόθεμα των καλύψεων ζωής και είναι η διαφορά που προκύπτει την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων μεταξύ της αναλογιστικής παρούσας αξίας των χρηματικών υποχρεώσεων που έχει αναλάβει η ασφαλιστική Εταιρία για κάθε συμβόλαιο ασφαλίσεως ζωής και της αναλογιστικής παρούσας αξίας των καθαρών ασφαλιστρών που οφείλονται από τον ασφαλισμένο και είναι καταβλητέα στην ασφαλιστική Εταιρία μέσα στα επόμενα έτη. Η διαφορά αυτή υπολογίζεται με αναλογιστικές μεθόδους και σύμφωνα με την Ελληνική νομοθεσία. Στα συμβόλαια μακροχρόνιας διάρκειας ενιαίου ασφαλιστρου σχηματίζεται επιπλέον πρόβλεψη για τα μελλοντικά έξοδα διαχείρισης των συμβολαίων αυτών.

Προβλέψεις για συμμετοχή στα κέρδη : Η πρόβλεψη αυτή περιλαμβάνει ποσά τα οποία προορίζονται για τους ασφαλισμένους ή τους αντισυμβαλλόμενους ή τους δικαιούχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων υπό την μορφή συμμετοχής στα τεχνικά κέρδη, στις αποδόσεις καθώς και στις επιστροφές με βάση του όρους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Προβλέψεις για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα: Αντιπροσωπεύουν το μέρος των καθαρών εγγεγραμμένων ασφαλιστρών που καλύπτει κατ' αναλογία την περίοδο από την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων μέχρι τη λήξη της περιόδου για την οποία έχουν καταχωρηθεί τα ασφάλιστρα στα μητρώα του Ομίλου.

Προβλέψεις για Κινδύνους σε Ισχύ: αφορά την πρόσθετη πρόβλεψη η οποία σχηματίζεται κατά την ημερομηνία κλεισίματος των Οικονομικών Καταστάσεων όταν εκτιμάται ότι το απόθεμα των μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών και δικαιωμάτων μετά την αφαίρεση των αναλογούντων εξόδων πρόσκτησης δεν επαρκεί για την κάλυψη των προβλεπόμενων ζημιών και εξόδων των ασφαλιστηρίων συμβολαίων σε ισχύ την ημερομηνία αυτή.

Απόθεμα Εκκρεμών Αποζημιώσεων: τα αποθέματα εκκρεμών ζημιών περιλαμβάνουν τις κατά φάκελο προβλέψεις για το κόστος των ζημιών, τα επιπλέον ποσά που εκτιμήθηκαν αναλογιστικά για να καλύψουν τυχόν ανεπάρκειες των προαναφερθέντων προβλέψεων, το κόστος των ζημιών που δεν έχουν αναγγελθεί καθώς και τα έξοδα διαχείρισης των ζημιών. Το τελικό κόστος των εκκρεμών ζημιών υπολογίζεται με τη χρήση ενός φάσματος τυποποιημένων αναλογιστικών τεχνικών, όπως η Chain Ladder και η Bornheutter-Ferguson μέθοδοι. Η κύρια υπόθεση στην οποία βασίζονται αυτές οι τεχνικές είναι ότι η εμπειρία που έχει αποκομίσει ο Όμιλος από τις ζημιές του παρελθόντος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εκτίμηση των μελλοντικών ζημιών και συνεπώς για τον καθορισμό του τελικού κόστους των αξιώσεων.

Ανακτήσιμες & Αναγωγικές Ζημιές: αφορά την πρόβλεψη η οποία σχηματίζεται κατά την ημερομηνία κλεισίματος των Οικονομικών Καταστάσεων για το μέρος της ζημίας που θα ανακτηθεί. Ο υπολογισμός της παραπάνω πρόβλεψης ελέγχεται με τη χρήση αναλογιστικής μεθόδου, βάσει ιστορικών στοιχείων.

Πληρωτέες παροχές: είναι οι ασφαλιστικές παροχές που οφείλονται στους ασφαλισμένους και για διάφορους λόγους δεν έχουν εξοφληθεί μέχρι την ημερομηνία κλεισίματος των Οικονομικών Καταστάσεων.

Προβλέψεις για ασφαλίσεις Ζωής που συνδέονται με επενδύσεις: είναι οι προβλέψεις που προορίζονται για να καλύψουν υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβόλαια που οι παροχές τους είναι συνδεδεμένες με την αξία μεριδίων χρηματοοικονομικών μέσων .

Η εκτίμηση των ασφαλιστικών προβλέψεων διενεργείται κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες αρχές και κανόνες αποτίμησης ανά κατηγορία ασφαλιστικής πρόβλεψης. Σημειώνεται ότι ως βάση υπολογισμού των ασφαλιστικών προβλέψεων λαμβάνονται οι διατάξεις του ισχύοντα Νόμου 400/1970 όπως αυτός έχει διαμορφωθεί ως σήμερα, ή τις αντίστοιχες διατάξεις που ισχύουν στις χώρες όπου δραστηριοποιούνται οι λοιπές ασφαλιστικές εταιρίες του Ομίλου, σε συνδυασμό με τις απαιτήσεις του Δ.Π.Χ.Α. 4 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια», οι οποίες περιλαμβάνονται σε επόμενες παραγράφους.

Η διαφορά των ασφαλιστικών προβλέψεων (αύξηση / μείωση) σε σχέση με προηγούμενη αποτίμησή τους, μεταφέρεται στους λογαριασμούς αποτελεσμάτων χρήσης όσον αφορά τις αναλογούσες προβλέψεις επί ιδίας κράτησης του Ομίλου, το δε υπόλοιπο ποσό μεταφέρεται σε χρέωση των αντασφαλιστών, σύμφωνα με όσα προβλέπονται από τις αντασφαλιστικές συμβάσεις.

Έλεγχος επάρκειας ασφαλιστικών αποθεμάτων (Liability Adequacy Test – «LAT»): ο Όμιλος αξιολογεί την επάρκεια των αναγνωριζόμενων ασφαλιστικών προβλέψεων εφαρμόζοντας τον έλεγχο επάρκειας των ασφαλιστικών υποχρεώσεων χρησιμοποιώντας τρέχουσες εκτιμήσεις των μελλοντικών ταμειακών ροών των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Στην περίπτωση που οι προκύπτουσες, από τον έλεγχο επάρκειας των ασφαλιστικών αποθεμάτων, υποχρεώσεις του Ομίλου υπερβαίνουν τα ασφαλιστικά αποθέματα που έχουν υπολογισθεί, η επιπρόσθετη πρόβλεψη αυξάνει τα αποθέματα των κλάδων τους οποίους αφορά και επιβαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης για την οποία διενεργείται ο έλεγχος.

2.11.4 Αντασφαλιστικές Συμβάσεις

Τα οφέλη που λαμβάνει ο Όμιλος από τις αντασφαλιστικές συμβάσεις που έχει συνάψει αναγνωρίζονται ως στοιχεία ενεργητικού «Απαιτήσεις από Αντασφαλιστές». Οι υποχρεώσεις προς τους αντασφαλιστές αφορούν κυρίως τα οφειλόμενα αντασφάλιστρα.

Ο Όμιλος εξετάζει αν οι απαιτήσεις από αντασφαλιστές έχουν υποστεί απομείωση κατά την ημερομηνία κλεισίματος των οικονομικών της καταστάσεων, μειώνει τη λογιστική αξία τους αναλόγως και αναγνωρίζει τη ζημία απομείωσης στα αποτελέσματα. Μία απαίτηση από αντασφαλιστή είναι απομειωμένη όταν και μόνον όταν:

- (i) υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις, ως αποτέλεσμα γεγονότος που συνέβη μετά την αρχική αναγνώριση της απαίτησης, ότι ο Όμιλος ενδέχεται να μην εισπράξει ολόκληρο το ποσό που του αναλογεί σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου και
- (ii) το γεγονός αυτό έχει αξιόπιστα μετρήσιμη επίδραση στα ποσά τα οποία ο Όμιλος θα εισπράξει από τον αντασφαλιστή.

Τα ποσά που καταβάλλονται για αναδρομική αντασφάλιση αναγνωρίζονται ως απαιτήσεις από αντασφαλιστές, αυξανόμενα μέχρι το ποσό των αποθεμάτων που σχετίζονται με τα αντασφαλιζόμενα ασφαλιστήρια συμβόλαια. Τυχόν κέρδος μεταφέρεται σε επόμενες χρήσεις και αποσβένεται μέχρι την τακτοποίηση των εκκρεμών ζημιών. Σε περίπτωση που τα καταβαλλόμενα ή προς καταβολή ποσά υπερβαίνουν τα αποθέματα που έχουν αναγνωρισθεί, το επιπλέον ποσό αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης.

2.12 Απαιτήσεις κατά χρεωστών ασφαλιστρών

Οι απαιτήσεις κατά χρεωστών ασφαλιστρών περιλαμβάνουν ασφάλιστρα από ασφαλισμένους, συνεργάτες με δικαίωμα είσπραξης και επίδικες υποθέσεις. Ο Όμιλος έχει καταρτίσει συμβάσεις για την παροχή πίστωσης χρόνου στους συνεργάτες για την είσπραξη των ασφαλιστρών. Οι εισπράξεις των ασφαλιστρών γενικά πραγματοποιούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Πολιτική Διαχείρισης Παραγωγής και Είσπραξης Ασφαλιστρών (ΠΟΔΙΠΕΑ). Οι απαιτήσεις κατά χρεωστών ασφαλιστρών καταχωρούνται στις οικονομικές καταστάσεις την ημερομηνία έκδοσης των Ασφαλιστηρίων Συμβολαίων.

2.12.1 Προβλέψεις για απομείωση της αξίας των χρεωστών ασφαλιστρών

Πρόβλεψη για απομείωση της αξίας μιας απαίτησης σχηματίζεται όταν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις ότι ο Όμιλος δεν πρόκειται να εισπράξει το σύνολο των απαιτήσεων που είναι απαιτητά στα πλαίσια της σύμβασης και σύμφωνα με τους αρχικούς όρους της.

Ο Όμιλος εξετάζει εάν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις για πιθανές ζημίες στο χαρτοφυλάκιο απαιτήσεων κατά ασφαλισμένων. Μία απαίτηση υπόκειται σε απομείωση της αξίας της όταν σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, παρουσιάζει καθυστέρηση περισσότερο από 90 ημέρες και / ή όταν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις, κατά την ημερομηνία εκτίμησης, οι οποίες καταδεικνύουν ότι οι χρεώστες ασφαλιστρών δεν θα έχουν τη δυνατότητα να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους.

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού όλες οι καθυστερημένες ή επισφαλείς απαιτήσεις εκτιμώνται για να προσδιοριστεί η αναγκαιότητα ή μη πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις. Το υπόλοιπο της συγκεκριμένης πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις προσαρμόζεται κατάλληλα σε κάθε ημερομηνία κλεισίματος ισολογισμού, ώστε να αντανakλά τους πιθανολογούμενους σχετικούς κινδύνους. Κάθε διαγραφή υπολοίπων χρεώνεται στην υπάρχουσα πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις. Αποτελεί πολιτική του Ομίλου να μη διαγράφεται καμία απαίτηση μέχρι να εξαντληθούν όλες οι δυνατές πρακτικές και νομικές ενέργειες για την είσπραξη της

2.13 Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων

Χρεόγραφα τα οποία πωλούνται στα πλαίσια μιας σύμβασης πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων σε μια προσυμφωνημένη τιμή («Repos») εξακολουθούν να καταχωρούνται στην Κατάσταση οικονομικής θέσης, ενώ η αντίστοιχη υποχρέωση απεικονίζεται κατά περίπτωση ως υποχρέωση προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, υποχρέωση προς πελάτες ή λοιπές καταθέσεις

2.14 Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία περιλαμβάνουν γήπεδα και ακίνητα, βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων, μεταφορικά μέσα και εξοπλισμό, τα οποία κατέχονται από τον Όμιλο με σκοπό τη λειτουργική χρησιμοποίησή τους, αλλά και για διοικητικούς σκοπούς. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που απαιτούνται προκειμένου ένα πάγιο να τεθεί σε κατάσταση λειτουργίας.

Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησής τους, τα ενσώματα πάγια στοιχεία αποτιμώνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται μεταγενέστερα της απόκτησης ενός παγίου που περιλαμβάνεται στο λογαριασμό «ενσώματα πάγια στοιχεία», κεφαλαιοποιούνται μόνο στην περίπτωση όπου θεωρείται πιθανό ότι οι συγκεκριμένες δαπάνες θα αποφέρουν στο μέλλον πρόσθετα οικονομικά οφέλη για τον Όμιλο, πέρα από εκείνα τα οποία αναμένονταν αρχικά κατά την απόκτηση του παγίου. Σε διαφορετική περίπτωση, οι συγκεκριμένες δαπάνες μεταφέρονται απευθείας στα αποτελέσματα κατά το χρόνο πραγματοποίησής τους.

Η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματος παγίου στοιχείου αρχίζει με την έναρξη χρησιμοποίησής του και διακόπτεται μόνο με την πώληση ή μεταβίβαση του ενσώματος παγίου στοιχείου. Κατά συνέπεια, η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματος παγίου στοιχείου το οποίο παύει να χρησιμοποιείται δε διακόπτεται, εκτός εάν έχει πλήρως αποσβεσθεί, αλλά επανεκτιμάται η ωφέλιμη ζωή του. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία αποσβένονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους. Η εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή των ενσώματων παγίων στοιχείων ανά κατηγορία, έχει ως εξής:

Γήπεδα	Δεν αποσβένονται
Κτήρια (Ιδιο-χρησιμοποιούμενα)	έως 50 έτη
Κτήρια (Μη ιδιο-χρησιμοποιούμενα)	έως 50 έτη
Βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων	Κατά την υπολειπόμενη διάρκεια της μίσθωσης, μη υπερβαίνουσα ωστόσο τα 12 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	έως 12 έτη
Μεταφορικά μέσα	έως 10 έτη
Ηλεκτρονικός και λοιπός εξοπλισμός	έως 5 έτη

Ο Όμιλος εξετάζει σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν υπάρχει ένδειξη ότι κάποιο ενσώματο πάγιο στοιχείο έχει υποστεί απομείωση της αξίας του. Αν υπάρχει μια τέτοια ένδειξη, ο Όμιλος υπολογίζει το ανακτήσιμο ποσό του ενσώματος παγίου στοιχείου. Όταν η λογιστική αξία ενός ενσώματος παγίου στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, ο Όμιλος σχηματίζει ανάλογη πρόβλεψη απομείωσης προκειμένου η λογιστική αξία του παγίου να απεικονίζει την ανακτήσιμη αξία του. Τα κέρδη και ζημιές από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων προσδιορίζονται βάσει της λογιστικής αξίας τους και λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων προ φόρων.

2.15 Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν γήπεδα και κτήρια που είναι ιδιόκτητα, τα οποία κατέχονται με σκοπό την είσπραξη μισθωμάτων ή / και την αποκόμιση κεφαλαιακών κερδών. Οι επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται αρχικά στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει και τις δαπάνες συναλλαγής.

Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισής τους, οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτιμώνται στην αξία κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αποσβένονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία δε διαφέρει σημαντικά από την ωφέλιμη ζωή αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «ενσώματα πάγια στοιχεία». Οι επενδύσεις σε ακίνητα εξετάζονται τουλάχιστον ετησίως από εξωτερικούς κυρίως εκτιμητές, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας τους.

2.16 Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία

2.16.1 Υπεραξία

Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισής της, η υπεραξία επιχειρήσεων αποτιμάται στην αξία κτήσης (βλ. Σημείωση 2.5.2) μείον τις όποιες συσσωρευμένες προβλέψεις από απομείωση της αξίας της.

Για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, η υπεραξία κατανέμεται σε Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών («ΜΔΤΡ»). Η κατανομή γίνεται σε εκείνες τις ΜΔΤΡ, οι οποίες αναμένεται να επωφεληθούν από την επιχειρηματική σύνδεση από την οποία προέκυψε η υπεραξία.

Ο Όμιλος αξιολογεί σε ετήσια βάση, ή συχνότερα, τη λογιστική αξία της υπεραξίας των επιχειρήσεων, προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας της. Κατά την αξιολόγηση αυτή, εκτιμάται κατά πόσο η λογιστική αξία της υπεραξίας παραμένει πλήρως ανακτήσιμη. Η εκτίμηση γίνεται συγκρίνοντας τη λογιστική αξία της ΜΔΤΡ στην οποία έχει κατανεμηθεί η υπεραξία με το ανακτήσιμο ποσό της, το οποίο είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της εύλογης αξίας μείον εξόδων πώλησης και της αξίας από τη χρήση. Η εύλογη αξία εκτιμάται βάσει της αγοραίας αξίας,

εφόσον υπάρχει διαθέσιμη, ή προσδιορίζεται από ανεξάρτητο εκτιμητή ή προκύπτει από μοντέλο αποτίμησης. Κατά την εκτίμηση της εύλογης αξίας και της αξίας από τη χρήση, η διοίκηση του Ομίλου διενεργεί εκτιμήσεις και παραδοχές, όπως περιγράφεται στις Σημειώσεις 3 και 22. Εάν η ανακτήσιμη αξία υπολείπεται της λογιστικής, αναγνωρίζεται μη αναστρέψιμη πρόβλεψη απομείωσης και η υπεραξία απομειώνεται κατά το πλεόνασμα της λογιστικής αξίας της ΜΔΤΡ επί της ανακτήσιμης αξίας

2.16.2 Λογισμικό

Η αξία κτήσης του λογισμικού περιλαμβάνει δαπάνες οι οποίες συνδέονται άμεσα με συγκεκριμένα και διακριτά προϊόντα λογισμικού που ελέγχει ο Όμιλος και από τα οποία αναμένεται να προκύψουν μελλοντικά οφέλη για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους και τα οποία θα υπερβαίνουν τα σχετικά με αυτά έξοδα κτήσης. Δαπάνες που βελτιώνουν ή επεκτείνουν τη λειτουργία των λογισμικών προγραμμάτων πέρα από τις αρχικές προδιαγραφές τους, κεφαλαιοποιούνται και προστίθενται στην αρχική αξία κτήσης τους.

Το λογισμικό αποσβένεται με την σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής, σε περίοδο, όμως η οποία δε δύναται να υπερβαίνει τα 20 έτη.

Ειδικότερα, τα εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού αναγνωρίζονται αρχικά σε αξία ίση με το άθροισμα των εξόδων που πραγματοποιήθηκαν από την ημερομηνία που το στοιχείο ικανοποιεί τα κριτήρια αναγνώρισης. Όταν δεν μπορεί να αναγνωρισθεί άυλο περιουσιακό στοιχείο, τα έξοδα ανάπτυξης αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα την περίοδο που πραγματοποιήθηκαν.

Τα έξοδα έρευνας καταχωρούνται ως έξοδο όταν πραγματοποιούνται. Εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό που προκύπτει από έξοδα ανάπτυξης που έχουν πραγματοποιηθεί σε μεμονωμένο έργο, αναγνωρίζονται μόνο όταν ο Όμιλος μπορεί να αποδείξει:

- ότι διαθέτει την τεχνολογική δυνατότητα να ολοκληρώσει το εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό ώστε να καταστεί διαθέσιμο για χρήση,
- την πρόθεσή του να το ολοκληρώσει και να χρησιμοποιήσει το στοιχείο,
- την ικανότητά του να χρησιμοποιήσει το στοιχείο,
- πως το στοιχείο θα δημιουργήσει μελλοντικά οικονομικά οφέλη,
- ότι διαθέτει επαρκείς τεχνολογικούς, οικονομικούς και άλλους πόρους για την ολοκλήρωση της ανάπτυξης και τη χρήσης του στοιχείου και
- την ικανότητα να επιμετρά αξιόπιστα τα έξοδα κατά την ανάπτυξη του στοιχείου.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού, καταχωρούνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

Δαπάνες όπως, οι δαπάνες ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης επιχειρησιακών μονάδων ή υποκαταστημάτων, δαπάνες εκπαίδευσης προσωπικού, δαπάνες διαφήμισης και προβολής και δαπάνες μετεγκατάστασης και αναδιοργάνωσης τμήματος ή όλου του Ομίλου, αναγνωρίζονται ως έξοδα κατά το χρόνο πραγματοποιήσεώς τους.

2.16.3 Απομείωση

Σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση του Ομίλου εξετάζει την αξία των άυλων περιουσιακών στοιχείων προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται περίπτωση απομείωσης της αξίας τους. Εφόσον συντρέχει τέτοια περίπτωση, η διοίκηση του Ομίλου διενεργεί ανάλυση προκειμένου να διαπιστώσει εάν η λογιστική αξία των συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων μπορεί πλήρως να ανακτηθεί. Όταν η λογιστική αξία ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, τότε διενεργείται ανάλογη πρόβλεψη για απομείωση.

2.17 Μισθώσεις

Η αξιολόγηση του εάν μια σύμβαση είναι ή εμπεριέχει μίσθωση βασίζεται πάντοτε στην ουσία της εν λόγω σύμβασης. Κατά την αξιολόγηση θα πρέπει να εξετασθεί κατά πόσον: α) η εκπλήρωση μιας σύμβασης εξαρτάται από τη χρήση ενός συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου ή στοιχείων και β) η σύμβαση εκχωρεί δικαίωμα χρήσης του περιουσιακού στοιχείου.

2.17.1 Ο Όμιλος ως μισθωτής

Χρηματοδοτικές μισθώσεις: Οι συμβάσεις μίσθωσης ενσώματων παγίων στοιχείων από τις οποίες προκύπτει ότι ο Όμιλος διατηρεί όλους τους κινδύνους και οφέλη που απορρέουν από την κυριότητα των ενσώματων παγίων στοιχείων, καταχωρούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης, στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας των μισθωμένων ενσώματων παγίων στοιχείων ή της παρούσας αξίας των ελάχιστα καταβαλλόμενων μισθωμάτων. Κάθε ένα από τα μισθώματα

που καταβάλλεται, επιμερίζεται μεταξύ του ποσού που αφορά την αποπληρωμή του κεφαλαίου και του ποσού που αφορά την αποπληρωμή των εξόδων χρηματοδότησης, με τέτοιο τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται ένας σταθερός συντελεστής αποπληρωμής του ανεξόφλητου υπολοίπου της χρηματοδότησης. Το ποσό που αφορά το ανεξόφλητο κεφάλαιο των υποχρεώσεων από μίσθωση ενσώματων παγίων στοιχείων, καταχωρείται στο λογαριασμό «λοιπά στοιχεία παθητικού». Το ποσό που αφορά την αποπληρωμή των εξόδων χρηματοδότησης, μεταφέρεται σταδιακά στη κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Όλα τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποκτώνται στα πλαίσια μίας σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης, υπόκεινται σε απόσβεση. Η απόσβεση των συγκεκριμένων ενσώματων παγίων στοιχείων γίνεται στο μικρότερο διάστημα μεταξύ της ωφέλιμης ζωής τους ή της διάρκειας της μίσθωσης.

Λειτουργικές μισθώσεις: Οι συμβάσεις μίσθωσης ενσώματων παγίων στοιχείων από τις οποίες προκύπτει ότι ο εκμισθωτής διατηρεί ένα σημαντικό μέρος από τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από τα εκμισθωμένα ενσώματα πάγια στοιχεία, καταχωρούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Το σύνολο των καταβαλλόμενων μισθωμάτων (στα οποία δεν περιλαμβάνεται η αξία τυχόν κινήτρων που παρέχονται από τον εκμισθωτή) μεταφέρεται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Στην περίπτωση όπου μια σύμβαση λειτουργικής μίσθωσης διακοπεί πριν από την ημερομηνία λήξης της, το ποσό που καταβάλλεται στον εκμισθωτή με τη μορφή αποζημίωσης, αναγνωρίζεται ως έξοδο κατά την περίοδο στην οποία διακόπτεται η σύμβαση.

2.17.2 Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Χρηματοδοτικές μισθώσεις: Όταν τα ενσώματα πάγια στοιχεία έχουν μισθωθεί με χρηματοδοτική μίσθωση, η παρούσα αξία των ελάχιστων μισθωμάτων που πρέπει να καταβληθούν απεικονίζεται ως απαίτηση. Τα έσοδα από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τη μέθοδο της καθαρής επένδυσης (προ φόρων), η οποία αντικατοπτρίζει ένα σταθερό συντελεστή απόδοσης. Οι απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «δάνεια και απαιτήσεις κατά ασφαλισμένων».

Λειτουργικές μισθώσεις: Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που εκμισθώνονται στα πλαίσια συμβάσεων λειτουργικής μίσθωσης, απεικονίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης ανάλογα με τη λειτουργική φύση τους. Τα εκμισθωμένα ενσώματα πάγια στοιχεία αποσβένονται συστηματικά κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία θα πρέπει να συμπίπτει με την ωφέλιμη ζωή ομοειδών ενσώματων παγίων στοιχείων που χρησιμοποιούνται για τις λειτουργικές ανάγκες του Ομίλου. Τα έσοδα από μισθώματα (μείον την αξία τυχόν κινήτρων που παρέχονται από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.18 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα

Για τους σκοπούς σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ροών, ως ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα νοούνται τα υπόλοιπα των λογαριασμών «ταμείο», «μη δεσμευμένα χρηματικά διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες», «απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων» και τα υψηλής ρευστότητας χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διάρκειας μικρότερης των τριών μηνών από την ημερομηνία απόκτησής τους όπως, «έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα», «χαρτοφυλάκιο επενδύσεων» και «εμπορικό χαρτοφυλάκιο», των οποίων ο κίνδυνος μεταβολής της εύλογης αξίας τους είναι ασήμαντος και τα οποία χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο για την εξυπηρέτηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του

2.19 Προβλέψεις

Ο Όμιλος διενεργεί προβλέψεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις και κινδύνους όταν υπάρχει παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, μεγάλη πιθανότητα εκροής πόρων που εμπεριέχουν οικονομικά οφέλη για το διακανονισμό της υποχρέωσης και είναι εφικτό να εκτιμηθεί αξιόπιστα το ποσό της υποχρέωσης.

2.20 Συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης

Συμβόλαιο χρηματοοικονομικής εγγύησης είναι το συμβόλαιο βάσει του οποίου ο εκδότης δεσμεύεται να πραγματοποιήσει καθορισμένες πληρωμές προκειμένου να αποζημιώσει τον κάτοχο, για ζημιές λόγω εκπροθέσμων πληρωμών από τον οφειλέτη, βάσει των αρχικών ή των τροποποιημένων όρων ενός χρεωστικού τίτλου.

Τα συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης, εκτός αυτών που έχουν χαρακτηριστεί ως ασφαλιστήρια συμβόλαια, αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία και μεταγενέστερα επιμετρούνται στην υψηλότερη από (α) την αξία του αναπόσβεστου υπολοίπου των εισπραχθέντων αμοιβών και των αμοιβών επομένων περιόδων και (β) την καλύτερη εκτίμηση του ποσού που θα απαιτηθεί για το διακανονισμό της αναληφθείσας δέσμευσης κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων.

2.21 Παροχές προς εργαζομένους

Οι εταιρείες του Ομίλου καταβάλλουν εισφορές σε προγράμματα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία σύμφωνα με τις συνθήκες και τις πρακτικές που επικρατούν στην κάθε χώρα. Τα προγράμματα αυτά διαχωρίζονται σε προγράμματα καθορισμένων παροχών και σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

2.21.1 Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών ορίζεται ένα πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, στο οποίο οι παροχές καθορίζονται με βάση οικονομικές και δημογραφικές παραδοχές. Οι πιο σημαντικές παραδοχές, μεταξύ άλλων, είναι η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας, ο μισθός, οι δείκτες προσδόκιμης ζωής, το επιτόκιο προεξόφλησης, ο ρυθμός αύξησης αποδοχών και συντάξεων. Στα προγράμματα καθορισμένων παροχών, η αξία της υποχρέωσης είναι ίση με την παρούσα αξία των καθορισμένων πληρωτέων παροχών κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων μειωμένης κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος.

Η υποχρέωση καθορισμένων παροχών και το σχετικό έξοδο εκτιμάται ετησίως από ανεξάρτητους αναλογιστές με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης προσδιορίζεται προεξοφλώντας της εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές με το επιτόκιο υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων ή κρατικών ομολόγων στο ίδιο νόμισμα με εκείνο της υποχρέωσης και με διάρκεια ανάλογη της υποχρέωσης, ή με το επιτόκιο που λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο και τη διάρκεια της υποχρέωσης, όπου το βάθος αγοράς για τέτοια ομόλογα κρίνεται ανεπαρκές. Το κόστος υπηρεσίας (τρέχουσας και προϋπηρεσίας (συμπεριλαμβανομένων των περικοπών) και τα κέρδη ή οι ζημιές που προκύπτουν από διακανονισμούς) και το καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος της καθαρής υποχρέωσης/(απαίτησης) των καθορισμένων παροχών αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και περιλαμβάνονται στις Δαπάνες προσωπικού. Η καθαρή υποχρέωση καθορισμένων παροχών (μετά την αφαίρεση των περιουσιακών στοιχείων) αναγνωρίζεται στην κατάσταση Οικονομικής Θέσης, με τις μεταβολές που προκύπτουν από την επαναμέτρηση (περιλαμβανομένων των αναλογιστικών κερδών και ζημιών, της επίδραση της μεταβολής της οροφής των περιουσιακών στοιχείων (αν υφίσταται) και της αναμενόμενης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων (εξαιρουμένου του επιτοκίου)), να αναγνωρίζονται άμεσα στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα, χωρίς να επιτρέπεται μεταγενέστερα η μεταφορά της στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.21.2 Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών ορίζεται το πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, σύμφωνα με το οποίο ο εργοδότης καταβάλλει συγκεκριμένες εισφορές σε κάποιο Ταμείο χωρίς καμία άλλη νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση για περαιτέρω εισφορές στην περίπτωση που το Ταμείο δεν έχει τα απαιτούμενα περιουσιακά στοιχεία ώστε να πληρώσει τις παροχές των ασφαλισμένων που αφορούν στην τρέχουσα και προηγούμενες περιόδους. Οι εισφορές του Ομίλου στα προγράμματα καθορισμένων εισφορών καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου που αφορούν και περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Δαπάνες Προσωπικού».

2.22 Φόροι

Η υποχρέωση της καταβολής φόρου εισοδήματος επί των κερδών προσδιορίζεται με βάση την εκάστοτε φορολογική νομοθεσία και αναγνωρίζεται ως έξοδο στη χρήση στην οποία πραγματοποιούνται τα κέρδη.

Ο υπολογισμός του αναβαλλόμενου φόρου γίνεται με τη μέθοδο του ισολογισμού και προσδιορίζεται για όλες τις προσωρινές διαφορές, οι οποίες προκύπτουν μεταξύ της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και της φορολογικής αξίας που αποδίδεται σε αυτά σύμφωνα με τις εκάστοτε φορολογικές διατάξεις.

Οι σημαντικότερες προσωρινές διαφορές προκύπτουν από την αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων χρεογράφων και παραγώγων, από τα ασφαλιστικά αποθέματα και τις προβλέψεις για παροχές για έξοδο από την υπηρεσία και πάγια περιουσιακά στοιχεία. Τα φορολογικά οφέλη τα οποία δύναται να προκύψουν από αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές που μεταφέρονται σε επόμενες χρήσεις προς συμψηφισμό, αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν θεωρείται πιθανή η πραγματοποίηση μελλοντικών φορολογητέων κερδών, τα οποία θα είναι επαρκή για το συμψηφισμό των σωρευμένων φορολογικών ζημιών.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προσδιορίζονται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές, οι οποίοι αναμένεται ότι θα ισχύουν την περίοδο κατά την οποία θα ρευστοποιηθεί το περιουσιακό στοιχείο ή θα διακανονισθεί η υποχρέωση. Ο προσδιορισμός των μελλοντικών φορολογικών συντελεστών βασίζεται σε νόμους που έχουν ψηφιστεί κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται εάν οι προσωρινές διαφορές προκύπτουν κατά την αρχική αναγνώριση υπεραξίας, ή κατά την αρχική αναγνώριση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (εκτός από συνένωση επιχειρήσεων), σε συναλλαγή που δεν επηρεάζει ούτε τα φορολογητέα ούτε τα λογιστικά κέρδη.

Η αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων βασίζεται στην πεποίθηση της Διοίκησης, η οποία στηρίζεται σε διαθέσιμα υποστηρικτικά στοιχεία, ότι φορολογικά οφέλη που συνδέονται με προσωρινές διαφορές, όπως, φορολογικές ζημιές μεταφερόμενες σε επόμενες χρήσεις και φορολογικές απαιτήσεις είναι πιθανό να πραγματοποιηθούν. Η λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξετάζεται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων και μειώνεται στο βαθμό που δε θεωρείται πλέον πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη για την ανάκτηση όλου ή μέρους αυτής. Προκειμένου, ο Όμιλος και η Μητρική, να πάρουν την απόφαση να αναγνωρίσουν αυτές τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις εξετάζουν όλα τα διαθέσιμα, θετικά και αρνητικά, στοιχεία, περιλαμβανομένης της πραγματοποίησης: των ήδη υπαρκτών φορολογικών προσωρινών διαφορών, των προβλεπόμενων μελλοντικών φορολογικών κερδών και των πρόσφατων οικονομικών αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που ο Όμιλος και η Μητρική διαπιστώσουν ότι στο μέλλον είναι πιθανό να ανακτήσουν αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις πέραν αυτών που έχουν ήδη αναγνωρίσει, τότε προβαίνουν σε αύξηση της λογιστικής αξίας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται υπό την προϋπόθεση ότι οι φορολογικές αρχές παρέχουν το δικαίωμα συμψηφισμού των απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή και η διοίκηση προτίθεται να διακανονίσει το καθαρό ποσό που προκύπτει μετά το συμψηφισμό.

Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται σε προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες, συγγενείς και κοινοπραξίες εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες η χρονική στιγμή της αντιστροφής της προσωρινής διαφοράς μπορεί να ελεγχθεί από τον Όμιλο και υπάρχει σημαντική πιθανότητα ότι η διαφορά δεν θα αντιστραφεί στο προσεχές μέλλον.

Οι απαιτήσεις ή υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους που σχετίζονται με μεταβολές της εύλογης αξίας των διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων και αντισταθμίσεις ταμειακών ροών, οι οποίες καταχωρούνται σε χρέωση ή πίστωση των Λοιπών συνολικών εσόδων, καταχωρούνται επίσης σε χρέωση ή πίστωση των Λοιπών συνολικών εσόδων και μεταφέρονται στα αποτελέσματα, όταν μεταφερθούν στα αποτελέσματα και τα σχετικά κέρδη ή ζημιές.

2.23 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις

Οι υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία των κεφαλαίων που λαμβάνονται (τα έσοδα της έκδοσης), μετά την αφαίρεση των πραγματοποιηθέντων εξόδων που αφορούν την έκδοσή τους. Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησης, επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος (εκτός εάν έχουν προσδιοριστεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων) και η οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ των καθαρών εσόδων από την έκδοση των πιστωτικών τίτλων και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις και του ποσού που απαιτείται για την αποπληρωμή τους, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα σταδιακά κατά τη διάρκεια των τίτλων με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2.24 Μετοχικό κεφάλαιο

Έξοδα εκδόσεως μετοχικού κεφαλαίου: Τα έξοδα που πραγματοποιούνται για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός από τις περιπτώσεις συνένωσης επιχειρήσεων, απεικονίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων μετά τον υπολογισμό του φόρου εισοδήματος που αναλογεί σε αυτά.

Μερίσματα επί κοινών μετοχών: Τα μερίσματα που αναλογούν στις κοινές μετοχές, αναγνωρίζονται ως υποχρέωση κατά την περίοδο στην οποία εγκρίνονται από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Μητρικής Εταιρείας.

2.25 Τομείς δραστηριότητας

Ο Όμιλος παρουσιάζει πληροφορίες κατά κλάδο δραστηριότητας με βάση τις σημαντικότερες ασφαλιστικές δραστηριότητες.

2.26 Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προοριζόμενα προς πώληση

Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (ή ομάδες στοιχείων) των οποίων η λογιστική αξία πρόκειται να ανακτηθεί κατά το μεγαλύτερο μέρος της μέσω πώλησης παρά μέσω συνεχόμενης χρήσης τους, καταχωρούνται ως στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση.

Για να ταξινομηθούν ως τέτοια, τα περιουσιακά στοιχεία (ή ομάδες στοιχείων) πρέπει να είναι διαθέσιμα για άμεση πώληση στην τρέχουσα κατάστασή τους και η πώλησή τους πρέπει να είναι πολύ πιθανή.

Η Διοίκηση πρέπει να έχει δεσμευτεί για την πώληση, η οποία θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός ενός έτους από την ημερομηνία ταξινόμησης των περιουσιακών στοιχείων (ή ομάδων στοιχείων) ως στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση, υπό τις εξαιρέσεις του Δ.Π.Χ.Α. 5 και οι ενέργειες που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της πώλησης θα πρέπει να υποδεικνύουν ότι δεν είναι πιθανό να γίνουν σημαντικές μεταβολές στο πρόγραμμα ή το πρόγραμμα να ανακληθεί.

Κατά την αρχική καταχώρησή τους ως μη κυκλοφορούντα στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση, η αξία τους προσδιορίζεται ως η χαμηλότερη τιμή μεταξύ της λογιστικής και εύλογης αξίας αφαιρουμένων των εξόδων της πώλησης και απεικονίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης ξεχωριστά από τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία.

Κατά την αρχική καταχώρηση των προοριζόμενων προς πώληση περιουσιακών στοιχείων, οποιαδήποτε απομείωση της αξίας τους περιλαμβάνεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, ακόμα και στην περίπτωση της αναπροσαρμογής. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση κερδών ή ζημιών που προκύπτουν από μεταγενέστερες επανεπιμετρήσεις.

Αν ο Όμιλος έχει κατατάξει περιουσιακό στοιχείο (ή ομάδες στοιχείων) ως προοριζόμενο προς πώληση, αλλά δεν πληρούνται πλέον τα κριτήρια για την ταξινόμηση ως τέτοιο, ο Όμιλος παύει να ταξινομεί το περιουσιακό στοιχείο (ή την ομάδα στοιχείων) ως προοριζόμενο προς πώληση.

Ο Όμιλος επιμετρά το μη κυκλοφορούν περιουσιακό στοιχείο που παύει να ταξινομείται ως προοριζόμενο προς πώληση (ή που παύει να συμπεριλαμβάνεται σε ομάδα στοιχείων που προορίζεται προς πώληση) στην χαμηλότερη αξία μεταξύ:

α) της λογιστικής αξίας πριν το περιουσιακό στοιχείο (ή η ομάδα στοιχείων) ταξινομηθεί ως προοριζόμενο προς πώληση, προσαρμοσμένη με τυχόν αποσβέσεις ή αναπροσαρμογές που θα είχαν αναγνωριστεί αν το περιουσιακό στοιχείο (ή η ομάδα στοιχείων) δεν είχε ταξινομηθεί ως προοριζόμενο προς πώληση και

β) του ανακτήσιμου ποσού του κατά την ημερομηνία της μεταγενέστερης απόφασης να μην πωληθεί.

2.27 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Στα συνδεδεμένα μέρη περιλαμβάνονται επιχειρήσεις, στις οποίες ο Όμιλος διατηρεί τον έλεγχο ή ασκεί ουσιώδη επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους. Επίσης, ως συνδεδεμένα μέρη θεωρούνται τα μέλη της διοίκησης της Μητρικής, στενά συγγενικά με αυτά πρόσωπα, εταιρείες που κατέχονται από αυτά ή στις οποίες τα τελευταία έχουν ουσιώδη επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους.

2.28 Αναγνώριση εσόδων

Τα έσοδα λογίζονται μόνον όταν πιθανολογείται ότι τα οικονομικά οφέλη που συνδέονται με τη συναλλαγή θα εισρεύσουν στην επιχείρηση. Η αναγνώριση εσόδων από ασφαλιστήρια συμβόλαια περιγράφεται στη σημείωση 2.11.

Τόκοι- Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται σύμφωνα με την αρχή των δεδουλευμένων εσόδων λαμβάνοντας υπόψη την πραγματική απόδοση του περιουσιακού στοιχείου.

Μερίσματα-Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξης από τους μετόχους, δηλαδή μετά την έγκρισή τους από τη Γενική Συνέλευση.

Έσοδα από ενοίκια-Τα έσοδα ενοικίων από επενδύσεις σε ακίνητα λογίζονται σε συστηματική βάση κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.29 Συμψηφισμός

Η απεικόνιση στις οικονομικές καταστάσεις του καθαρού ποσού που προκύπτει από συμψηφισμό χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων επιτρέπεται, μόνο εφόσον υφίσταται συμβατικό δικαίωμα που επιτρέπει το συμψηφισμό των ποσών που έχουν καταχωρηθεί και παράλληλα υπάρχει πρόθεση είτε για ταυτόχρονο διακανονισμό του συνολικού ποσού, τόσο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όσο και της υποχρέωσης αντίστοιχα, είτε για διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει μετά το συμψηφισμό.

2.30 Παύση απεικόνισης

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή αν ισχύει, μέρος χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή ομάδα παρόμοιων τέτοιων στοιχείων) παύει να απεικονίζεται όταν εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση παύει να αναγνωρίζεται όταν ακυρώνεται, εκπνέει ή δεν υφίσταται πλέον. Όταν μια υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από μια άλλη από τον ίδιο δανειστή με σημαντικά διαφορετικούς όρους, ή οι όροι της υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται σημαντικά, αυτή η αλλαγή ή τροποποίηση θεωρείται ως παύση αναγνώρισης της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μιας νέας και η διαφορά στα αντίστοιχα λογιστικά υπόλοιπα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Η σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τις γενικά παραδεκτές λογιστικές αρχές, προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, όπως επίσης και το ύψος των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς.

Η χρήση των διαθέσιμων πληροφοριών και η εφαρμογή υποκειμενικής κρίσης, αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία για τη διενέργεια εκτιμήσεων στις ακόλουθες περιοχές: αποτίμηση μη διαπραγματεύσιμων σε οργανωμένη αγορά χρεογράφων, υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό μετά την έξοδο από την υπηρεσία, ασφαλιστικά αποθέματα, απομείωση αξίας απαιτήσεων, ανοιχτές φορολογικές χρήσεις και εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις. Τα πραγματικά μελλοντικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από τις ανωτέρω εκτιμήσεις, ενώ οι αποκλίσεις ενδέχεται να έχουν σημαντική επίπτωση επί των Οικονομικών Καταστάσεων.

Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και σχετική αβεβαιότητα: Οι βασικές εκτιμήσεις και αξιολογικές κρίσεις οι οποίες αναφέρονται σε δεδομένα η εξέλιξη των οποίων θα μπορούσε να επηρεάσει τα κονδύλια των Οικονομικών Καταστάσεων τους επόμενους 12 μήνες, έχουν ως κάτωθι:

3.1 Αποτίμηση των ασφαλιστικών προβλέψεων

Ασφαλίσεις Ζωής

Ο υπολογισμός των ασφαλιστικών αποθεμάτων Ζωής (μακροπρόθεσμα συμβόλαια) γίνεται με τη χρήση αναγνωρισμένων αναλογιστικών μεθόδων που βασίζονται μεταξύ άλλων σε παραδοχές για τη μελλοντική απόδοση επενδύσεων, θνησιμότητα, διαχειριστικά έξοδα, επιλογές και εγγυήσεις, ατυχήματα και εξαγορές. Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια αποτιμούνται με βάση τις τιμές των παραμέτρων που ισχύουν κατά την έκδοσή τους. Τυχόν αποκλίσεις των εκτιμήσεων προβλέπονται με ένα περιθώριο ασφαλείας. Συνεπώς, νέες εκτιμήσεις παράγονται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης Οικονομικών Καταστάσεων για να αποφασιστεί αν η επάρκεια είναι εξασφαλισμένη κάτω από το πρίσμα των τρεχουσών εκτιμήσεων.

Γενικές Ασφαλίσεις

Πέραν από την κατά περίπτωση εκτίμηση των προβλεπόμενων ποσών αποζημίωσης, εφαρμόζονται και στατιστικές τεχνικές που αποσκοπούν σε μια ασφαλέστερη συνολική εκτίμηση των μελλοντικών υποχρεώσεων και το σχηματισμό κατάλληλων αποθεμάτων. Οι τεχνικές αυτές βασίζονται στη μελέτη των ιστορικών δεδομένων για τον προσδιορισμό του τελικού κόστους και σε υποθέσεις σχετικά με το μέσο κόστος αποζημίωσης, τον μελλοντικό πληθωρισμό και τις μεταβολές των κανόνων του νομικού πλαισίου που εφαρμόζονται. Στη διαδικασία αυτή εντάσσεται και ο υπολογισμός των προβλέψεων για ζημιές που δεν έχουν γνωστοποιηθεί στις εταιρίες του Ομίλου μέχρι την ημερομηνία αποτίμησης.

3.2 Πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος:

Η πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος με βάση το ΔΛΠ 12 υπολογίζεται με εκτίμηση των φόρων που θα καταβληθούν στις φορολογικές αρχές και περιλαμβάνει τον τρέχοντα φόρο εισοδήματος για κάθε χρήση και πρόβλεψη για τους πρόσθετους φόρους που πιθανόν να προκύψουν σε φορολογικούς ελέγχους. Η τελική εκκαθάριση των φόρων εισοδήματος πιθανόν να αποκλίνει από τα σχετικά ποσά τα οποία έχουν καταχωρηθεί στις Οικονομικές Καταστάσεις.

3.3 Αναβαλλόμενος φόρος

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που αφορούν αποτιμητικές ζημιές ομολόγων, μετοχών και αμοιβαίων κεφαλαίων και εκπεστέες προσωρινές διαφορές αναγνωρίζονται στην έκταση που πιθανολογείται ότι στο μέλλον θα υπάρξουν φορολογητέα κέρδη επαρκή να καλύψουν τις φορολογικές ζημιές και τις εκπεστέες προσωρινές διαφορές. Για τον προσδιορισμό του ποσού των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που θα αναγνωριστούν απαιτείται κρίση η οποία βασίζεται στην εκτίμηση του πιθανού χρόνου και επιπέδου πραγματοποίησης των φορολογητέων κερδών σε συνδυασμό με το μελλοντικό φορολογικό προγραμματισμό.

Η Διοίκηση της Εταιρίας θεωρεί ότι η πραγματοποίηση του υπολοίπου των αναγνωρισμένων αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων την 31 Δεκεμβρίου 2015 είναι περισσότερο πιθανή παρά όχι, βασιζόμενη σε εκτιμήσεις ότι στο μέλλον θα υπάρξουν φορολογητέα κέρδη που είναι δυνατόν να συμψηφισθούν με κάθε κατηγορία ζημιών επί των οποίων σχηματίζεται αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

3.4 Απομείωση αξίας χαρτοφυλακίου επενδύσεων

Ο Όμιλος εφαρμόζει το ΔΛΠ 39 για τον προσδιορισμό χρεογράφων του χαρτοφυλακίου επενδύσεων που έχουν υποστεί απομείωση. Ο προσδιορισμός αυτός απαιτεί την εφαρμογή κρίσης σε σημαντικό βαθμό. Ειδικά για τις επενδύσεις σε μετοχές, μεταξύ άλλων παραγόντων, εάν έχει γίνει μια σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας της επένδυσης και υπολείπεται της λογιστικής της αξίας. Ο προσδιορισμός αυτός προϋποθέτει κρίση. Για να πραγματοποιήσει αυτή τη κρίση, η διοίκηση του Ομίλου εξετάζει, ανάμεσα σε άλλους παράγοντες, τη φυσιολογική διακύμανση της τιμής του χρεογράφου στην αγορά, την οικονομική κατάσταση και τη βραχυπρόθεσμη προοπτική της επιχείρησης στην οποία γίνεται η επένδυση, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως η απόδοση του κλάδου που αυτή ανήκει, αλλαγές στη τεχνολογία, λειτουργικές και χρηματοδοτικές ταμειακές ροές.

3.5 Απομείωση αξίας χρεωστών ασφαλίσεων

Οι προβλέψεις επισφαλών χρεωστών ασφαλίσεων είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της απαίτησης και της αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών εισπράξεων ως αποτέλεσμα αξιολόγησης των ανείσπρακτων ασφαλίσεων και των πιθανών ζημιών που δύνανται να προκύψουν. Η αξιολόγηση των απαιτήσεων διενεργείται με τη χρήση συγκεκριμένης μεθοδολογίας και οδηγιών.

Η μεθοδολογία αυτή αποτελείται από δύο βασικά συστατικά μέρη: την ατομική αξιολόγηση και την αξιολόγηση σε συλλογικό επίπεδο.

Σε ατομικό επίπεδο, η αξία που η Διοίκηση εκτιμά ότι θα ανακτήσει από τον υπόχρεο προσδιορίζεται αφού ληφθούν υπόψη οι οικονομικές δυνατότητες του αντισυμβαλλομένου, τυχόν εξασφαλίσεις ή εγγυήσεις, δυνατότητα συμψηφισμού με υποχρεώσεις της Εταιρίας τρέχουσες ή μελλοντικές και το εύρος της συνεργασίας και το ιστορικό συμπεριφοράς στις συναλλαγές με την Εταιρία και τον Όμιλο.

Για την εκτίμηση της αξίας που θα ανακτηθεί σε συλλογικό επίπεδο, η Διοίκηση βασίζεται στην εμπειρία των τελευταίων ετών την οποία και προεκτείνει στο μέλλον λαμβάνοντας υπόψη τη μεταβολή της ποιότητας και του μεγέθους του χαρτοφυλακίου.

3.6 Απομείωση ενσώματων περιουσιακών στοιχείων και επενδυτικών ακινήτων

Ο Όμιλος και η Μητρική εξετάζουν στη λήξη κάθε περιόδου αν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης των ακινήτων τους, συγκρίνοντας τη λογιστική αξία τους με την εύλογη αξία τους, όπως αυτή εκτιμάται από πιστοποιημένους ανεξάρτητους εκτιμητές. Για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας λαμβάνεται υπόψη η αξία παρόμοιων ακινήτων στην ίδια περιοχή, καθώς και τα μελλοντικά έσοδα από μισθωτικές συμβάσεις εν ισχύ για τα συγκεκριμένα ακίνητα. Εφόσον η εύλογη αξία υπολείπεται της λογιστικής αξίας, αυτό θεωρείται ένδειξη απομείωσης, και εφόσον πρόκειται για επενδυτικό ή κενό ακίνητο, η λογιστική αξία προσαρμόζεται στην εύλογη αξία, η οποία θεωρείται και ως ανακτήσιμη αξία για τα συγκεκριμένα ακίνητα. Σε ότι αφορά τα ακίνητα που ιδιοχρησιμοποιούνται από τον Όμιλο, για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας, λαμβάνεται υπόψη η αξία χρήσης για την εταιρία και διενεργείται απομείωση μόνο αν η ανακτήσιμη αξία υπολείπεται της λογιστικής αξίας.

3.7 Εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων

Στην περίπτωση που τα χρηματοοικονομικά μέσα δεν διαπραγματεύονται σε οργανωμένες χρηματιστηριακές αγορές ή οι τιμές τους δεν είναι διαθέσιμες, η εύλογη αξία τους προσδιορίζεται με τη χρήση διαφόρων μεθόδων αποτίμησης. Αυτές περιλαμβάνουν μεθόδους παρούσας αξίας, καθώς και άλλα μοντέλα που βασίζονται κυρίως σε προσδιορίσιμες κατ' αντικειμενικό τρόπο παραμέτρους (observable parameters) και σε μικρό βαθμό σε μη προσδιορίσιμες κατ' αντικειμενικό τρόπο παραμέτρους (non-observable parameters).

Τα μοντέλα αποτίμησης χρησιμοποιούνται κυρίως για την αποτίμηση παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων που διαπραγματεύονται εξωχρηματιστηριακά (OTC). Όλα τα μοντέλα αποτίμησης πριν χρησιμοποιηθούν, ελέγχονται ως προς την εγκυρότητά τους ενώ μεταγενέστερα υπόκεινται σε περιοδική αξιολόγηση από εξειδικευμένο προσωπικό, που είναι ανεξάρτητο από το προσωπικό που δημιούργησε το μοντέλο. Όπου είναι εφικτό, γίνεται σύγκριση των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από τα μοντέλα αποτίμησης τόσο με τις τιμές χρηματιστηριακών αγορών για παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα, όσο και με πραγματικές τιμές, με σκοπό τον περαιτέρω έλεγχο για την εγκυρότητα και αξιοπιστία των μοντέλων. Μεταξύ των μεταβλητών που ενσωματώνονται στα μοντέλα που χρησιμοποιούνται στον Όμιλο, περιλαμβάνονται πραγματικές και προβλεπόμενες τιμές και δείκτες αγοράς, όπως δείκτες διακύμανσης και χρονικές αξίες, δείκτες βάθους αγοράς και ρευστότητας.

Τα μοντέλα αυτά εφαρμόζονται με συνέπεια από περίοδο σε περίοδο, εξασφαλίζοντας έτσι τη συγκρισιμότητα και τη συνέχεια της αποτίμησης διαχρονικά. Ωστόσο, ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας εμπεριέχει σημαντικό βαθμό κρίσης. Για το λόγο αυτό, ο Όμιλος επανεξετάζει τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τα ανωτέρω μοντέλα, προκειμένου να καλύψει τους εγγενείς κινδύνους που συνδέονται με τα μοντέλα αποτίμησης (π.χ. παράμετροι, παραδοχές).

Παρόλο που σε ορισμένες περιπτώσεις ο προσδιορισμός των εύλογων αξιών προϋποθέτει σε αρκετά σημαντικό βαθμό τη διενέργεια κρίσης, η Διοίκηση πιστεύει ότι οι εύλογες αξίες που έχουν καταχωρηθεί στην κατάσταση οικονομικής θέσης καθώς και οι αλλαγές στις εύλογες αξίες που έχουν καταχωρηθεί στη κατάσταση των αποτελεσμάτων, έγιναν σύμφωνα με την αρχή της συντηρητικότητας και αντικατοπτρίζουν τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες, βάσει των μηχανισμών ελέγχου και των διαδικασιών διασφάλισης που εφαρμόζονται.

3.8 Κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

Το καθαρό κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών εκτιμάται με αναλογιστικές μεθόδους με τη χρήση παραδοχών για το επιτόκιο προεξόφλησης, την αύξηση αποδοχών, την κινητικότητα του προσωπικού και την αναμενόμενη απόδοση των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων. Η αύξηση των αποδοχών διαμορφώνεται ουσιαστικά βάσει της ετήσιας μισθολογικής πολιτικής του Ομίλου. Η αναμενόμενη μακροπρόθεσμη απόδοση των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων αντιπροσωπεύει τις εκτιμήσεις της Διοίκησης ως προς τη μέση απόδοση των επενδυμένων κεφαλαίων των προγραμμάτων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

4.1 Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων

Ο Όμιλος της Εθνικής Ασφαλιστικής θεωρεί την ύπαρξη αποτελεσματικού πλαισίου διαχείρισης κινδύνων βασικό παράγοντα περιορισμού της έκθεσης του σε κινδύνους και προστασίας των μετόχων και των ασφαλισμένων.

Ο Όμιλος για τον σκοπό αυτό, υιοθετεί πρακτικές και μεθοδολογίες διαχείρισης κινδύνων λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές οδηγίες και απαιτήσεις της Εποπτικής Αρχής - Τράπεζα της Ελλάδος - και των Εποπτικών Αρχών που εποπτεύουν τις εταιρίες του Ομίλου, καθώς και της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος.

Για τον σκοπό αυτό έχουν συσταθεί Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού («ALCO») και έχει δημιουργηθεί Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων.

Οι κίνδυνοι που καλύπτονται από το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων κατ' ελάχιστον είναι:

- Ασφαλιστικός κίνδυνος
- Πιστωτικός κίνδυνος
- Κίνδυνος Αγοράς
- Λειτουργικός κίνδυνος
- Κίνδυνος Ρευστότητας
- Κίνδυνος Συγκέντρωσης

Το σύστημα διαχείρισης κινδύνων περιλαμβάνει διαδικασίες εντοπισμού, μέτρησης, παρακολούθησης, ελέγχου και αναφοράς των κινδύνων.

Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων συμπληρώνουν η Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης, η οποία έχει την ευθύνη για τη συμμόρφωση με τους ισχύοντες νόμους και εποπτικούς κανόνες, και η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου, η οποία αναφέρεται απευθείας στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής Ελέγχου και ελέγχει την αποτελεσματικότητα του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων και του περιβάλλοντος ελέγχου.

4.1.1 Επιτροπή διαχείρισης κινδύνων

Σκοπός της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων είναι η διαμόρφωση και εισήγηση στο Διοικητικό Συμβούλιο της στρατηγικής ανάληψης κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων της Εταιρίας και του Ομίλου, καθώς και η ανασκόπηση αυτής, κατ' ελάχιστον ετησίως και αναθεώρηση της οποτεδήποτε κριθεί απαραίτητο. Επιπλέον, καθορίζει τις αρχές και εγκρίνει τις πολιτικές που θα πρέπει να διέπουν τη διαχείριση των κινδύνων. Η Επιτροπή μέσα από πλαίσιο τακτικών αναφορών αποσκοπεί στην εκτίμηση του είδους και του επιπέδου των αναλαμβανόμενων κινδύνων (risk profile).

Η Επιτροπή απαρτίζεται από κατ' ελάχιστο 3 μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκ των οποίων τουλάχιστον ένα μέλος είναι εκτελεστικό και ένα μη εκτελεστικό. Η λειτουργία της Επιτροπής διέπεται από εσωτερικό Κανονισμό.

4.1.2 Διεύθυνση διαχείρισης κινδύνων

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων υποστηρίζει την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και τη Διοίκηση στην διαμόρφωση και αποτελεσματική λειτουργία του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων. Συγκεκριμένα αποσκοπεί:

- Στην παρακολούθηση, στον έλεγχο, στην αξιολόγηση και αναφορά όλων των σημαντικών κινδύνων.
- Στην υποστήριξη των μονάδων ανάληψης κινδύνων παρέχοντάς τους κατάλληλες μεθοδολογίες και εργαλεία διαχείρισης κινδύνων.
- Στην εισήγηση πολιτικών διαχείρισης κινδύνου σχετικά με σημαντικούς κινδύνους που αναλαμβάνει η Εταιρία και ο Όμιλος.
- Στην υποβολή, σε συνεργασία με άλλες Μονάδες, σχεδίων δράσης για την προσαρμογή των αναλαμβανόμενων κινδύνων σε αποδεκτά επίπεδα.

4.1.3 Διαχείριση Ενεργητικού – Παθητικού

Η πολιτική διαχείρισης ενεργητικού και παθητικού αποσκοπεί στη σύνθεση του ισολογισμού με τρόπο που να περιορίζεται ο κίνδυνος ρευστότητας και η έκθεση σε επιτοκιακό και λοιπούς κινδύνους αγοράς.

Για το σκοπό αυτό έχει συσταθεί Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού («ALCO»), εξουσιοδοτούμενη από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή της στρατηγικής και της πολιτικής διάρθρωσης και διαχείρισης των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού (Asset Liability Management), εντός του σχετικού πλαισίου που έχει τεθεί από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος.

Η παρακολούθηση της Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού έχει ανατεθεί στη Διεύθυνση Διαχείρισης Επενδύσεων.

4.2 Ασφαλιστικός κίνδυνος

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που εκδίδει ο Όμιλος περιλαμβάνουν ασφαλιστικό κίνδυνο. Ο κίνδυνος αφορά στην πιθανότητα επέλευσης του ασφαλισμένου γεγονότος και της επακόλουθης ζημιάς. Ο κίνδυνος βασίζεται σε τυχαία γεγονότα και για το λόγο αυτό είναι απρόβλεπτος.

Ο πρωταρχικός κίνδυνος που πιθανόν να αντιμετωπίσει ο Όμιλος από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που έχει εκδώσει είναι η απόκλιση από τις αντίστοιχες εκτιμήσεις του πραγματικού αριθμού ζημιών, του χρόνου επέλευσής τους και του ύψους της αποζημίωσης. Αυτό θα μπορούσε να συμβεί γιατί η συχνότητα και/ή η σφοδρότητα των ζημιών είναι μεγαλύτερες από τις εκτιμηθείσες. Ανάλογα με το ασφαλιστικό προϊόν, ο κίνδυνος αυτός επηρεάζεται από μεταβολές σε μακροοικονομικά μεγέθη, μεταβολές στη συμπεριφορά των ασφαλισμένων, μεταβολές στη δημόσια υγεία, από πανδημίες και καταστροφικά γεγονότα (σεισμούς, βιομηχανική καταστροφή, φωτιές, εξεγέρσεις, τρομοκρατία, κ.λπ.).

Η έκθεση στους παραπάνω κινδύνους μετριάζεται μέσω της διασποράς τους σε ένα πολυπληθές χαρτοφυλάκιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Η διασπορά αυτή βελτιώνεται περαιτέρω μέσω της εφαρμογής επιλεκτικής πρακτικής ανάληψης των κινδύνων, κατάλληλης αντασφαλιστικής πολιτικής και εσωτερικών κανόνων λειτουργίας σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικής διαχείρισης κινδύνου. Επιπλέον, η τιμολογιακή πολιτική βασίζεται σε παραδοχές και στατιστικές μελέτες, καθώς και στα εμπειρικά δεδομένα του Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες τάσεις και τις τρέχουσες συνθήκες αγοράς.

Οι αντασφαλιστικές συμβάσεις διακρίνονται σε προαιρετικές, συμβατικές (αναλογικές και μη) και καταστροφικού τύπου (catastrophe reinsurance).

4.2.1 Ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής που παρέχονται από τον Όμιλο περιλαμβάνουν ισόβια, μικτή, πρόσκαιρη ασφάλιση, πρόσκαιρη ασφάλιση με παροχή επιβίωσης, συνταξιοδοτικά προϊόντα, προϊόντα συνδεδεμένα με επενδύσεις (Unit-Linked) και συμπληρωματικές καλύψεις προσαρτημένες στα ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής.

4.2.1.1 Παραδοσιακά προϊόντα ασφάλισης ζωής

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής ασφαλίζουν γεγονότα τα οποία σχετίζονται με την ανθρώπινη ζωή (θάνατο ή επιβίωση).

Οι παροχές συνίστανται είτε στην καταβολή ορισμένου χρηματικού ποσού εφάπαξ ή σε περιοδικές προσόδους είτε στην αποκατάσταση της συγκεκριμένης οικονομικής ζημιάς που προήλθε από την επέλευση του γεγονότος.

Οι κύριοι κίνδυνοι στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος σχετικά με τα συμβόλαια Ζωής είναι οι ακόλουθοι:

Κίνδυνος θνησιμότητας: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω διαφοροποίησης μεταξύ του πραγματικού αριθμού των θανάτων και του αναμενόμενου αριθμού τους.

Κίνδυνος επιβίωσης: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω μεγαλύτερης της εκτιμηθείσας, διάρκειας ζωής των ασφαλισμένων.

Κίνδυνος απόδοσης επενδύσεων: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω απόκλισης της πραγματικής απόδοσης έναντι της προσδοκώμενης.

Κίνδυνος εξόδων: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω, απόκλισης των πραγματικών εξόδων έναντι της σχετικής εκτίμησης.

Κίνδυνος ακυρωσιμότητας: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω ακύρωσης ή εξαγοράς των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Βασικές παραδοχές

Η επιλογή των βασικών παραδοχών για την εκτίμηση των ασφαλιστικών αποθεμάτων προϋποθέτει βαθιά γνώση και αντικειμενική κρίση. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος, στα εμπειρικά

δεδομένα του Ομίλου, στις τρέχουσες συνθήκες αγοράς, την ανάλυση του ανταγωνισμού και της αγοράς, καθώς και άλλες δημοσιευμένες πληροφορίες.

Οι ασφαλιστικές προβλέψεις κατά την ανάληψη των κινδύνων εκτιμώνται με βάση τις τιμές των παραμέτρων που ισχύουν κατά την έκδοσή τους (επικείμενοι θάνατοι, ακυρώσεις συμβολαίων, αποδόσεις επενδύσεων, διαχειριστικά έξοδα κ.α.). Συνεπώς, νέες εκτιμήσεις παράγονται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης Οικονομικών Καταστάσεων για την επάρκεια των ασφαλιστικών αποθεμάτων κάτω από το πρίσμα της τρέχουσας εμπειρίας.

Οι θεμελιώδεις παραδοχές, στις οποίες οι ασφαλιστικές προβλέψεις επιδεικνύουν ιδιαίτερη ευαισθησία, είναι οι ακόλουθες:

Θνησιμότητα: Οι παραδοχές βασίζονται σε πίνακες θνησιμότητας, σύμφωνα με το είδος της σύμβασης και με βάση τα ιστορικά στοιχεία που διατηρεί ο Όμιλος. Οι παραδοχές διαφοροποιούνται ανά φύλο.

Επενδυτική απόδοση: Οι αποδόσεις των επενδύσεων που επηρεάζουν το προσδοκώμενο επίπεδο μελλοντικών παροχών βασίζονται τόσο στις τρέχουσες αποδόσεις της αγοράς όσο και στις προβλέψεις μελλοντικών οικονομικών εξελίξεων.

Έξοδα: Οι εκτιμήσεις των λειτουργικών εξόδων περιλαμβάνουν το εκτιμώμενο κόστος διαχείρισης των εν ισχύ συμβολαίων. Το τρέχον επίπεδο εξόδων θεωρείται ως βάση για τις προσδοκώμενες εκτιμήσεις εξόδων, λαμβάνοντας υπόψη τις πληθωριστικές τάσεις.

Ποσοστά ακυρώσεων και εξαγορών: Οι ακυρώσεις αφορούν στον τερματισμό των συμβολαίων λόγω μη καταβολής ασφαλιστρών. Οι εξαγορές αφορούν στον εθελούσιο τερματισμό των συμβολαίων από τους ασφαλισμένους. Τα ποσοστά των συμβολαίων που τερματίζονται εκτιμώνται με στατιστικές μετρήσεις που βασίζονται στην εμπειρία του Ομίλου και ποικίλλουν ανάλογα με τον τύπο του προϊόντος.

Συντελεστής προεξόφλησης: Η εκτίμηση της επάρκειας των υποχρεώσεων στηρίζεται στις μελλοντικές ταμειακές ροές των εσόδων και εξόδων του Ομίλου. Οι μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας καμπύλες απόδοσης όπως αυτές διαμορφώνονται στο τέλος της εξεταζόμενης περιόδου λαμβάνοντας υπόψη τις αποδόσεις στην κτήση των στοιχείων του χαρτοφυλακίου επενδύσεων και τις προθεσμιακές καμπύλες απόδοσης (forward yield curve).

Ποσοστό άσκησης δικαιώματος εξαγοράς στην έναρξη της συνταξιοδότησης: Το ποσοστό των ασφαλισμένων ατομικών συνταξιοδοτικών προγραμμάτων που επιλέγουν την καταβολή εφάπαξ ποσού (αξία εξαγοράς) αντί της καταβολής μηνιαίας σύνταξης, το οποίο εκτιμάται με βάση την εμπειρία της Εταιρίας.

Έλεγχος επάρκειας

Τα ασφαλιστικά προγράμματα του Κλάδου Ζωής ταξινομήθηκαν ανάλογα με τη φύση των αντίστοιχων καλύψεων σε τρεις κύριες κατηγορίες:

i. Ατομικά παραδοσιακά προγράμματα (απλή ασφάλεια θανάτου, μικτή, συνταξιοδοτικό πρόγραμμα κ.α.):

Ο έλεγχος βασίστηκε στην προβολή των μελλοντικών ταμειακών ροών χρησιμοποιώντας τρέχουσες υποθέσεις θνησιμότητας, ακυρωσιμότητας, επιτοκίου και εξόδων, για την προσδοκώμενη υπολειπόμενη διάρκεια των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Από την παραπάνω διαδικασία προέκυψε η ανάγκη σχηματισμού επιπλέον αποθέματος.

ii. Ατομικά ασφαλιστήρια ζωής που συνδέονται με επενδύσεις (unit-linked):

Αναλύθηκαν τόσο οι κίνδυνοι που σχετίζονται με τις παραμέτρους (θνησιμότητα, ακυρωσιμότητα, έξοδα, επιτόκιο) όσο και αυτοί που σχετίζονται με την εγγυημένη παροχή στη λήξη των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Παρά την αύξηση που σημείωσαν οι τιμές των μεριδίων των συνδεδεμένων κεφαλαίων το τελευταίο έτος, εξακολουθεί να είναι αναγκαίος ο σχηματισμός επιπλέον αποθέματος για την κάλυψη των εγγυήσεων προς τους ασφαλισμένους.

iii. Συνταξιούχοι που προέρχονται από ομαδικά συμβόλαια της μορφής DAF:

Από την εφαρμογή ανάλογης μεθοδολογίας με τα ατομικά ασφαλιστήρια προέκυψε η ανάγκη επιπλέον αποθέματος για την κάλυψη του κινδύνου μακροβιότητας.

Ανάλυση ευαισθησίας

Η ανάλυση ευαισθησίας που απεικονίζεται παρακάτω πραγματοποιείται για τους παράγοντες εκείνους οι οποίοι θεωρούνται σημαντικοί (επιτόκιο προεξόφλησης και ποσοστά ακυρώσεων) αναφορικά με την επίπτωση που επιφέρει η μεταβολή τους στο σύνολο των προβλέψεων που έχουν καταχωρηθεί.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης ευαισθησίας αφορούν στις υποχρεώσεις που συνδέονται με το χαρτοφυλάκιο των παραδοσιακών ασφαλίσεων ζωής, τις παροχές προς τους συνταξιούχους που προέρχονται από ομαδικά προγράμματα DAF, καθώς και το χαρτοφυλάκιο συμβολαίων Unit Linked.

2015	Μεταβολή Παραδοχών	Επίπτωση στις Υποχρεώσεις (Ποσά σε χιλιάδες €)
Επιτόκιο Προεξόφλησης	+0,50%	(48.375)
	-0,50%	52.828
Ποσοστά Ακυρώσεων και Εξαγορών	Αύξηση κατά +10%	(2.026)
	Μείωση κατά -10%	2.051

2014	Μεταβολή Παραδοχών	Επίπτωση στις Υποχρεώσεις (Ποσά σε χιλιάδες €)
Επιτόκιο Προεξόφλησης	+0,50%	(48.992)
	-0,50%	53.012
Ποσοστά Ακυρώσεων και Εξαγορών	Αύξηση κατά +10%	(3.806)
	Μείωση κατά -10%	4.068

4.2.1.2 Συμπληρωματικές καλύψεις σε συμβόλαια ασφάλισης ζωής

Τα συμβόλαια Ζωής μπορεί να περιλαμβάνουν και συμπληρωματικές καλύψεις ασφάλισης ατυχημάτων και ασθενειών, καλύπτοντας τις συνέπειες της ανικανότητας ή την ανάγκη νοσηλείας εξαιτίας ατυχήματος ή και ασθένειας του ασφαλισμένου ή των εξαρτημένων μελών του.

Οι παροχές συνίστανται στην αποκατάσταση της συγκεκριμένης οικονομικής ζημιάς που προήλθε από την επέλευση του γεγονότος ή σε περιοδικές προσόδους.

Οι κύριοι κίνδυνοι στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος σχετικά με τις συμπληρωματικές καλύψεις των συμβολαίων Ζωής είναι οι ακόλουθοι:

Κίνδυνος νοσηρότητας: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω διαφοροποίησης του κόστους αποζημιώσεων που σχετίζονται με νοσοκομειακές καλύψεις έναντι του εκτιμηθέντος κόστους.

Κίνδυνος εξόδων: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω απόκλισης των πραγματικών εξόδων έναντι της σχετικής εκτίμησης.

Κίνδυνος ακυρωσιμότητας: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω ακύρωσης ή εξαγοράς των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Βασικές παραδοχές

Οι θεμελιώδεις παραδοχές, στις οποίες οι ασφαλιστικές προβλέψεις επιδεικνύουν ιδιαίτερη ευαισθησία, είναι οι ακόλουθες:

Νοσηρότητα: Η συχνότητα και σφοδρότητα καθώς και η εξέλιξή τους ανά ηλικία και τύπο κάλυψης προέρχονται από την ιστορική εμπειρία.

Ανικανότητα: Τα ποσοστά ανικανότητας για τις συμπληρωματικές καλύψεις ζωής με παροχές σε περίπτωση ανικανότητας του ασφαλισμένου, βασίζονται κυρίως στα αντίστοιχα ποσοστά των εν ενεργεία αντασφαλιστικών συμβάσεων.

Ποσοστά ακυρώσεων και εξαγορών: Οι ακυρώσεις αφορούν στον τερματισμό των συμβολαίων λόγω μη καταβολής ασφαλίσεων. Οι εξαγορές αφορούν στον εθελούσιο τερματισμό των συμβολαίων από τους ασφαλισμένους. Τα ποσοστά των συμβολαίων που τερματίζονται εκτιμώνται με στατιστικές μετρήσεις που βασίζονται στην εμπειρία του Ομίλου και ποικίλλουν ανάλογα με τον τύπο του προϊόντος.

Συντελεστής προεξόφλησης: Η εκτίμηση της επάρκειας των υποχρεώσεων στηρίζεται στις μελλοντικές ταμειακές ροές των εσόδων και εξόδων του Ομίλου. Οι μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας καμπύλες απόδοσης όπως αυτές διαμορφώνονται στο τέλος της εξεταζόμενης περιόδου λαμβάνοντας υπόψη τις αποδόσεις στην κτήση των στοιχείων του χαρτοφυλακίου επενδύσεων και τις προθεσμιακές καμπύλες απόδοσης (forward yield curve).

Έλεγχος επάρκειας

i. Συμπληρωματικές καλύψεις εξόδων νοσοκομειακής περίθαλψης:

Για τη διενέργεια του ελέγχου λήφθηκαν υπόψη οι τρέχουσες εκτιμήσεις για το επιτόκιο προεξόφλησης, τους δείκτες νοσηρότητας, τον ιατρικό πληθωρισμό των αποζημιώσεων, την ακυρωσιμότητα των συμβολαίων, τα έξοδα και την ετήσια αύξηση των ασφαλίσεων. Από την παραπάνω διαδικασία δεν προέκυψε η ανάγκη σχηματισμού επιπλέον αποθέματος.

ii. Λοιπές συμπληρωματικές καλύψεις:

Για τον έλεγχο επάρκειας λήφθηκαν υπόψη οι τρέχουσες εκτιμήσεις για το επιτόκιο προεξόφλησης, τους δείκτες ανικανότητας, την ακυρωσιμότητα των συμβολαίων και τα έξοδα. Από τον έλεγχο προέκυψε η ανάγκη σχηματισμού επιπλέον αποθέματος.

Ανάλυση ευαισθησίας

Η ανάλυση ευαισθησίας που απεικονίζεται παρακάτω πραγματοποιείται για τους παράγοντες εκείνους οι οποίοι θεωρούνται σημαντικοί (επιτόκιο προεξόφλησης, ποσοστά ακυρώσεων και ποσοστά νοσηρότητας) αναφορικά με την επίπτωση που επιφέρει η μεταβολή τους στο σύνολο των προβλέψεων που έχουν καταχωρηθεί.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης ευαισθησίας αφορούν στις υποχρεώσεις που συνδέονται με τις νοσοκομειακές καλύψεις.

2015	Μεταβολή Παραδοχών	Επίπτωση στις Υποχρεώσεις (Ποσά σε χιλιάδες €)
Επιτόκιο Προεξόφλησης	+0,50%	4.806
	-0,50%	(5.820)
Ποσοστά Ακυρώσεων και Εξαγορών	Αύξηση κατά +10%	22.380
	Μείωση κατά -10%	(27.317)
Ποσοστά Νοσηρότητας	Αύξηση κατά +5%	49.373
	Μείωση κατά -5%	(49.373)

2014	Μεταβολή Παραδοχών	Επίπτωση στις Υποχρεώσεις (Ποσά σε χιλιάδες €)
Επιτόκιο Προεξόφλησης	+0,50%	14.655
	-0,50%	(17.127)
Ποσοστά Ακυρώσεων και Εξαγορών	Αύξηση κατά +10%	62.536
	Μείωση κατά -10%	(77.842)
Ποσοστά Νοσηρότητας	Αύξηση κατά +5%	68.770
	Μείωση κατά -5%	(68.307)

4.2.2 Γενικές Ασφαλίσεις

Τα προσφερόμενα προϊόντα καλύπτουν όλο το εύρος των γενικών ασφαλίσεων για κάλυψη προσωπικών, εμπορικών και βιομηχανικών κινδύνων που σχετίζονται με την απώλεια περιουσίας και την αστική ευθύνη έναντι τρίτων.

Η έκθεση στους παραπάνω κινδύνους μετριάζεται μέσω της διασποράς τους σε ένα πολυπληθές χαρτοφυλάκιο. Η διασπορά αυτή βελτιώνεται περαιτέρω μέσω της εφαρμογής επιλεκτικής πρακτικής αποδοχής των κινδύνων, κατάλληλης αντασφαλιστικής κάλυψης και εσωτερικών κανόνων λειτουργίας σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικής διαχείρισης κινδύνου. Επιπλέον, η τιμολόγηση των προγραμμάτων βασίζεται στα εμπειρικά δεδομένα του Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες τάσεις και τις τρέχουσες συνθήκες αγοράς.

Για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων κινδύνων που σχετίζονται με πλήθος ζημιών και αντίστοιχων καταβολών αποζημιώσεων πέραν των αναμενόμενων μεγεθών, εφαρμόζονται κατάλληλες πρακτικές πρόληψης σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας του Ομίλου:

Διαδικασία ανάληψης κινδύνων («underwriting»): Τα κριτήρια αποδοχής για όλους τους κλάδους ασφάλισης είναι τέτοια που εξασφαλίζουν τη γεωγραφική διασπορά των κινδύνων και την κατανομή τους σε διαφορετικούς τομείς δραστηριότητας. Επιπλέον, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, επιβάλλονται ανώτατα όρια κάλυψης και κατώτατα όρια αποζημίωσης, που μειώνουν την ευθύνη του Ομίλου. Επίσης, σε πολλές περιπτώσεις οι ασφαλιστικές συμβάσεις περιλαμβάνουν εξαιρέσεις κάλυψης κινδύνων των οποίων, τόσο ο χρόνος επέλευσης, όσο και οι οικονομικές συνέπειες, είναι δύσκολο να εκτιμηθούν. Οι κίνδυνοι αυτοί είναι κυρίως αστικής ευθύνης ή περιβαλλοντικοί κίνδυνοι με δυσδιάκριτα αιτιογόνα γεγονότα και προσαγωγή ευθυνών.

Διαχείριση αποζημιώσεων: Η πολιτική διαχείρισης των ζημιών αποσκοπεί στην όσο το δυνατόν ταχύτερη καταβολή της αποζημίωσης και την αποφυγή φαινομένων εξαπάτησης του Ομίλου με ατυχήματα προκαλούμενα από δόλο.

Προβλέψεις εκκρεμών αποζημιώσεων: Πλέον της διαδικασίας φάκελο προς φάκελο για την εκτίμηση των προβλεπόμενων ποσών αποζημίωσης, εφαρμόζονται και στατιστικές τεχνικές που αποσκοπούν σε μια ασφαλέστερη συνολική εκτίμηση των μελλοντικών υποχρεώσεων και το σχηματισμό κατάλληλων αποθεμάτων. Στη διαδικασία αυτή εντάσσεται και ο υπολογισμός των προβλέψεων για ζημιές που έχουν συμβεί αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί στον Όμιλο μέχρι την ημερομηνία αποτίμησης.

Αντασφαλιστική πολιτική: Η επιλογή κατάλληλης αντασφαλιστικής κάλυψης ποικίλλει ανάλογα με τη φύση των αναλαμβανόμενων κινδύνων, την κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου για κάλυψη δυσμενών γεγονότων, συνυπολογίζοντας και το αντίστοιχο απαιτούμενο κόστος. Η δομή του τελικά επιλεγόμενου προγράμματος είναι τέτοια που να εξασφαλίζει κάλυψη για ασυνήθιστα μεγάλο πλήθος ζημιών ή μεμονωμένων αποζημιώσεων που αποκλίνουν σημαντικά από τα προσδοκώμενα μέσα μεγέθη. Ιδιαίτερη ευαισθησία επιδεικνύεται στην κάλυψη καταστροφικών φυσικών φαινομένων, κυρίως σεισμού, επιλέγοντας προγράμματα κάλυψης γεγονότων με πολύ μικρή πιθανότητα να συμβούν.

Έλεγχος επάρκειας

Έλεγχος επάρκειας των τεχνικών προβλέψεων διενεργείται σε όλους τους Κλάδους. Ειδικά για τον Κλάδο Αυτοκινήτων (τον μεγαλύτερο κλάδο), επεξεργάστηκαν ιστορικά δεδομένα βάσει των αναλυτικών κινήσεων ανά περίπτωση ζημιάς, για κάθε έτος ατυχήματος μετά το 2000 και εφαρμόστηκαν οι κλασσικές μέθοδοι προβολής των συσσωρευμένων πληρωμών, των επισυμβασών ζημιών, του μέσου κόστους ζημιών, καθώς και η μεθοδολογία Bornhuetter-Ferguson, της οποίας τα αποτελέσματα τελικά επιλέχθηκαν για την εκτίμηση του τελικού κόστους για κάθε έτος ατυχήματος.

Πίνακες εξέλιξης κόστους αποζημιώσεων

Στους παρακάτω πίνακες απεικονίζεται η εξέλιξη του συνολικού κόστους αποζημιώσεων για καθένα έτος ζημιάς από το 2009 έως το 2015. Επιπρόσθετα εμφανίζονται τα σωρευτικά ποσά πληρωμών, ούτως ώστε να είναι ευδιάκριτος ο επιμερισμός του εκάστοτε συνολικού κόστους σε πληρωμές που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί και σε προβλέψεις μελλοντικών πληρωμών για τις ζημιές που βρίσκονται σε εκκρεμότητα. Για τα έτη πριν το 2009 απεικονίζεται, για λόγους συμφωνίας, το ποσό της τρέχουσας εκτίμησης για τα αποθέματα εκκρεμών ζημιών. Σημειώνεται ότι για την κάλυψη αστικής ευθύνης αυτοκινήτων το επιπλέον απόθεμα που σχηματίζεται, πέραν των κατά περίπτωση προβλέψεων, ως αποτέλεσμα του ελέγχου επάρκειας που πραγματοποιείται, συμπεριλαμβάνεται στις εκτιμήσεις που απεικονίζονται.

Για τις ασφαλίσσεις πυρός (δεύτερος μεγαλύτερος κλάδος, μετά τον κλάδο αυτοκινήτων) το συνολικό κόστος ανά έτος αποτελείται από το άθροισμα του σωρευτικού ποσού πληρωμών και το ποσό των κατά περίπτωση προβλέψεων (δεν προέκυψε ανάγκη σχηματισμού επιπλέον αποθέματος από τον έλεγχο επάρκειας που πραγματοποιήθηκε).

Σημειώνεται ότι τα αποθέματα εκκρεμών ζημιών για τους δύο μεγαλύτερους κλάδους υπερβαίνει το 85% του συνολικού αποθέματος εκκρεμών ζημιών για τις γενικές ασφαλίσσεις.

Εξέλιξη ζημιών κλάδου αστικής ευθύνης αυτοκινήτου (Ποσά σε χιλιάδες €)									
Έτος ζημιάς	Αποθέματα πρό του 2009	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Σύνολο
Έτος ζημιάς	-	135.934	200.266	139.999	82.448	64.174	60.735	49.720	
Μετά ένα έτος	-	137.945	192.000	138.205	83.366	63.414	53.301		
Μετά δύο έτη	-	138.932	195.589	146.783	82.180	62.010			
Μετά τρία έτη	-	139.186	199.350	144.555	81.775				
Μετά τέσσερα έτη	-	132.144	187.400	144.321					
Μετά πέντε έτη	-	122.977	161.410						
Μετά έξι έτη	-	120.212							
Τρέχουσα εκτίμηση σωρευμένων ζημιών		120.212	161.410	144.321	81.775	62.010	53.301	49.720	672.749
Έτος ζημιάς	-	(38.993)	(59.995)	(34.316)	(21.222)	(15.647)	(12.398)	(11.494)	
Μετά ένα έτος	-	(65.182)	(87.307)	(57.612)	(32.540)	(24.357)	(20.576)		
Μετά δύο έτη	-	(72.543)	(97.666)	(66.494)	(38.094)	(28.167)			
Μετά τρία έτη	-	(80.789)	(108.425)	(75.035)	(43.613)				
Μετά τέσσερα έτη	-	(89.319)	(116.665)	(82.572)					
Μετά πέντε έτη	-	(94.686)	(123.963)						
Μετά έξι έτη	-	(98.279)							
Σωρευμένες πληρωθείσες αποζημιώσεις		(98.279)	(123.963)	(82.572)	(43.613)	(28.167)	(20.576)	(11.494)	(408.664)
Συνολικό απόθεμα εκκρεμών ζημιών	54.052	21.933	37.447	61.749	38.162	33.842	32.725	38.226	318.136
Εξέλιξη ζημιών κλάδου πυρός (Ποσά σε χιλιάδες €)									
Έτος ζημιάς	Αποθέματα πρό του 2009	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Σύνολο
Έτος ζημιάς	-	33.096	24.224	19.047	15.911	9.792	14.890	36.378	
Μετά ένα έτος	-	34.484	21.980	17.546	14.552	8.929	13.175		
Μετά δύο έτη	-	34.741	21.907	17.385	14.258	8.668			
Μετά τρία έτη	-	34.162	21.812	16.822	13.812				
Μετά τέσσερα έτη	-	33.195	20.848	16.646					
Μετά πέντε έτη	-	32.429	20.976						
Μετά έξι έτη	-	32.601							
Τρέχουσα εκτίμηση σωρευμένων ζημιών		32.601	20.976	16.646	13.812	8.668	13.175	36.378	142.256
Έτος ζημιάς	-	(17.244)	(5.106)	(6.773)	(4.973)	(3.228)	(6.154)	(4.679)	
Μετά ένα έτος	-	(24.569)	(15.282)	(13.777)	(9.746)	(6.970)	(9.976)		
Μετά δύο έτη	-	(28.979)	(18.060)	(14.663)	(10.390)	(7.453)			
Μετά τρία έτη	-	(29.568)	(18.293)	(15.390)	(10.455)				
Μετά τέσσερα έτη	-	(29.624)	(18.724)	(15.480)					
Μετά πέντε έτη	-	(30.184)	(19.642)						
Μετά έξι έτη	-	(30.897)							
Σωρευμένες πληρωθείσες αποζημιώσεις		(30.897)	(19.642)	(15.480)	(10.455)	(7.453)	(9.976)	(4.679)	(98.582)
Συνολικό απόθεμα εκκρεμών ζημιών	5.695	1.704	1.334	1.166	3.357	1.215	3.199	31.699	49.369

4.3 Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου

Ο Όμιλος δεν έχει σημαντική συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου, από τα συμβαλλόμενα, με αυτόν, μέρη. Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο αντανακλάται από το ύψος του κάθε στοιχείου του ενεργητικού. Κύριοι αντισυμβαλλόμενοι στους οποίους ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε πιστωτικό κίνδυνο, είναι οι ανασφαλιστές, οι οποίοι μπορεί να μην είναι σε θέση να καλύψουν την αναλογία τους επί των ασφαλιστικών αποζημιώσεων που έχουν ήδη καταβληθεί στους δικαιούχους, οι ασφαλιζόμενοι, οι οποίοι μπορεί να μην δύνανται να καταβάλλουν τα ποσά ασφαλιστρών που είναι απαιτητά και οι συνεργαζόμενοι με τον Όμιλο (πράκτορες και λοιποί).

Η πολιτική του Ομίλου είναι να συνάπτει συναλλαγές με τρίτους που ικανοποιούν υψηλά κριτήρια και έχουν υψηλό επίπεδο πιστωτικής αξιοπιστίας.

Έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η μέγιστη έκθεση του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρείας σε πιστωτικό κίνδυνο ανά περιουσιακό στοιχείο όπως αυτά εμφανίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης.

31 Δεκεμβρίου 2015

Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ Unit			ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Unit		
	Λοιπά	Linked	Σύνολο	Λοιπά	Linked	Σύνολο
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			(Ποσά σε χιλιάδες €)		
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	26	132.695	-	132.695	-	132.695
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση						
- Ομόλογα	27	1.156.865	-	1.148.511	-	1.148.511
- Μετοχές	27	38.922	-	38.922	-	38.922
- Αμοιβαία κεφάλαια	27	267.194	-	267.194	-	267.194
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων						
- Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου						
Ομόλογα	28	5.210	-	-	-	-
Μετοχές	28	371	-	-	-	-
- ΑΣΕΑΜΑ εκτός εμπορικού χαρτοφυλακίου						
Αμοιβαία κεφάλαια	28	3.481	-	-	-	-
- Unit Linked (Συμβόλαια που μεταφέρουν τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο στον ασφαλισμένο)	28	-	640.473	-	622.429	622.429
- Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	28	955	-	955	-	955
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	29	176.995	-	176.995	-	176.995
Χρεώστες ασφαλιστρών και λοιπές απαιτήσεις	31	195.784	-	171.863	-	171.863
Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	32	94.879	-	84.510	-	84.510
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	33	165.763	-	151.925	-	151.925
Συνολικός πιστωτικός κίνδυνος		2.239.114	640.473	2.173.570	622.429	2.795.999

31 Δεκεμβρίου 2014

Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ Unit			ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Unit		
	Λοιπά	Linked	Σύνολο	Λοιπά	Linked	Σύνολο
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			(Ποσά σε χιλιάδες €)		
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	26	129.201	-	129.201	-	129.201
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση						
- Ομόλογα	27	1.006.763	-	999.661	-	999.661
- Μετοχές	27	19.275	-	19.275	-	19.275
- Αμοιβαία κεφάλαια	27	186.455	-	186.455	-	186.455
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων						
- Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου						
Ομόλογα	28	896	-	-	-	-
Μετοχές	28	403	-	-	-	-
- ΑΣΕΑΜΑ εκτός εμπορικού χαρτοφυλακίου						
Αμοιβαία κεφάλαια	28	991	-	-	-	-
- Unit Linked (Συμβόλαια που μεταφέρουν τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο στον ασφαλισμένο)	28	-	567.723	-	551.248	551.248
- Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	28	2.815	-	2.815	-	2.815
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	29	236.552	-	236.552	-	236.552
Χρεώστες ασφαλιστρών και λοιπές απαιτήσεις	31	521.348	-	488.225	-	488.225
Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	32	90.110	-	79.117	-	79.117
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	33	78.623	-	69.461	-	69.461
Συνολικός πιστωτικός κίνδυνος		2.273.432	567.723	2.210.762	551.248	2.762.010

Ο παρακάτω πίνακας παρέχει ανάλυση των αξιογράφων στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 31 Δεκεμβρίου 2014 ανά πιστοληπτική διαβάθμιση, σύμφωνα με τις αξιολογήσεις του οίκου αξιολόγησης Standard and Poors (S&P) ή κάποιου αντίστοιχου οίκου αξιολόγησης. Η κατηγορία AAA αποτελεί τον μεγαλύτερο συντελεστή διαβάθμισης. Η κατηγορία με τα “Χωρίς βαθμολογία” αξιόγραφα περιλαμβάνει κυρίως μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων.

Πιστοληπτική διαβάθμιση	ΟΜΙΛΟΣ									Σύνολο
	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC	CC	Χωρίς βαθμ/γία	
	(Ποσά σε χιλιάδες €)									
31 Δεκεμβρίου 2015										
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	-	55.051	-	-	-	-	77.644	-	-	132.695
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση										
- Ομόλογα	89.967	268.344	105.818	197.163	19.327	3.000	470.396	-	2.850	1.156.865
- Μετοχές	-	-	-	-	-	-	18.603	-	20.319	38.922
- Αμοιβαία κεφάλαια	-	-	-	-	-	-	-	-	267.194	267.194
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων										
- Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου										
Ομόλογα	-	-	-	-	5.010	-	103	-	97	5.210
Μετοχές	-	-	-	-	-	-	12	-	359	371
- ΑΣΕΑΜΑ εκτός εμπορικού χαρτοφυλακίου										
Αμοιβαία κεφάλαια	-	-	-	-	-	-	-	-	3.481	3.481
- Unit Linked (Συμβόλαια που μεταφέρουν τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο στον ασφαλισμένο)	-	-	1.374	10.720	3.464	52	458.903	-	165.960	640.473
- Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	-	-	-	-	-	955	-	-	955
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	-	-	9.583	-	12.273	67.748	80.212	-	7.179	176.995
Συνολικός πιστωτικός κίνδυνος	89.967	323.395	116.775	207.883	40.074	70.800	1.106.828	0	467.439	2.423.161

Πιστοληπτική διαβάθμιση	ΟΜΙΛΟΣ									Σύνολο
	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC	CC	Χωρίς βαθμ/γία	
31 Δεκεμβρίου 2014	(Ποσά σε χιλιάδες €)									
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	-	56.141	-	-	-	73.060	-	-	-	129.201
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση										
- Ομόλογα	96.800	280.831	75.042	187.774	145.269	110.163	869	-	110.015	1.006.763
- Μετοχές	-	-	-	-	4.183	675	3.630	-	10.787	19.275
- Αμοιβαία κεφάλαια	-	-	-	-	-	-	-	-	186.455	186.455
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων										
- Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου										
Ομόλογα	-	-	-	-	-	611	-	-	285	896
Μετοχές	-	-	-	-	-	-	-	-	403	403
- ΑΣΕΑΜΑ εκτός εμπορικού χαρτοφυλακίου										
Αμοιβαία κεφάλαια	-	-	-	-	-	-	-	-	991	991
- Unit Linked (Συμβόλαια που μεταφέρουν τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο στον ασφαλισμένο)	-	-	908	239	83	28.176	351.007	3.203	184.107	567.723
- Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	-	-	-	1.144	1.671	-	-	-	2.815
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	-	-	9.558	-	-	28.180	62.987	61.080	74.747	236.552
Συνολικός πιστωτικός κίνδυνος	96.800	336.972	85.508	188.013	150.679	242.536	418.493	64.283	567.790	2.151.074

Πιστοληπτική διαβάθμιση	ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ									Σύνολο
	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC	CC	Χωρίς βαθμ/γία	
31 Δεκεμβρίου 2015	(Ποσά σε χιλιάδες €)									
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	-	55.051	-	-	-	-	77.644	-	-	132.695
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Ομόλογα	89.967	268.344	105.818	188.809	19.327	3.000	470.396	-	2.850	1.148.511
- Μετοχές	-	-	-	-	-	-	18.603	-	20.319	38.922
- Αμοιβαία κεφάλαια	-	-	-	-	-	-	-	-	267.194	267.194
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ομόλογα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Μετοχές	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ΑΣΕΑΜΑ εκτός εμπορικού χαρτοφυλακίου	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Αμοιβαία κεφάλαια	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Unit Linked (Συμβόλαια που μεταφέρουν τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο στον ασφαλισμένο)	-	-	-	10.111	-	-	452.362	-	159.956	622.429
- Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	-	-	-	-	-	955	-	-	955
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	-	-	9.583	-	12.273	67.748	80.212	-	7.179	176.995
Συνολικός πιστωτικός κίνδυνος	89.967	323.395	115.401	198.920	31.600	70.748	1.100.172	-	457.498	2.387.701

Πιστοληπτική διαβάθμιση	ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ									Σύνολο
	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC	CC	Χωρίς βαθμ/γία	
31 Δεκεμβρίου 2014	(Ποσά σε χιλιάδες €)									
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	-	56.141	-	-	-	73.060	-	-	-	129.201
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Ομόλογα	96.800	280.831	75.042	180.672	145.269	110.163	869	0	110.015	999.661
- Μετοχές	-	-	-	0	4.183	675	3.630	-	10.787	19.275
- Αμοιβαία κεφάλαια	-	-	-	-	-	-	-	-	186.455	186.455
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ομόλογα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Μετοχές	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ΑΣΕΑΜΑ εκτός εμπορικού χαρτοφυλακίου	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Αμοιβαία κεφάλαια	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Unit Linked (Συμβόλαια που μεταφέρουν τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο στον ασφαλισμένο)	-	-	-	-	-	27.176	345.653	-	178.419	551.248
- Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	-	-	-	1.144	1.671	-	-	-	2.815
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	-	-	9.558	-	-	28.180	62.987	61.080	74.747	236.552
Συνολικός πιστωτικός κίνδυνος	96.800	336.972	84.600	180.672	150.596	240.925	413.139	61.080	560.423	2.125.207

Να σημειωθεί ότι ο Όμιλος ετοίμασε τις παραπάνω αναλύσεις βασιζόμενος στις αξιολογήσεις της Standard and Poors (S&P) ή κάποιου αντίστοιχου οίκου αξιολόγησης. Ο Όμιλος δεν έχει, μέχρι σήμερα, αναπτύξει ένα εσωτερικό μοντέλο αξιολόγησης προκειμένου να κατηγοριοποιήσει τις απαιτήσεις του. Δεν υπάρχουν ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις που αφορούν τις θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου.

Ο παρακάτω πίνακας παρέχει πληροφορίες σχετικά με την έκθεση του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρίας σε πιστωτικό κίνδυνο και βασίζεται στην χρονοανάλυση των ληξιπρόθεσμων μη απομειωμένων απαιτήσεων.

ΟΜΙΛΟΣ	31/12/2015				31/12/2014			
	Σύνολο ληξιπρόθεσμων, προ προβλέψεων απομείωσης				Σύνολο ληξιπρόθεσμων, προ προβλέψεων απομείωσης			
	<180 ημέρες	181 - 360 ημέρες	>360 ημέρες		<180 ημέρες	181 - 360 ημέρες	>360 ημέρες	
	(Ποσά σε χιλιάδες €)				(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Χρεώστες ασφαλιστών	75.123	5.734	68.897	149.754	133.682	6.200	67.924	207.806
Δάνεια	370	179	20.700	21.249	406	328	21.922	22.656
Απαιτήσεις από ανασφαλιστικές δραστηριότητες	24.778	14.285	58.155	97.218	36.203	14.872	41.633	92.708
Σύνολο	100.271	20.198	147.752	268.221	170.291	21.400	131.479	323.170

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	31/12/2015					31/12/2014				
				ζυγολο ληξιπρόθεσμ ων, προ προβλέψεων απομείωσης				ζυγολο ληξιπρόθεσμ ων, προ προβλέψεων απομείωσης		
	<180 ημέρες	181 - 360 ημέρες	>360 ημέρες			<180 ημέρες	181 - 360 ημέρες		>360 ημέρες	
	(Ποσά σε χιλιάδες €)				(Ποσά σε χιλιάδες €)					
Χρεώστες ασφαλιστρων	67.144	2.258	66.454	135.856	122.109	6.200	66.769	195.078		
Δάνεια	370	179	20.700	21.249	406	328	21.922	22.656		
Απαιτήσεις από ανασφαλιστικές δραστηριότητες	14.409	14.285	58.155	86.849	25.210	14.872	41.633	81.715		
Σύνολο	81.923	16.722	145.309	243.954	147.725	21.400	130.324	299.449		

Τα ληξιπρόθεσμα υπόλοιπα “Χρεώστες ασφαλιστρών”, “Δάνεια” και “Απαιτήσεις από ανασφαλιστικές δραστηριότητες” που αναλύονται ανωτέρω έχουν μειωθεί με την αντίστοιχη πρόβλεψη επισφάλειας (βλ. Σημείωση 31 και 32 αντίστοιχα), για τον υπολογισμό της οποίας έχουν ληφθεί υπόψη και οι εγγυήσεις και δεσμεύσεις ακινήτων υπέρ της Εταιρίας. Τα χρηματοπιστωτικά και μη, περιουσιακά στοιχεία, ελέγχονται για απομείωση σύμφωνα με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου, όπως αναλύονται στη σημείωση 2.

4.4 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τον κίνδυνο ρευστότητας με τη συνεχή παρακολούθηση των χρηματοροών του. Προϋπολογίζει και παρακολουθεί τις χρηματοροές του και ενεργεί κατάλληλα ώστε να υπάρχουν ρευστά διαθέσιμα και αξιοποιήσιμα τραπεζικά πιστωτικά όρια.

Στον παρακάτω πίνακα αναλύεται η ωρίμανση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων (μη προεξοφλημένες χρηματοροές) του Ομίλου και της μητρικής Εταιρίας. Οι χρηματοροές αυτές βασιστεί είτε στην υπολειπόμενη περίοδο καταβολής ασφαλιστρών (UPR), είτε στην αναμενόμενη συμβατική πληρωμή των υποχρεώσεων.

ΟΜΙΛΟΣ

	Μέχρι ένα		Πάνω από 8		Σύνολο
	έτος	1-3 έτη	4-8 έτη	έτη	
31 Δεκεμβρίου 2015	(Ποσά σε χιλιάδες €)				
Μαθηματικά αποθέματα, τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις και επενδυτικά συμβόλαια	266.445	374.834	721.475	1.058.922	2.421.676
Χρηματοοικονομικές και λοιπές υποχρεώσεις	100.598	3.453	7.592	61.120	172.763
Φόρος εισοδήματος	222	-	-	-	222
Υποχρεώσεις ανασφαλιστικών δραστηριοτήτων	30.304	10.677	16.483	(1.699)	55.765
Υποχρεώσεις παροχών προς το προσωπικό	248	3	308	4.558	5.117
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	-	807	-	-	807
Σύνολο Υποχρεώσεων	397.817	389.774	745.858	1.122.901	2.656.350

	Μέχρι ένα		Πάνω από 8		Σύνολο
	έτος	1-3 έτη	4-8 έτη	έτη	
31 Δεκεμβρίου 2014	(Ποσά σε χιλιάδες €)				
Μαθηματικά αποθέματα, τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις και επενδυτικά συμβόλαια	413.006	408.970	686.546	974.170	2.482.692
Χρηματοοικονομικές και λοιπές υποχρεώσεις	86.989	6.970	12.212	53.874	160.045
Φόρος εισοδήματος	200	-	-	-	200
Υποχρεώσεις ανασφαλιστικών δραστηριοτήτων	25.467	1.681	3.524	-	30.672
Υποχρεώσεις παροχών προς το προσωπικό	881	770	69	9.614	11.334
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	-	737	-	-	737
Σύνολο Υποχρεώσεων	526.543	419.128	702.351	1.037.658	2.685.680

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

	Μέχρι ένα έτος	1-3 έτη	4-8 έτη	Πάνω από 8 έτη	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2015	(Ποσά σε χιλιάδες €)				
Μαθηματικά αποθέματα, τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις και επενδυτικά συμβόλαια	249.233	372.066	716.247	1.038.189	2.375.735
Χρηματοοικονομικές και λοιπές υποχρεώσεις	88.874	3.453	7.592	61.120	161.039
Φόρος εισοδήματος	-	-	-	-	-
Υποχρεώσεις αντασφαλιστικών δραστηριοτήτων	29.936	10.677	16.483	(1.699)	55.397
Υποχρεώσεις παροχών προς το προσωπικό	248	3	308	4.367	4.926
Σύνολο Υποχρεώσεων	368.291	386.199	740.630	1.101.977	2.597.097

	Μέχρι ένα έτος	1-3 έτη	4-8 έτη	Πάνω από 8 έτη	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2014	(Ποσά σε χιλιάδες €)				
Μαθηματικά αποθέματα, τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις και επενδυτικά συμβόλαια	397.440	406.059	682.786	953.526	2.439.811
Χρηματοοικονομικές και λοιπές υποχρεώσεις	76.303	6.970	12.212	53.874	149.359
Φόρος εισοδήματος	-	-	-	-	-
Υποχρεώσεις αντασφαλιστικών δραστηριοτήτων	25.186	1.681	3.524	-	30.391
Υποχρεώσεις παροχών προς το προσωπικό	881	770	69	9.434	11.154
Σύνολο Υποχρεώσεων	499.810	415.480	698.591	1.016.834	2.630.715

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει την ωρίμανση των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων (μη προεξοφλημένες χρηματοροές) του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρίας. Οι χρηματοροές αυτές έχουν βασιστεί είτε στην υπολειπόμενη περίοδο καταβολής ασφαλιστρών (ΜΕΠ), είτε στην αναμενόμενη συμβατική είσπραξη των απαιτήσεων. Τα αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων έχουν ταξινομηθεί ως Unit Linked καθώς η ρευστοποίηση των υποκείμενων τίτλων τελεί υπό την διακριτική ευχέρεια του ασφαλισμένου που φέρει και τον επενδυτικό κίνδυνο.

ΟΜΙΛΟΣ	Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις *	Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	Unit-Linked	Συνολικές απαιτήσεις
31 Δεκεμβρίου 2015	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	-	130.451	-	130.451
Επενδύσεις σε ακίνητα	-	91.523	-	91.523
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	-	10.982	-	10.982
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επομένων χρήσεων (ΜΕΠ)	9.439	28.306	-	37.745
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-	3.702	-	3.702
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	31.310	140.539	-	171.849
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	-	132.695	-	132.695
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	496.822	966.159	-	1.462.981
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	4.050	5.967	640.473	650.490
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	34.589	142.406	-	176.995
Χρεώστες ασφαλιστρών και λουπές απαιτήσεις	143.305	52.479	-	195.784
Περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	884	-	-	884
Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	39.063	55.816	-	94.879
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	16.809	9.224	-	26.033
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	165.763	-	-	165.763
Σύνολο Ενεργητικού	942.034	1.770.249	640.473	3.352.756

ΟΜΙΛΟΣ	Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις *	Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	Unit-Linked	Συνολικές απαιτήσεις
31 Δεκεμβρίου 2014	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	-	126.522	-	126.522
Επενδύσεις σε ακίνητα	-	101.975	-	101.975
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	-	9.500	-	9.500
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επομένων χρήσεων (ΜΕΠ)	22.240	23.478	-	45.718
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-	3.146	-	3.146
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	32.353	101.432	-	133.785
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	-	129.201	-	129.201
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	206.615	1.005.878	-	1.212.493
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	2.012	4.165	566.651	572.828
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	102.927	133.625	-	236.552
Χρεώστες ασφαλιστρών και λουπές απαιτήσεις	453.858	67.490	-	521.348
Περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	1.097	-	-	1.097
Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	46.454	43.656	-	90.110
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	13.759	-	-	13.759
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	78.623	-	-	78.623
Σύνολο Ενεργητικού	959.938	1.750.068	566.651	3.276.657

*Αναμενόμενη ανάκτηση ή λήξη εντός 12 μηνών από την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις αφορούν στοιχεία του ενεργητικού που σχετίζονται κυρίως με τους Κλάδους Ζωής, τους Κλάδους Ζημιών και τα επενδυτικά συμβόλαια DAF.

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις *	Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	Unit-Linked	Συνολικές απαιτήσεις
31 Δεκεμβρίου 2015	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	-	124.360	-	124.360
Επενδύσεις σε ακίνητα	-	91.096	-	91.096
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	-	8.137	-	8.137
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επομένων χρήσεων (ΜΕΠ)	7.641	28.070	-	35.711
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-	15.284	-	15.284
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	31.296	140.475	-	171.771
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	-	132.695	-	132.695
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	495.443	959.184	-	1.454.627
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	955	622.429	623.384
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	34.589	142.406	-	176.995
Χρεώστες ασφαλιστρών και λουπές απαιτήσεις	122.112	49.751	-	171.863
Περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	727	-	-	727
Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	28.694	55.816	-	84.510
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	16.653	9.224	-	25.877
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	151.925	-	-	151.925
Σύνολο Ενεργητικού	889.080	1.757.453	622.429	3.268.962

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις *	Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	Unit-Linked	Συνολικές απαιτήσεις
31 Δεκεμβρίου 2014	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	-	120.457	-	120.457
Επενδύσεις σε ακίνητα	-	101.550	-	101.550
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	-	6.632	-	6.632
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επομένων χρήσεων (ΜΕΠ)	20.880	23.224	-	44.104
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-	15.284	-	15.284
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	32.340	101.396	-	133.736
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	-	129.201	-	129.201
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	206.615	998.776	-	1.205.391
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	2.816	551.247	554.063
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	102.927	133.625	-	236.552
Χρεώστες ασφαλιστρών και λουπές απαιτήσεις	422.703	65.522	-	488.225
Περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	727	-	-	727
Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	35.461	43.656	-	79.117
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	13.642	-	-	13.642
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	69.461	-	-	69.461
Σύνολο Ενεργητικού	904.756	1.742.139	551.247	3.198.142

*Αναμενόμενη ανάκτηση ή λήξη εντός 12 μηνών από την ημερομηνία των Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις αφορούν στοιχεία του ενεργητικού που σχετίζονται κυρίως με τους Κλάδους Ζωής, τους Κλάδους Ζημιών και τα επενδυτικά συμβόλαια DAF.

4.5 Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς αφορά την πιθανότητα απωλειών λόγω μεταβολής στο επίπεδο ή στη μεταβλητότητα των τιμών αγοράς, όπως είναι οι τιμές των μετοχών, επιτοκίων και συναλλαγματικών διαφορών, που επηρεάζουν άμεσα τον κίνδυνο εύλογης αξίας. Ο Όμιλος και η Μητρική Εταιρία εφαρμόζει σύγχρονες μεθόδους για τη μέτρηση του κινδύνου αγοράς, όπως η αποτίμηση Αξίας σε Κίνδυνο (Value-at-Risk), ανάλυση ευαισθησίας, ανάλυση βασικού επιτοκιακού κινδύνου.

4.5.1 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο Όμιλος έχει περιορισμένη έκθεση στον συναλλαγματικό κίνδυνο καθώς δεν διενεργεί εμπορικές συναλλαγές σε διάφορα νομίσματα σε μεγάλη έκταση. Ωστόσο, εκτίθεται σε συναλλαγματικό κίνδυνο από αντασφαλιστικές υποχρεώσεις που έχουν συναφθεί με ρήτρα ξένου νομίσματος, από καταθέσεις όψεως και από τις λειτουργικές δραστηριότητες των θυγατρικών εταιριών, έκθεση η οποία σε επίπεδο Ομίλου δεν είναι σημαντική, δεδομένης της ελάχιστης επίδρασης των υπολοίπων σε ξένο νόμισμα, στο σύνολο των στοιχείων που διαμορφώνουν το ενεργητικό και το παθητικό αντίστοιχα.

Ο Όμιλος για να περιορίζει το συναλλαγματικό κίνδυνο σε στοιχεία παθητικού συσχετίζει υποχρεώσεις και απαιτήσεις ενεργητικού ιδίου νομίσματος που απορρέουν από τα ασφαλιστήρια, καθώς και επενδυτικά προϊόντα.

Σύμφωνα με την πολιτική του Ομίλου, η Διοίκηση παρακολουθεί διαρκώς την έκθεση του Ομίλου σε συναλλαγματικούς κινδύνους.

4.5.2 Κίνδυνος επιτοκίου

Ο Όμιλος παρακολουθεί συστηματικά τις επιπτώσεις του επιτοκιακού κινδύνου. Πολιτική του Ομίλου είναι η επένδυση σημαντικού τμήματος του χαρτοφυλακίου σε ομόλογα και ομολογίες.

Η Διοίκηση παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων, καθώς και τις χρηματοδοτικές ανάγκες του Ομίλου με διαρκή στόχο την αντιστοίχιση Απαιτήσεων-Υποχρεώσεων της Εταιρίας.

Ανάλυση ευαισθησίας ομολόγων και ομολογιών σε παράλληλη μετατόπιση της καμπύλης αποδόσεων:

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	Μέχρι ένα έτος	1-2 έτη	2-5 έτη	Πάνω από 5 έτη
31 Δεκεμβρίου 2015				

(Ποσά σε χιλιάδες €)

+ 25bps - Επίδραση Αποτίμησης

Χαρτοφυλάκιο Ομολόγων - Επίδραση στην Καθαρή Θέση	(142)	(7)	(2.151)	(9.260)
---	-------	-----	---------	---------

- 25bps - Επίδραση Αποτίμησης

Χαρτοφυλάκιο Ομολόγων - Επίδραση στην Καθαρή Θέση	281	8	2.285	9.438
---	-----	---	-------	-------

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	Μέχρι ένα έτος	1-2 έτη	2-5 έτη	Πάνω από 5 έτη
31 Δεκεμβρίου 2014				

(Ποσά σε χιλιάδες €)

+ 25bps - Επίδραση Αποτίμησης

Χαρτοφυλάκιο Ομολόγων - Επίδραση στην Καθαρή Θέση	(133)	(123)	(2.659)	(10.303)
---	-------	-------	---------	----------

- 25bps - Επίδραση Αποτίμησης

Χαρτοφυλάκιο Ομολόγων - Επίδραση στην Καθαρή Θέση	136	123	2.676	10.619
---	-----	-----	-------	--------

Η αύξηση της επίδρασης της μεταβολής επιτοκίων σε ομόλογα με λήξη άνω των πέντε ετών οφείλεται στη μεταβολή της σύνθεσης του επενδυτικού χαρτοφυλακίου της Μητρικής εταιρίας υπέρ των ομολόγων συνολικά και κυρίως υπέρ των ομολόγων μακράς διάρκειας. Η μεταβολή αποφασίσθηκε από την ALCO στα πλαίσια της εναρμόνισης της ληκτότητας των επενδύσεων με αυτή των τεχνικών αποθεμάτων. Τα αποτελέσματα δεν επηρεάζονται από μεταβολή επιτοκίων εφόσον τα ευαίσθητα σε τέτοιες μεταβολές αξιόγραφα έχουν καταχωρηθεί ως διακρατούμενα μέχρι τη λήξη, δάνεια και απαιτήσεις ή διαθέσιμα προς πώληση. Οι παραπάνω εκτιμήσεις αφορούν στα ομόλογα και ομολογίες του χαρτοφυλακίου Διαθεσίμων Προς Πώληση κατά την 31 Δεκεμβρίου 2015, η μεταβολή της αξίας του οποίου θα επηρέαζε την Καθαρή Θέση

Η μέθοδος υπολογισμού της ανάλυσης ευαισθησίας δεν έχει αλλάξει σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

4.5.3 Μετοχικός κίνδυνος

Ανάλυση ευαισθησίας χαρτοφυλακίου μετοχών σε διακυμάνσεις τιμών:

Δείκτης τιμών 31.12.2015	Αλλαγή μεταβλητών	Επίδραση στην Καθαρή Θέση (Ποσά σε χιλιάδες €)
ΓΔ ΧΑ	+5%	2.763
ΓΔ ΧΑ	-5%	(1.206)

Δείκτης τιμών 31.12.2014	Αλλαγή μεταβλητών	Επίδραση στην Καθαρή Θέση (Ποσά σε χιλιάδες €)
ΓΔ ΧΑ	+5%	977
ΓΔ ΧΑ	-5%	(977)

Η μέθοδος υπολογισμού της ανάλυσης ευαισθησίας δεν έχει αλλάξει σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

4.5.4 Κίνδυνος εγγυήσεων

Τα παραδοσιακά ασφαλιστήρια συμβόλαια παρέχουν εγγυημένη απόδοση βάσει τεχνικού επιτοκίου και οι ασφαλίσεις Ζωής που συνδέονται με επενδύσεις (Unit Linked) εξασφαλίζουν εγγυημένη παροχή στη λήξη τους. Η αρνητική απόκλιση μεταξύ της εγγυημένης παροχής / τεχνικού επιτοκίου και της επιτευχθείσας απόδοσης, δημιουργεί κίνδυνο εγγυήσεων.

Ο Όμιλος προκειμένου να μετριάσει τον κίνδυνο αυτό, τιμολογεί με συντηρητικότερο τεχνικό επιτόκιο, σε σχέση με το ανώτατο όριο που καθορίζεται από την εποπτική αρχή. Επιπρόσθετα η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού, παρακολουθεί συστηματικά και λαμβάνει μέτρα για τον περιορισμό του παραπάνω κινδύνου.

4.6 Κίνδυνος συγκέντρωσης

Ο Όμιλος μεριμνά για την διαχείριση του κινδύνου συγκέντρωσης, τόσο με την διαφοροποίηση του χαρτοφυλακίου ασφαλιστηρίων συμβολαίων όσο και με την σύναψη αντασφαλιστικών συμβάσεων.

4.7 Λειτουργικός κίνδυνος

Ο λειτουργικός κίνδυνος αφορά στις περιπτώσεις που οι εσωτερικές διαδικασίες καθώς και τα συστήματα της Εταιρίας δεν λειτουργούν με συνέπεια τη δημιουργία τόσο ποσοτικών όσο και ποιοτικών ζημιών. Η Εταιρία, προκειμένου να περιορίσει τον λειτουργικό κίνδυνο έχει δημιουργήσει επαρκείς μηχανισμούς ελέγχου και αναφοράς που έχουν στόχο τον εντοπισμό, την αξιολόγηση, τη διαχείριση και την καταγραφή του λειτουργικού κινδύνου. Οι μηχανισμοί αυτοί περιλαμβάνουν την αναλυτική καταγραφή των εσωτερικών διαδικασιών και ελέγχων, τον διαχωρισμό των αρμοδιοτήτων, την συνεχή εκπαίδευση του προσωπικού, τις διαδικασίες εγκρίσεων και συμφωνιών καθώς και την εποπτεία του τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου. Στις περιπτώσεις όπου οι συνέπειες του λειτουργικού κινδύνου είναι σημαντικές, η Εταιρία έχει αναπτύξει σχέδιο ελαχιστοποίησης του λειτουργικού κινδύνου στα επιτρεπτά για την Εταιρία όρια, τα οποία συνάδουν με τη διάθεσή της σχετικά με το βαθμό κινδύνου που επιθυμεί να αναλάβει. Σημειώνεται ότι η βελτίωση του ελεγκτικού πλαισίου μέσα στο οποίο λειτουργεί η Εταιρία είναι συνεχής και εξελισσόμενη διαδικασία.

4.8 Διαχείριση κεφαλαίου

Το ελάχιστο ύψος του Μετοχικού Κεφαλαίου και του συνόλου των Ιδίων Κεφαλαίων των εταιριών του Ομίλου ορίζονται από τις Εποπτικές Αρχές και τους Εμπορικούς Νόμους κάθε χώρας όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος. Ο Όμιλος παρακολουθεί τακτικά, τουλάχιστον ανά τρίμηνο, το ύψος των Ιδίων Κεφαλαίων σε σχέση με τα απαιτούμενα ελάχιστα όρια και τις εξελίξεις στο εξωτερικό και εσωτερικό περιβάλλον κάθε εταιρίας του Ομίλου που μπορεί να επηρεάσουν σημαντικά τα διαθέσιμα κεφάλαια.

Το περιθώριο φερεγγυότητας και τα περιουσιακά στοιχεία σε ασφαλιστική τοποθέτηση της Εταιρίας κατά την 31.12.2015 και την 31.12.2014 παρατίθενται στους παρακάτω πίνακες:

Περιθώριο φερεγγυότητας

	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)	
Διαθέσιμο Περιθώριο Φερεγγυότητας	766.394	716.540
Απαιτούμενο Περιθώριο Φερεγγυότητας	114.669	121.506
Πλεόνασμα Περιθωρίου Φερεγγυότητας	651.725	595.034
Δείκτης Φερεγγυότητας	668%	590%

Η Μητρική Εταιρία, έχει σε ασφαλιστική τοποθέτηση τα ακόλουθα περιουσιακά στοιχεία:

Ασφαλιστική τοποθέτηση

	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)	
Καταθέσεις	490.987	555.203
Ομόλογα και ομολογίες	1.104.104	1.021.180
Μετοχές	53.074	20.774
Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων	374.799	355.178
Ακίνητα	319.473	319.473
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	91.967	164.292
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων σε ασφαλιστική τοποθέτηση	2.434.404	2.436.100

Τα περιουσιακά στοιχεία σε ασφαλιστική τοποθέτηση καλύπτουν τα μαθηματικά αποθέματα, τις τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις, τις προβλέψεις για ασφαλίσεις Ζωής που συνδέονται με επενδύσεις, τις υποχρεώσεις ομαδικών επενδυτικών συμβολαίων DAF καθώς και τις υποχρεώσεις των επενδυτικών συμβολαίων Unit-Linked.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Ο Όμιλος παρουσιάζει πληροφορίες ανά τομέα δραστηριότητας για τους εξής τομείς επιχειρηματικής δραστηριότητας (πρωτογενούς πληροφόρησης). Οι τομείς δραστηριότητας που ακολουθούν προσδιορίστηκαν σύμφωνα με τον τρόπο που η Διοίκηση αντιλαμβάνεται και αξιολογεί την επιχειρηματική δραστηριότητα.

Ασφαλίσεις Ζωής: Περιλαμβάνει κυρίως συμβόλαια Ζωής που παρέχονται από τον Όμιλο και περιλαμβάνουν ισόβια, μικτή, πρόσκαιρη ασφάλιση, πρόσκαιρη ασφάλιση με παροχή επιβίωσης, συνταξιοδοτικά, προϊόντα συνδεδεμένα με επενδύσεις (Unit Linked), συμπληρωματικές καλύψεις προσαρτημένες στα ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής και επενδυτικά συμβόλαια.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζημιών – Κλάδος Αυτοκινήτων: Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που καλύπτουν τον κίνδυνο της αστικής ευθύνης αυτοκινήτων, χερσαίων οχημάτων και νομικής προστασίας.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζημιών – Κλάδος Πυρός: Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που καλύπτουν τον κίνδυνο της πυρκαγιάς, σεισμού, κλοπής και απώλειας κερδών.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζημιών – Λοιποί Κλάδοι: Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που καλύπτουν τον κίνδυνο, μεταφορών, γενικής αστικής ευθύνης, πιστώσεων, εγγυήσεων, βοήθειας, σκαφών, πληρωμάτων και λοιπά.

Οι πληροφορίες όπως παρουσιάστηκαν ανά τομέα δραστηριότητας στην προηγούμενη χρήση έχουν αναμορφωθεί για σκοπούς συγκρισιμότητας. Η αναμόρφωση αυτή στην πληροφόρηση ανά τομέα δραστηριότητας δεν έχει καμία επίδραση στις Καταστάσεις Συνολικού Εισοδήματος, Οικονομικής Θέσης, Μεταβολής Ιδίων Κεφαλαίων και Ταμειακών Ροών της προηγούμενης χρήσης.

ΟΜΙΛΟΣ						
		31/12/2015				
	Σημ.	ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΖΩΗΣ	ΚΛΑΔΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	ΚΛΑΔΟΣ ΠΥΡΟΣ	ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ
(Ποσά σε χιλιάδες €)						
Δεδουλευμένα μικτά ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	6	305.962	107.258	83.692	43.021	539.933
Μείον: Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα	7	(5.865)	(3.843)	(44.652)	(23.318)	(77.678)
Καθαρά δεδουλευμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα		300.097	103.415	39.040	19.703	462.255
Συνολικά έσοδα επενδύσεων	8,9,10	103.210	14.673	837	249	118.969
Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	11	(6.238)	(66)	(445)	(542)	(7.291)
Έσοδα επενδύσεων		96.972	14.607	392	(293)	111.678
Λοιπά έσοδα	12	3.339	3.257	478	888	7.962
		400.408	121.279	39.910	20.298	581.895
Αποζημιώσεις ασφαλισμένων	13	(293.389)	(41.602)	1.808	(7.656)	(340.839)
Δεδουλευμένες προμήθειες παραγωγής	14	(46.799)	(12.924)	(315)	(2.758)	(62.796)
Μαθηματικές ασφαλιστικές προβλέψεις	15	31.426	-	-	-	31.426
Λειτουργικά έξοδα		(53.356)	(39.353)	(12.486)	(12.503)	(117.698)
Κέρδη/(Ζημιές) προ αποτελεσμάτων συγγενών εταιριών		38.290	27.400	28.917	(2.619)	91.988
Αναλογία αποτελεσμάτων συγγενών εταιριών	24					1.260
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων						93.248
Πρόβλεψη επιβολής κυρώσεων από Επιτροπή Ανταγωνισμού						(15.000)
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων						78.248

ΟΜΙΛΟΣ						
31/12/2014						
	Σημ.	ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΖΩΗΣ	ΚΛΑΔΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	ΚΛΑΔΟΣ ΠΥΡΟΣ	ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ
(Ποσά σε χιλιάδες €)						
Δεδουλευμένα μικτά ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	6	307.811	125.043	88.712	43.930	565.496
Μείον: Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα	7	(7.194)	(3.029)	(43.578)	(24.329)	(78.130)
Καθαρά δεδουλευμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα		300.617	122.014	45.134	19.601	487.366
Συνολικά έσοδα επενδύσεων	8,9,10	113.544	35.777	2.808	2.600	154.729
Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	11	(1.287)	(216)	(73)	(113)	(1.689)
Έσοδα επενδύσεων		112.257	35.561	2.735	2.487	153.040
Λοιπά έσοδα	12	3.519	3.671	425	577	8.192
		416.393	161.246	48.294	22.665	648.598
Αποζημιώσεις ασφαλισμένων	13	(286.688)	(71.605)	(3.356)	(7.455)	(369.104)
Δεδουλευμένες προμήθειες παραγωγής	14	(46.089)	(18.928)	3.681	(2.914)	(64.250)
Μαθηματικές ασφαλιστικές προβλέψεις	15	6.581	-	-	-	6.581
Λειτουργικά έξοδα		(49.915)	(39.798)	(14.731)	(13.287)	(117.731)
		40.282	30.915	33.888	(991)	104.094
Κέρδη/(Ζημιές) προ αποτελεσμάτων συγγενών εταιριών						
Αναλογία αποτελεσμάτων συγγενών εταιριών	24					1.330
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων						105.424

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ						
31/12/2015						
	Σημ.	ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΖΩΗΣ	ΚΛΑΔΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	ΚΛΑΔΟΣ ΠΥΡΟΣ	ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ
(Ποσά σε χιλιάδες €)						
Δεδουλευμένα μικτά ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	6	297.027	101.182	77.567	34.038	509.814
Μείον: Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα	7	(4.663)	(2.642)	(40.338)	(22.649)	(70.292)
Καθαρά δεδουλευμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα		292.364	98.540	37.229	11.389	439.522
Συνολικά έσοδα επενδύσεων	8,9,10	103.153	14.377	539	657	118.726
Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	11	(6.238)	(66)	(445)	(542)	(7.291)
Έσοδα επενδύσεων		96.915	14.311	94	115	111.435
Λοιπά έσοδα	12	3.156	3.110	358	282	6.906
		392.435	115.961	37.681	11.786	557.863
Αποζημιώσεις ασφαλισμένων	13	(290.277)	(38.710)	2.096	(3.279)	(330.170)
Δεδουλευμένες προμήθειες παραγωγής	14	(45.761)	(13.661)	(1.016)	(800)	(61.238)
Μαθηματικές ασφαλιστικές προβλέψεις	15	33.300	-	-	-	33.300
Λειτουργικά έξοδα		(51.224)	(37.214)	(11.295)	(8.358)	(108.091)
		38.473	26.376	27.466	(651)	91.664
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων						
Πρόβλεψη επιβολής κυρώσεων από Επιτροπή Ανταγωνισμού						(15.000)
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων						76.664

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ						
		31/12/2014				
	Σημ.	ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ	ΚΛΑΔΟΣ	ΚΛΑΔΟΣ	ΛΟΙΠΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ
		ΖΩΗΣ	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	ΠΥΡΟΣ	ΚΛΑΔΟΙ	
<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>						
Δεδουλευμένα μικτά ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	6	298.635	119.276	82.992	35.288	536.191
Μείον: Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα	7	(5.683)	(1.900)	(39.571)	(23.702)	(70.856)
Καθαρά δεδουλευμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα		292.952	117.376	43.421	11.586	465.335
Συνολικά έσοδα επενδύσεων	8,9,10	113.258	35.553	2.517	3.720	155.048
Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	11	(1.287)	(216)	(73)	(113)	(1.689)
Έσοδα επενδύσεων		111.971	35.337	2.444	3.607	153.359
Λοιπά έσοδα	12	3.274	3.611	345	243	7.473
		408.197	156.324	46.210	15.436	626.167
Αποζημιώσεις ασφαλισμένων	13	(283.825)	(68.140)	(3.116)	(2.726)	(357.807)
Δεδουλευμένες προμήθειες παραγωγής	14	(44.922)	(17.997)	3.019	(3.278)	(63.178)
Μαθηματικές ασφαλιστικές προβλέψεις	15	8.340	-	-	-	8.340
Λειτουργικά έξοδα		(47.885)	(37.999)	(13.087)	(9.508)	(108.479)
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων		39.905	32.188	33.026	(76)	105.043

Οι ζημιές απομείωσης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αφορούν σε μετοχικούς τίτλους που κατέχονται από την Μητρική Εταιρία, των οποίων η μείωση της εύλογης αξίας είναι σημαντική ή παρατεταμένη.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΑ (ΜΙΚΤΑ) ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΣΟΔΑ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>				
Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	307.730	307.496	298.951	298.385
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων	(1.768)	315	(1.924)	250
Δεδουλευμένα Ασφάλιστρα Ζωής	305.962	307.811	297.027	298.635
Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	96.498	126.029	90.008	120.275
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων	10.760	(986)	11.174	(999)
Δεδουλευμένα Ασφάλιστρα Τομέας Αυτοκινήτων	107.258	125.043	101.182	119.276
Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	83.570	86.562	77.093	80.714
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων	122	2.150	474	2.278
Δεδουλευμένα Ασφάλιστρα Πυρός	83.692	88.712	77.567	82.992
Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	41.011	43.224	31.384	33.928
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων	2.010	706	2.654	1.360
Δεδουλευμένα Ασφάλιστρα Λοιπών Κλάδων Ζημιών	43.021	43.930	34.038	35.288
Σύνολο Δεδουλευμένων (Μικτών) Ασφαλίσεων και συναφών εσόδων	539.933	565.496	509.814	536.191

Στα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα της Μητρικής Εταιρίας, για τη χρήση 2015, περιλαμβάνονται και ασφάλιστρα από αναληφθείσες αντασφαλίσεις ποσού € (696) χιλ. (2014: € 7.641 χιλ.) . Στα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα του Ομίλου, για τη χρήση 2015, περιλαμβάνονται και ασφάλιστρα από αναληφθείσες αντασφαλίσεις ποσού € (658) χιλ. (2014: € 6.942 χιλ.) .

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: ΕΚΧΩΡΗΘΕΝΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα σε αντασφαλιστές	(3.908)	(3.402)	(2.859)	(2.042)
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων	(1.957)	(3.792)	(1.804)	(3.641)
Εκχωρηθέντα Ασφάλιστρα Ζωής	(5.865)	(7.194)	(4.663)	(5.683)
Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα σε αντασφαλιστές	(3.837)	(3.088)	(2.573)	(2.029)
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων	(6)	59	(69)	129
Εκχωρηθέντα Ασφάλιστρα Αυτοκινήτων	(3.843)	(3.029)	(2.642)	(1.900)
Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα σε αντασφαλιστές	(45.531)	(45.840)	(40.877)	(41.748)
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων	879	2.262	539	2.177
Εκχωρηθέντα Ασφάλιστρα Πυρός	(44.652)	(43.578)	(40.338)	(39.571)
Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα σε αντασφαλιστές	(20.661)	(21.560)	(19.953)	(20.952)
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων	(2.657)	(2.769)	(2.696)	(2.750)
Εκχωρηθέντα Ασφάλιστρα Λοιπών Κλάδων Ζημιών	(23.318)	(24.329)	(22.649)	(23.702)
Σύνολο Εκχωρηθέντων Ασφαλίσεων	(77.678)	(78.130)	(70.292)	(70.856)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο				
Μερίσματα	55	17	-	-
Τόκοι Χρεογράφων	34	40	-	-
	89	57	-	-
Χαρτοφυλάκιο διαθεσίμων προς πώληση αξιογράφων				
Μερίσματα	796	285	796	285
Τόκοι Χρεογράφων	21.632	30.895	21.363	30.630
	22.428	31.180	22.159	30.915
Χαρτοφυλάκιο διακρατούμενων ως τη λήξη αξιογράφων				
Τόκοι Χρεογράφων	14.158	13.303	14.158	13.303
	14.158	13.303	14.158	13.303
Χαρτοφυλάκιο κατατασσόμενων ως δάνεια και απαιτήσεις				
Τόκοι Χρεογράφων	33.009	33.885	33.009	33.885
	33.009	33.885	33.009	33.885
Λοιπές Επενδύσεις				
Έσοδα από ενοίκια	4.873	5.645	4.858	5.633
Τόκοι καταθέσεων και λοιποί πιστωτικοί τόκοι	7.924	18.932	7.404	18.163
Μερίσματα από συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-	-	1.017	1.521
	12.797	24.577	13.279	25.317
Απόδοση προς κατόχους ομαδικών επενδυτικών συμβολαίων	(5.020)	(8.098)	(5.020)	(8.098)
Σύνολο Λοιπών Εσόδων Επενδύσεων	77.461	94.904	77.585	95.322

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: ΚΕΡΔΗ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΗ/ ΛΗΞΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Χαρτοφυλάκιο Διαθεσίμων προς Πώληση Αξιογράφων				
Μετοχών	(1.031)	15.985	(1.031)	15.985
Ομολόγων	223	10.587	223	10.587
Αμοιβαίων Κεφαλαίων	4.429	35.019	4.429	35.019
Υποσύνολο	3.621	61.591	3.621	61.591
Χαρτοφυλάκιο Δανείων και Απαιτήσεων				
Ομολόγων	28.387	-	28.387	-
Υποσύνολο	28.387	-	28.387	-
Σύνολο Κερδών/(Ζημιών) από Πώληση/Λήξη Επενδύσεων	32.008	61.591	32.008	61.591

Στα κέρδη από πώληση ομολόγων του χαρτοφυλακίου Διαθεσίμων προς Πώληση Αξιογράφων συμπεριλαμβάνεται η απόσβεση μη πραγματοποιηθέντων κερδών/ (ζημιών) ύψους (€4.270) χιλ. (2014: €129 χιλ.), που αφορά σε ομόλογα τα οποία έχουν μεταφερθεί από το χαρτοφυλάκιο Διαθεσίμων προς Πώληση Αξιογράφων στο χαρτοφυλάκιο Δανείων και Απαιτήσεων κατά τις χρήσεις 2008 και 2015.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: ΚΕΡΔΗ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο				
Μετοχών	(22)	16	-	-
Χρεογράφων	203	44	-	-
Αμοιβαίων Κεφαλαίων	-	5	-	5
Παραγώγων	(1.880)	(6.485)	(1.860)	(6.471)
Υποσύνολο	(1.699)	(6.420)	(1.860)	(6.466)
Λοιπές επενδύσεις				
Αμοιβαία Κεφάλαια	(145)	-	-	-
Διαφορές αποτίμησης Unit-Linked	11.344	4.654	10.993	4.601
Υποσύνολο	11.199	4.654	10.993	4.601
Σύνολο Κερδών/(Ζημιών) από αποτίμηση επενδύσεων	9.500	(1.766)	9.133	(1.865)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: ΑΠΟΜΕΙΩΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Η ζημιά από απομείωση επενδύσεων στον Όμιλο και τη Μητρική αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)		(Ποσά σε χιλιάδες €)	
Προβλέψεις απομείωσης χρεογράφων				
Ομόλογα	(1.057)	-	(1.057)	-
Μετοχικοί Τίτλοι	(5.719)	(1.689)	(5.719)	(1.689)
Αμοιβαία Κεφάλαια	(515)	-	(515)	-
Συνολική ζημιά απομείωσης επενδύσεων	(7.291)	(1.689)	(7.291)	(1.689)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Έσοδα/(Έξοδα) από συναλλαγματικές διαφορές	953	791	414	547
Έσοδα από ρήτρες συμβολαίων Unit-Linked	1.182	1.635	1.182	1.635
Δικαιώματα από ασφαλ/κές εξυπηρετήσεις τρίτων	1.752	2.347	1.752	2.347
Μισθοδοσία αποσπασμένων υπαλλήλων	2.547	2.418	2.547	2.418
Κέρδη/(Ζημιές) από πώληση και καταστροφή περιουσιακών στοιχείων	9	(25)	9	(25)
Λοιπά	1.519	1.026	1.002	551
Σύνολο λοιπών εσόδων	7.962	8.192	6.906	7.473

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ

ΟΜΙΛΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ		ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ	
		ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΟΜΙΛΟΥ		ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΟΜΙΛΟΥ
		31/12/2015			31/12/2014	
		(Ποσά σε χιλιάδες €)			(Ποσά σε χιλιάδες €)	
Ασφάλειες Ζωής	(284.558)	260	(284.298)	(300.591)	536	(300.055)
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Αυτοκινήτων	(42.147)	1.193	(40.954)	(43.754)	1.171	(42.583)
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Πυρός	(12.145)	8.602	(3.543)	(13.516)	5.311	(8.205)
Ασφάλειες Ζημιών - Λοιποί Τομείς	(14.549)	7.074	(7.475)	(14.156)	6.257	(7.899)
Πληρωθείσες αποζημιώσεις	(353.399)	17.129	(336.270)	(372.017)	13.275	(358.742)
Ασφάλειες Ζωής	(9.799)	708	(9.091)	14.708	(1.341)	13.367
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Αυτοκινήτων	493	(1.141)	(648)	(29.124)	102	(29.022)
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Πυρός	(21.962)	27.313	5.351	3.747	1.102	4.849
Ασφάλειες Ζημιών - Λοιποί Τομείς	4.022	(4.203)	(181)	6.075	(5.631)	444
Μεταβολή εκκρεμών αποζημιώσεων	(27.246)	22.677	(4.569)	(4.594)	(5.768)	(10.362)
Σύνολο αποζημιώσεων ασφαλισμένων	(380.645)	39.806	(340.839)	(376.611)	7.507	(369.104)

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ		ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ	
		ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΕΤΑΙΡΙΑΣ		ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΕΤΑΙΡΙΑΣ
		31/12/2015			31/12/2014	
		(Ποσά σε χιλιάδες €)			(Ποσά σε χιλιάδες €)	
Ασφάλειες Ζωής	(281.633)	378	(281.255)	(297.218)	210	(297.008)
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Αυτοκινήτων	(38.853)	702	(38.151)	(40.162)	517	(39.645)
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Πυρός	(11.484)	8.232	(3.252)	(13.102)	5.065	(8.037)
Ασφάλειες Ζημιών - Λοιποί Τομείς	(10.181)	6.928	(3.253)	(8.555)	6.066	(2.489)
Πληρωθείσες αποζημιώσεις	(342.151)	16.240	(325.911)	(359.037)	11.858	(347.179)
Ασφάλειες Ζωής	(9.764)	742	(9.022)	14.187	(1.004)	13.183
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Αυτοκινήτων	444	(1.003)	(559)	(28.267)	(228)	(28.495)
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Πυρός	(22.275)	27.623	5.348	5.409	(488)	4.921
Ασφάλειες Ζημιών - Λοιποί Τομείς	4.186	(4.212)	(26)	5.174	(5.411)	(237)
Μεταβολή εκκρεμών αποζημιώσεων	(27.409)	23.150	(4.259)	(3.497)	(7.131)	(10.628)
Σύνολο αποζημιώσεων ασφαλισμένων	(369.560)	39.390	(330.170)	(362.534)	4.727	(357.807)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΟΜΙΛΟΣ	ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ			ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ		
	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ			ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ		
	31/12/2015 (Ποσά σε χιλιάδες €)			31/12/2014 (Ποσά σε χιλιάδες €)		
Ασφάλειες Ζωής	(48.896)	2.097	(46.799)	(48.636)	2.547	(46.089)
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Αυτοκινήτων	(13.027)	103	(12.924)	(18.944)	16	(18.928)
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Πυρός	(10.157)	9.842	(315)	(11.138)	14.819	3.681
Ασφάλειες Ζημιών - Λοιποί Τομείς	(4.956)	2.198	(2.758)	(2.966)	52	(2.914)
Σύνολο δεδουλευμένων προμηθειών παραγωγής	(77.036)	14.240	(62.796)	(81.684)	17.434	(64.250)

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ			ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ		
	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ			ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ		
	31/12/2015 (Ποσά σε χιλιάδες €)			31/12/2014 (Ποσά σε χιλιάδες €)		
Ασφάλειες Ζωής	(47.288)	1.527	(45.761)	(46.756)	1.834	(44.922)
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Αυτοκινήτων	(13.661)	0	(13.661)	(17.998)	1	(17.997)
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Πυρός	(9.340)	8.324	(1.016)	(10.396)	13.415	3.019
Ασφάλειες Ζημιών - Λοιποί Τομείς	(2.737)	1.937	(800)	(3.109)	(169)	(3.278)
Σύνολο δεδουλευμένων προμηθειών παραγωγής	(73.026)	11.788	(61.238)	(78.259)	15.081	(63.178)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ

ΟΜΙΛΟΣ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ			ΑΝΑΛΟΓΙΑ		
	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΕΤΑΙΡΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΕΤΑΙΡΙΑΣ
	31/12/2015			31/12/2014		
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			(Ποσά σε χιλιάδες €)		
Μεταβολή μαθηματικών αποθεμάτων και τεχνικών ασφαλιστικών προβλέψεων	31.422	4	31.426	6.081	500	6.581
Σύνολο	31.422	4	31.426	6.081	500	6.581

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ			ΑΝΑΛΟΓΙΑ		
	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΕΤΑΙΡΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΕΤΑΙΡΙΑΣ
	31/12/2015			31/12/2014		
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			(Ποσά σε χιλιάδες €)		
Μεταβολή μαθηματικών αποθεμάτων και τεχνικών ασφαλιστικών προβλέψεων	33.324	(24)	33.300	8.414	(74)	8.340
Σύνολο	33.324	(24)	33.300	8.414	(74)	8.340

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	(60.577)	(66.060)	(54.182)	(59.911)
Αμοιβές τρίτων	(15.670)	(15.629)	(14.855)	(14.969)
Έξοδα προβολής και διαφήμισης	(2.734)	(2.063)	(2.510)	(1.933)
Φόροι / τέλη	(1.184)	(2.068)	(1.014)	(1.900)
Αποσβέσεις & απομειώσεις περ. στοιχείων	(9.925)	(8.294)	(9.765)	(7.924)
Τηλεπικοινωνίες-Ταχυδρομικά	(5.411)	(5.280)	(5.286)	(5.156)
Ενοίκια	(1.754)	(1.743)	(1.448)	(1.452)
Έξοδα μεταφορών και ταξιδιών	(1.212)	(1.024)	(1.014)	(829)
Έντυπα και γραφική ύλη	(503)	(505)	(376)	(362)
Επισκευές και συντηρήσεις	(2.629)	(1.896)	(2.411)	(1.800)
Ασφάλιστρα	(562)	(561)	(453)	(452)
Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων	2.246	4.403	2.246	4.403
Πρόβλεψη επιβολής κυρώσεων από Επιτροπή Ανταγωνισμού	(15.000)	-	(15.000)	-
Λοιπά	(6.506)	(4.334)	(6.060)	(3.836)
Σύνολο εξόδων διοίκησης και διάθεσης	(121.421)	(105.054)	(112.128)	(96.121)

Το κονδύλι Αμοιβές και έξοδα προσωπικού αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Μισθοδοσία και ημερομίσθια	(40.064)	(40.092)	(34.833)	(35.140)
Υποχρεωτικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης	(16.034)	(17.611)	(15.136)	(16.665)
Έξοδα προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	(2.252)	(6.146)	(2.252)	(6.146)
Ασφάλιστρα ζωής ομαδικών προγραμμάτων προσωπικού	(2.227)	(2.211)	(1.961)	(1.960)
Σύνολο αμοιβών και εξόδων προσωπικού	(60.577)	(66.060)	(54.182)	(59.911)

Στα ασφάλιστρα ζωής ομαδικών προγραμμάτων προσωπικού περιλαμβάνονται εισφορές της Μητρικής Εταιρείας ύψους € 682 χιλ. για το 2015 (€ 652 χιλ. για το 2014), για το ομαδικό ασφαλιστήριο συμβόλαιο καθορισμένης εισφοράς του υπαλληλικού της προσωπικού. Το απόθεμα του συμβολαίου αυτού ανερχόταν σε €10.819 χιλ. την 31 Δεκεμβρίου 2015 (2014: € 9.466 χιλ.) και περιλαμβάνεται στις υποχρεώσεις από επενδυτικά συμβόλαια.

Το 2015 ο Όμιλος απασχολεί κατά μέσο όρο 982 και η Μητρική Εταιρεία 786 εργαζόμενους (2014: 996 ο Όμιλος και 802 η Μητρική).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΞΟΔΑ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Τόκοι Repos	-	(1.284)	-	(1.284)
Τόκοι δανείων	(4.110)	(4.232)	(4.110)	(4.232)
Τόκοι αντασφαλιστών	(5.290)	(5.990)	(5.290)	(5.990)
Λοιπά έξοδα	(1.581)	(852)	(1.464)	(752)
Σύνολο χρηματοοικονομικών εξόδων	(10.981)	(12.358)	(10.864)	(12.258)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: ΦΟΡΟΙ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Φόρος εισοδήματος	(277)	(279)	-	-
Φόροι προηγούμενων χρήσεων	(9.241)	16.385	(9.241)	16.227
Αναβαλλόμενος φόρος	30.614	(45.429)	30.677	(45.401)
Σύνολο φόρων	21.096	(29.323)	21.436	(29.174)

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων	78.248	105.424	76.664	105.043
Φόρος με βάση τον εφαρμοστέο φορολογικό συντελεστή	(22.692)	(27.410)	(22.233)	(27.311)
Επίπτωση από την αλλαγή του φορολογικού συντελεστή στην Ελλάδα	16.884	-	16.884	-
Επίπτωση από την εφαρμογή διαφορετικών φορολογικών συντελεστών σε άλλες χώρες	150	21	-	-
Επίπτωση αλλαγών φορολογικών νόμων	-	-	-	-
Έσοδα απαλλασσόμενα της φορολογίας	15.272	422	15.236	395
Μη φορολογικά εκπιπόμενες δαπάνες	(6.252)	2.628	(6.245)	2.667
Φόρος εισοδήματος προηγούμενων χρήσεων	2.770	(4.674)	2.770	(4.832)
Λοιπές διαφορές	14.964	(310)	15.024	(93)
Φόρος με βάση τον πραγματικό φορολογικό συντελεστή	21.096	(29.323)	21.436	(29.174)
Εφαρμοστέος φορολογικός συντελεστής	29%	26%	29%	26%
Πραγματικός φορολογικός συντελεστής	-27%	28%	-28%	28%

Ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος για τη Μητρική Εταιρία για το 2015 και το 2014 είναι 29% και 26% αντίστοιχα. Την 16 Ιουλίου 2015, ψηφίστηκε ο Ν.4334/2015, με τον οποίο ο συντελεστής φορολογίας των επιχειρήσεων από την 1^η Ιανουαρίου 2015 και μετά, αυξάνεται σε 29%.

Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις ανά εταιρία παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα:

ΕΤΑΙΡΙΑ	ΧΩΡΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΗΣΕΙΣ
«Η ΕΘΝΙΚΗ» Α.Ε.Ε.Γ.Α.	ΕΛΛΑΔΑ	2010 - 2015
ΕΘΝΙΚΗ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ	ΚΥΠΡΟΣ	2011 - 2015
ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ	ΚΥΠΡΟΣ	2011 - 2015
NATIONAL INSURANCE AGENTS & CONSULTANTS LTD	ΚΥΠΡΟΣ	2008 - 2015
SOCIETATE COMERCIALA GARANTA ASIGURARI S.A.	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	2003 - 2015
NATIONAL ΜΕΣΙΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	2010 - 2015
ΑΥΔΑΤΕΧ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	2010 - 2015
UBB METLIFE INSURANCE COMPANY AD	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	2010 - 2015
UBB INSURANCE BROKER AD	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	2010 - 2015

Σε συνέχεια της ανταλλαγής των ΟΕΔ και σύμφωνα με το Ν. 4046/2012, που ψηφίστηκε αποκλειστικά για την εφαρμογή του PSI και τροποποιήθηκε με το Ν. 4110/2013, η χρεωστική διαφορά που προέκυψε προερχόμενη από την προαναφερθείσα ανταλλαγή, για φορολογικούς λόγους θεωρείται εκπιπτόμενη δαπάνη και αποσβένεται σε 30 ίσες δόσεις.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΑ ΛΟΙΠΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ

ΟΜΙΛΟΣ	31/12/2015			31/12/2014		
	Μικτά	Φόρος	Καθαρά	Μικτά	Φόρος	Καθαρά
	(Ποσά σε χιλιάδες €)					
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	(5.569)	6.779	1.210	(1.833)	599	(1.234)
Υποχρεώσεις από προγράμματα καθορισμένων παροχών	4.427	602	5.029	(9.977)	384	(9.593)
Συναλλαγματικές διαφορές	(124)	-	(124)	(44)	-	(44)
Λοιπές κινήσεις	(29)	-	(29)	(13)	-	(13)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης	(1.295)	7.381	6.086	(11.867)	983	(10.884)

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	31/12/2015			31/12/2014		
	Μικτά	Φόρος	Καθαρά	Μικτά	Φόρος	Καθαρά
	(Ποσά σε χιλιάδες €)					
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	(5.477)	6.785	1.308	(2.545)	662	(1.883)
Υποχρεώσεις από προγράμματα καθορισμένων παροχών	4.456	573	5.029	(9.977)	384	(9.593)
Λοιπές κινήσεις	2	-	2	(1)	-	(1)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης	(1.019)	7.358	6.339	(12.523)	1.046	(11.477)

Στο κονδύλι Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση της Μητρικής Εταιρίας και του Ομίλου, δεν περιλαμβάνεται ποσό για τη χρήση 2015 ύψους €6.234 χιλ. (2014: €1.689 χιλ.), που αφορά σε απομείωση αξιόγραφων διαθεσίμων προς πώληση (μετοχές και αμοιβαία κεφάλαια), τα οποία έχουν χρεωθεί στα αποτελέσματα της αντίστοιχης χρήσης (βλ. Σημείωση 11).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ**ΟΜΙΛΟΣ**

	Γήπεδα και Οικόπεδα	Κτίρια	Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Ακίνητοποιή- σεις υπό κατασκευή	Σύνολο
<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>						
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1/1/2014	60.629	91.774	34.051	2.986	29	189.469
Προσθήκες	-	37	603	39	20	699
Μεταφορές	(117)	(575)	-	-	1.660	968
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	-	(257)	(106)	-	(363)
Υπόλοιπο 31/12/2014	60.512	91.236	34.397	2.919	1.709	190.773
Σωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις						
Υπόλοιπο 1/1/2014	(185)	(27.333)	(32.326)	(1.867)	-	(61.711)
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	-	193	73	-	266
Αποσβέσεις περιόδου	13	(2.017)	(682)	(217)	-	(2.903)
Απομειώσεις	(5)	102	-	-	-	97
Υπόλοιπο 31/12/2014	(177)	(29.248)	(32.815)	(2.011)	-	(64.251)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2014	60.335	61.988	1.582	908	1.709	126.522
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1/1/2015	60.512	91.236	34.397	2.919	1.709	190.773
Προσθήκες	-	139	702	29	-	870
Μεταφορές	4.082	6.903	-	-	-	10.985
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	(8)	(338)	-	(21)	(367)
Υπόλοιπο 31/12/2015	64.594	98.270	34.761	2.948	1.688	202.261
Σωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις						
Υπόλοιπο 1/1/2015	(177)	(29.248)	(32.815)	(2.011)	-	(64.251)
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	-	273	-	-	273
Αποσβέσεις Μεταφορών	-	(4.056)	(4)	4	-	(4.056)
Αποσβέσεις περιόδου	-	(2.458)	(663)	(200)	-	(3.321)
Απομειώσεις	(759)	308	-	(4)	-	(455)
Υπόλοιπο 31/12/2015	(936)	(35.454)	(33.209)	(2.211)	-	(71.810)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2015	63.658	62.816	1.552	737	1.688	130.451

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτίρια	Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός (Ποσά σε χιλιάδες €)	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Ακίνητοποιή- σεις υπό κατασκευή	Σύνολο
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1/1/2014	59.496	84.327	30.780	2.861	-	177.464
Προσθήκες	-	34	446	11	20	511
Μεταφορές	-	-	-	-	1660	1.660
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	-	(102)	(106)	-	(208)
Υπόλοιπο 31/12/2014	59.496	84.361	31.124	2.766	1.680	179.427
Σωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις						
Υπόλοιπο 1/1/2014	(97)	(25.135)	(29.320)	(1.772)	-	(56.324)
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	-	42	72	-	114
Αποσβέσεις περιόδου	-	(1.976)	(574)	(210)	-	(2.760)
Υπόλοιπο 31/12/2014	(97)	(27.111)	(29.852)	(1.910)	-	(58.970)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2014	59.399	57.250	1.272	856	1.680	120.457
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1/1/2015	59.496	84.361	31.124	2.766	1.680	179.427
Προσθήκες	-	127	546	14	-	687
Μεταφορές	4.082	6.903	-	-	-	10.985
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	(8)	(114)	-	-	(122)
Υπόλοιπο 31/12/2015	63.578	91.383	31.556	2.780	1.680	190.977
Σωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις						
Υπόλοιπο 1/1/2015	(97)	(27.111)	(29.852)	(1.910)	-	(58.970)
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	-	78	-	-	78
Αποσβέσεις Μεταφορών	-	(4.056)	-	-	-	(4.056)
Αποσβέσεις περιόδου	-	(2.157)	(550)	(193)	-	(2.900)
Απομειώσεις	(759)	(10)	-	-	-	(769)
Υπόλοιπο 31/12/2015	(856)	(33.334)	(30.324)	(2.103)	-	(66.617)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2015	62.722	58.049	1.232	677	1.680	124.360

Οι παραπάνω αποσβέσεις περιόδου περιλαμβάνονται στο κονδύλι Έξοδα Διοίκησης και Διάθεσης της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος.

Στην αξία κτήσης του λογαριασμού “ Γήπεδα και Οικόπεδα ” περιλαμβάνεται ποσό €6.250 χιλ. που αφορά οικόπεδο της Εταιρίας (οικόπεδο Ελληνικού – 35^{ης} οδού) στο οποίο ακίνητο ο Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων (Ο.Σ.Κ. Α.Ε.), προέβη σε ανέγερση κτιρίου. Το Δ.Σ. της Εταιρίας κατά την υπ’ αριθμ. 2071/19 Δεκεμβρίου 2006 συνεδρίασή του, αποφάσισε ομόφωνα όπως ασκηθεί διεκδικητική αγωγή κατά της Ο.Σ.Κ. Α.Ε., του Ελληνικού Δημοσίου και του Δήμου Ελληνικού.

Συζητήθηκε και εκδόθηκε η υπ’ αριθμ. 2441/2011 απόφαση, με την οποία η αγωγή μας γίνεται δεκτή ως προς την Ο.Σ.Κ. Α.Ε. και το Δήμο Ελληνικού, αναγνωρίζεται η κυριότητα της Εταιρίας μας επί του επιδίκου οικοπέδου και υποχρεώνονται οι δύο ανωτέρω εναγόμενοι να μας καταβάλουν από κοινού ως αποζημίωση το ποσό των €5.774 χιλ. και επιπλέον ο Ο.Σ.Κ. το ποσό των €67 χιλ. για την αξία των επικειμένων και ο Δήμος Ελληνικού το ποσό των €783 χιλ., όλα τα ποσά νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής (12.2.2008), ενώ επίσης ο Δήμος Ελληνικού καταδικάζεται στη δικαστική μας δαπάνη ποσού €120 χιλ. Κατά της ως άνω πρωτόδικης απόφασης ασκήθηκαν αντίθετες εφέσεις από την Εταιρία και τους αντιδίκους Ο.Σ.Κ. Α.Ε. και Δήμο Ελληνικού-Αργυρούπολης, οι οποίες συνεκδικάστηκαν εξ αναβολής στις 18/4/2013 ενώπιον του Εφετείου Αθηνών και εκδόθηκε η υπ’ αριθμ. 5867/2013 απόφαση, με την οποία : α) απορρίπτεται έφεση του Ο.Σ.Κ., β) γίνεται δεκτή έφεση του Δήμου Ελληνικού- Αργυρούπολης και απορρίπτεται η αγωγή μας ως προς αυτόν και γ) γίνεται δεκτή η έφεση της Εταιρίας ως προς τον Ο.Σ.Κ., αναγνωρίζεται η κυριότητα της Εταιρίας μας επί του επιδίκου οικοπέδου και υποχρεούται να μας καταβάλει το ποσό των € 6.624 χιλ. πλέον τόκων από την επίδοση της αγωγής (12/2/2008) και € 280 χιλ. ως δικαστική δαπάνη.

Κατά της ως άνω απόφασης η “ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ Α.Ε.” ως καθολική διάδοχος του Ο.Σ.Κ. άσκησε Αίτηση Αναστολής εκτέλεσης της εφετειακής απόφασης, η οποία συζητήθηκε ενώπιον του Γ’ Τμήματος του Αρείου Πάγου κατά τη

δικάσιμο της 7/5/2014 και εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 75/2014 απόφαση, που κάνει δεκτή την Αίτηση μέχρι τη συζήτηση της Αναίρεσης, ενώ μέχρι τότε έλαβε προσωρινή διαταγή περί μη εκτέλεσης. Επίσης άσκησε Αίτηση Αναίρεσης και Πρόσθετους Λόγους Αναίρεσης ενώπιον του Αρείου Πάγου με δικάσιμο την 5/11/2014 οπότε συζητήθηκε και εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 144/2015 απόφαση του Αρείου Πάγου η οποία παρά την περί απόρριψης της αναίρεσης εισήγηση, αναίρεσε την απόφαση του Εφετείου, παρέπεμψε την έφεση στο Εφετείο και η υπόθεση συζητήθηκε τελικά στις 19.11.2015 και αναμένεται η έκδοση της απόφασης.

Πέραν της υποχρέωσής για ασφαλιστική τοποθέτηση, δεν υπάρχει άλλη δέσμευση ή εγγύηση επί των ακινήτων της Μητρικής Εταιρίας.

Η Διοίκηση της Μητρικής Εταιρίας ανέθεσε σε πιστοποιημένους ανεξάρτητους εκτιμητές την αποτίμηση των ακινήτων της κατά την 31.12.2015, οι οποίοι και προσδιόρισαν την εύλογη αξία των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων κατά την ημερομηνία αυτή σε €119.735 χιλ. Στα ακίνητα εκείνα τα οποία δεν χρησιμοποιούνταν κατά την 31.12.2015 για την επίτευξη των σκοπών της Μητρικής Εταιρίας, στα οποία η ανακτήσιμη αξία υπολειπόταν της λογιστικής αξίας, διενεργήθηκε απομείωση ίση με τη διαφορά μεταξύ των δύο αυτών αξιών πλέον εκτιμώμενων εξόδων πώλησης, συνολικού ύψους €769 χιλ., η οποία οφείλεται στην πτώση των αξιών ακινήτων στην ελληνική αγορά.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ

	ΟΜΙΛΟΣ				ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ			
	Γήπεδα και Οικόπεδα	Κτήρια	Ακίνητοποιήσεις υπό κατασκευή	Σύνολο	Γήπεδα και Οικόπεδα	Κτήρια	Ακίνητοποιήσεις υπό κατασκευή	Σύνολο
(Ποσά σε χιλιάδες €)								
Αξία κτήσης								
Υπόλοιπο 1/1/2014	53.292	110.969	1.660	165.921	53.292	110.969	1.660	165.921
Μεταφορές	117	575	(1.660)	(968)	-	-	(1.660)	(1.660)
Προσθήκες	-	140	-	140	-	140	-	140
Υπόλοιπο 31/12/2014	53.409	111.684	-	165.093	53.292	111.109	-	164.401
Σωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις								
Υπόλοιπο 1/1/2014	(3.806)	(56.025)	-	(59.831)	(3.806)	(56.025)	-	(59.831)
Αποσβέσεις περιόδου	-	(3.032)	-	(3.032)	-	(3.020)	-	(3.020)
Μεταφορές	(13)	(260)	-	(273)	-	-	-	-
Απομείωση	6	12	-	18	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31/12/2014	(3.813)	(59.305)	-	(63.118)	(3.806)	(59.045)	-	(62.851)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2014	49.596	52.379	-	101.975	49.486	52.064	-	101.550
Αξία κτήσης								
Υπόλοιπο 1/1/2015	53.409	111.684	-	165.093	53.292	111.109	-	164.401
Μεταφορές	(4.082)	(6.903)	-	(10.985)	(4.082)	(6.903)	-	(10.985)
Προσθήκες	-	108	-	108	-	108	-	108
Υπόλοιπο 31/12/2015	49.327	104.889	-	154.216	49.210	104.314	-	153.524
Σωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις								
Υπόλοιπο 1/1/2015	(3.813)	(59.305)	-	(63.118)	(3.806)	(59.045)	-	(62.851)
Αποσβέσεις περιόδου	-	(2.889)	-	(2.889)	-	(2.877)	-	(2.877)
Μεταφορές	-	4.056	-	4.056	-	4.056	-	4.056
Απομείωση	(92)	(650)	-	(742)	(98)	(658)	-	(756)
Υπόλοιπο 31/12/2015	(3.905)	(58.788)	-	(62.693)	(3.904)	(58.524)	-	(62.428)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2015	45.422	46.101	-	91.523	45.306	45.790	-	91.096

Οι παραπάνω αποσβέσεις περιλαμβάνονται στο κονδύλι Έξοδα Διοίκησης και Διάθεσης της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος.

Τα έσοδα από ενοίκια για την Μητρική Εταιρία ανήλθαν την 31 Δεκεμβρίου 2015 σε €4.858 χιλ. (2014: €5.633 χιλ.).

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2015 η Διοίκηση της Εταιρίας ανέθεσε σε πιστοποιημένους ανεξάρτητους εκτιμητές την αποτίμηση των ακινήτων της Μητρικής Εταιρίας, οι οποίοι και προσδιόρισαν την εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα κατά την ημερομηνία αυτή σε € 92.237 χιλ.

Πέραν της υποχρέωσής για ασφαλιστική τοποθέτηση, δεν υπάρχει άλλη δέσμευση ή εγγύηση επί των ακινήτων της Μητρικής Εταιρίας.

Τα έξοδα μελλοντικών ενοικίων του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

	Μέχρι 1 έτος	1 έως 5 έτη (Ποσά σε χιλιάδες €)	5 έτη και άνω
Έξοδα	(1.318)	(3.534)	(2.920)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	ΟΜΙΛΟΣ			ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ		
	Υπεραξία	Λογισμικό	Σύνολο	Υπεραξία	Λογισμικό	Σύνολο
	(Ποσά σε χιλιάδες €)					
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1/1/2014	2.757	24.692	27.449	-	23.738	23.738
Προσθήκες	-	3.264	3.264	-	3.252	3.252
Υπόλοιπο 31/12/2014	2.757	27.956	30.713	-	26.990	26.990
Σωρευμένες αποσβέσεις						
Υπόλοιπο 1/1/2014	(187)	(18.825)	(19.012)	-	(18.214)	(18.214)
Αποσβέσεις περιόδου	-	(2.201)	(2.201)	-	(2.144)	(2.144)
Υπόλοιπο 31/12/2014	(187)	(21.026)	(21.213)	-	(20.358)	(20.358)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2014	2.570	6.930	9.500	-	6.632	6.632
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1/1/2015	2.757	27.956	30.713	-	26.990	26.990
Προσθήκες	-	3.968	3.968	-	3.968	3.968
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	32	32	-	-	-
Υπόλοιπο 31/12/2015	2.757	31.956	34.713	-	30.958	30.958
Σωρευμένες αποσβέσεις						
Υπόλοιπο 1/1/2015	(187)	(21.026)	(21.213)	-	(20.358)	(20.358)
Αποσβέσεις περιόδου	-	(2.518)	(2.518)	-	(2.463)	(2.463)
Υπόλοιπο 31/12/2015	(187)	(23.544)	(23.731)	-	(22.821)	(22.821)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2015	2.570	8.412	10.982	-	8.137	8.137

Οι παραπάνω αποσβέσεις περιόδου περιλαμβάνονται στο κονδύλι Έξοδα Διοίκησης και Διάθεσης της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος.

Οι υπεραξίες που προκύπτουν αφορούν σε εξαγορά θυγατρικών κατά τις προηγούμενες χρήσεις. Η Μητρική εκτιμά το ανακτήσιμο ποσό της υπεραξίας, τουλάχιστον ετησίως, για να διαπιστώσει την ύπαρξη τυχόν απομείωσης της αξίας αυτής.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΆΛΛΑ ΕΞΟΔΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΠΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ

Οι προμήθειες και τα άλλα έξοδα πρόσκτησης τόσο των νέων συμβολαίων όσο και των ανανεώσεων που αναλογούν σε επόμενες χρήσεις αναλύονται κατά κλάδο ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επόμενων χρήσεων κλάδων Ζωής	28.294	35.367	28.294	35.113
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επόμενων χρήσεων κλάδων Ζημιών	9.451	10.351	7.417	8.991
Σύνολο προμηθειών και άλλων εξόδων παραγωγής επόμενων χρήσεων	37.745	45.718	35.711	44.104

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

	Χώρα Έδρας	31/12/2015		31/12/2014	
		% Συμμετοχής	Λογιστική Αξία	% Συμμετοχής	Λογιστική Αξία
Συμμετοχή		(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Όμιλος					
UBB METLIFE INSURANCE COMPANY AD	Βουλγαρία	30,00%	3.546	30,00%	2.984
UBB INSURANCE BROKER AD	Βουλγαρία	20,00%	156	20,00%	162
Σύνολο επενδύσεων σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις			3.702		3.146
Μητρική					
SOCIETATE COMERCIALA GARANTA ASIGURARI S.A.	Ρουμανία	94,96%	6.528	94,96%	6.528
ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ (ΚΥΠΡΟΥ) ΛΤΔ	Κύπρος	89,09%	4.119	89,09%	4.119
AUDATEX ΕΛΛΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	70,00%	1.062	70,00%	1.062
NATIONAL ΜΕΣΙΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΑΕ	Ελλάδα	95,00%	2.450	95,00%	2.450
UBB METLIFE INSURANCE COMPANY AD	Βουλγαρία	30,00%	1.074	30,00%	1.074
UBB INSURANCE BROKER AD	Βουλγαρία	20,00%	51	20,00%	51
Σύνολο επενδύσεων σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις			15.284		15.284

Η Εθνική Ασφαλιστική (Κύπρου) Λτδ. κατέχει ποσοστό συμμετοχής 99.99% της Εθνικής Ασφαλιστικής Κύπρου Γενικών Ασφαλειών Λτδ. και ποσοστό 100% της National Insurance Agents & Consultants Ltd, με έδρα την Κύπρο. Αντικείμενο των συνδεδεμένων εταιριών είναι οι ασφαλιστικές εργασίες και η μεσιτεία ασφαλίσσεων.

Την 25.11.2009, τα Διοικητικά Συμβούλια της AUDATEX ΕΛΛΑΣ ΑΕ και της AUDATEX GmbH, αποφάσισαν από κοινού, τον τερματισμό της μεταξύ τους σύμβασης άδειας αποκλειστικής χρήσης λογισμικού. Η εταιρία διέκοψε τη χρήση του λογισμικού που παρεχόταν από την Audatex GmbH τον Ιούνιο του 2010. Η AUDATEX ΕΛΛΑΣ ΑΕ τελεί υπό εκκαθάριση από την 26.06.2010.

Για την ενοποίηση των θυγατρικών εταιριών εφαρμόζεται η μέθοδος της ολικής ενοποίησης σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. 3 και Δ.Π.Χ.Α. 10, και για την ενοποίηση των συμμετοχών με στις συνδεδεμένες εταιρίες UBB Metlife Insurance Company A.D. και UBB Insurance Broker A.D. εφαρμόζεται η μέθοδος καθαρής θέσης, σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 28.

Την 13.06.2014, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εθνικής Ασφαλιστικής αποφάσισε η Εταιρία να προβεί στην από κοινού με τις United Bank of Bulgaria AD και AIG Central Europe & CIS Insurance Holding Corporation πώληση της UBB AIG Insurance Company AD. Δεδομένου ότι η πώληση αυτή ολοκληρώθηκε στις αρχές του 2016, η λογιστική αξία της εν λόγω συμμετοχής ύψους €727 χιλ. σε επίπεδο Μητρικής Εταιρίας και €884 χιλ. σε επίπεδο Ομίλου, εμφανίζεται στα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΣΕ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ				
31/12/2015	UBB			Σύνολο
	UBB ALICO	BROKERS	UBB AIG	
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Έσοδα	18.918	1.362	-	20.280
Κέρδη πρό φόρων	4.303	555	-	4.858
Κέρδη μετά φόρων	3.869	499	-	4.368
Αναλογία Εταιρίας στα κέρδη μετά φόρων	1.160	100	-	1.260
Σύνολο μερισμάτων	1.534	531	-	2.065
Αναλογία Εταιρίας στα μερίσματα	460	106	-	566
Ενεργητικό	33.908	869	-	34.777
Παθητικό	22.089	89	-	22.178
Καθαρή Θέση	11.820	780	-	12.600
Αναλογία Εταιρίας στην Καθαρή Θέση	3.546	156	-	3.702
Αναλογία Εταιρίας στα Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα	(137)	-	-	(137)

31/12/2014	UBB			Σύνολο
	UBB ALICO	BROKERS	UBB AIG	
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Έσοδα	16.852	1.354	2.317	20.523
Κέρδη πρό φόρων	3.755	591	790	5.136
Κέρδη μετά φόρων	3.375	531	705	4.611
Αναλογία Εταιρίας στα κέρδη μετά φόρων	1.012	106	212	1.330
Σύνολο μερισμάτων	3.068	550	844	4.462
Αναλογία Εταιρίας στα μερίσματα	920	110	253	1.283
Ενεργητικό	25.818	891	-	26.709
Παθητικό	15.875	79	-	15.954
Καθαρή Θέση	9.943	812	-	10.755
Αναλογία Εταιρίας στην Καθαρή Θέση	2.983	162	-	3.145
Αναλογία Εταιρίας στα Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα	323	-	-	323

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ / ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

ΟΜΙΛΟΣ	Υπόλοιπο έναρξης 01/01/2015	Επιβάρυνση στα αποτελέσματα	Επιβάρυνση στα Ι.Κ.	Υπόλοιπο λήξης 31/12/2015
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Αναπροσαρμογή αποσβέσεων άυλων περιουσιακών στοιχείων	3	-	-	3
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές	58.097	(10.016)	-	48.081
Συνταξιοδοτικές και άλλες παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία	2.335	(1.599)	602	1.338
Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	-	14.371	-	14.371
Επενδύσεων σε ακίνητα	(5.780)	(338)	-	(6.118)
Ενσώματων περιουσιακών στοιχείων	(4.193)	(792)	-	(4.985)
Αφορ. αποθεματικό εμπορικού χαρτοφ.	(434)	158	-	(276)
Αφορ. αποθεματικό δανείων-απαιτήσεων	(15.315)	18.272	-	2.957
Αφορ. αποθεματικό διακρατούμενων μέχρι τη λήξη	16.037	4.368	-	20.405
Αφορ. αποθεματικό διαθεσίμων προς πώληση	(13.713)	(431)	6.785	(7.359)
Χρεωστικής διαφοράς Ν.4046/12	86.784	6.429	-	93.213
Λοιπές προβλέψεις	9.964	255	-	10.219
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	133.785	30.677	7.387	171.849
Αναπροσαρμογή αποσβέσεων ενσώματων παγίων	(60)	11	-	(49)
Λοιπές προβλέψεις	724	52	-	776
Αφορ. αποθεματικό διαθεσίμων προς πώληση	73	-	7	80
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	737	63	7	807

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

	Υπόλοιπο έναρξης 01/01/2015	Επιβάρυνση στα αποτελέσματα	Επιβάρυνση στα Ι.Κ.	Υπόλοιπο λήξης 31/12/2015
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Αναπροσαρμογή αποσβέσεων άυλων περιουσιακών στοιχείων	3	-	-	3
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές	58.097	(10.016)	-	48.081
Συνταξιοδοτικές και άλλες παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία	2.300	(1.599)	573	1.274
Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	-	14.371	-	14.371
Επενδύσεων σε ακίνητα	(5.780)	(338)	-	(6.118)
Ενσώματων περιουσιακών στοιχείων	(4.193)	(792)	-	(4.985)
Αφορ. αποθεματικό εμπορικού χαρτοφ.	(434)	158	-	(276)
Αφορ. αποθεματικό δανείων-απαιτήσεων	(15.315)	18.272	-	2.957
Αφορ. αποθεματικό διακρατούμενων μέχρι τη λήξη	16.037	4.368	-	20.405
Αφορ. αποθεματικό διαθεσίμων προς πώληση	(13.713)	(431)	6.785	(7.359)
Χρεωστικής διαφοράς Ν.4046/12	86.784	6.429	-	93.213
Λοιπες προβλεψεις	9.950	255	-	10.205
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	133.736	30.677	7.358	171.771

Με βάση τις λογιστικές αρχές του Ομίλου και τις εκτιμήσεις των μελλοντικών φορολογητέων κερδών, οι ανωτέρω απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους που αφορούν προσωρινές φορολογικά εκπεστέες διαφορές, είναι ανακτήσιμες. Οι λόγοι για τους οποίους η Διοίκηση εκτίμησε ότι η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση είναι ανακτήσιμη, παρατίθενται στην Σημείωση 3.3.

Η χρεωστική διαφορά του Ν.4046/2012 που προέκυψε σε συνέχεια της ανταλλαγής των ΟΕΔ, θεωρείται φορολογικά εκπιπτόμενη δαπάνη και αποσβένεται σε 30 ισόποσες ετήσιες δόσεις. Η αναπόσβεστη χρεωστική διαφορά κατά την 31.12.2015 ανέρχεται σε €321.423 χιλ.

Κατά την 31.12.2015, οι σωρευμένες φορολογικές ζημιές της Μητρικής Εταιρίας, που έχουν δημιουργηθεί από το 2014 ανέρχονταν σε €165.795 χιλ (2014: €243.037 χιλ). Για τις ανωτέρω φορολογικές ζημιές η Διοίκηση της Μητρικής Εταιρίας έχει εκτιμήσει ότι μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για το λόγο αυτό αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση. Το έτος παραγραφής των ανωτέρω φορολογικών ζημιών είναι το 2019.

Ο Όμιλος και η Μητρική Εταιρία έχουν συμψηφίσει τις απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους ανά εταιρεία ξεχωριστά, δεδομένου ότι οι τοπικές φορολογικές αρχές της κάθε χώρας παρέχουν το δικαίωμα συμψηφισμού των απαιτήσεων και υποχρεώσεων από κύριο φόρο εισοδήματος ανά εταιρία και εφόσον οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΔΙΑΚΡΑΤΟΥΜΕΝΑ ΩΣ ΤΗ ΛΗΞΗ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
ΟΜΟΛΟΓΑ				
Κρατικά εγχώρια	77.644	73.060	77.644	73.060
Κρατικά αλλοδαπά	55.051	56.141	55.051	56.141
Σύνολο αξιογράφων	132.695	129.201	132.695	129.201

Η εύλογη αξία των διακρατούμενων ως τη λήξη αξιογράφων και η κατηγοριοποίησή τους σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 13, για το 2015, έχει ως εξής: €70.120 χιλ. στο επίπεδο 1 και €146.894 χιλ. στο επίπεδο 2. Κατά το 2014 η εύλογη αξία των διακρατούμενων μέχρι τη λήξη αξιογράφων είχε ανέλθει σε €73.155 χιλ. στο επίπεδο 1 και €128.256 χιλ. στο επίπεδο 2.

Κατά τη χρήση 2015 δεν υπήρξε μεταφορά χρεογράφων από το επίπεδο 1 στο επίπεδο 2 ή 3.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
ΟΜΟΛΟΓΑ				
Κρατικά εγχώρια	470.396	194.617	470.396	194.617
Κρατικά αλλοδαπά	557.302	518.671	548.948	511.569
Εταιρικά εισηγμένα	129.167	293.475	129.167	293.475
	1.156.865	1.006.763	1.148.511	999.661
ΜΕΤΟΧΕΣ				
Εισηγμένες	37.647	19.146	37.647	19.146
Μη Εισηγμένες	1.275	129	1.275	129
	38.922	19.275	38.922	19.275
ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ				
Εσωτερικού	202.628	150.107	202.628	150.107
Κρατών εντός Ε.Ε.	64.566	36.348	64.566	36.348
	267.194	186.455	267.194	186.455
Σύνολο αξιογράφων	1.462.981	1.212.493	1.454.627	1.205.391

Τα ανωτέρω χρεόγραφα Διαθέσιμα προς Πώληση κατηγοριοποιούνται με βάση το Δ.Π.Χ.Α. 13 στα ακόλουθα επίπεδα εύλογης αξίας.

	ΟΜΙΛΟΣ			ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ		
	ΕΠΙΠΕΔΟ 1	ΕΠΙΠΕΔΟ 2	ΣΥΝΟΛΟ	ΕΠΙΠΕΔΟ 1	ΕΠΙΠΕΔΟ 2	ΣΥΝΟΛΟ
	(Ποσά σε χιλιάδες €)					
Διαθέσιμα προς πώληση						
31.12.2015	848.389	613.317	1.461.706	848.389	604.963	1.453.352
31.12.2014	712.253	500.111	1.212.364	712.253	493.009	1.205.262

Κατά τη χρήση 2015 δεν υπήρξε μεταφορά χρεογράφων μεταξύ των επιπέδων 1, 2 και 3.

Στα διαθέσιμα προς πώληση αξιόγραφα συμπεριλαμβάνονται και μη εισηγμένες μετοχές ύψους €1.275 χιλ., που έχουν αποτιμηθεί στο κόστος εκ των οποίων €581 χιλ. αφορούν επένδυση στο Επενδυτικό Κεφάλαιο Southbridge SICAR και €686 χιλ. στο Επενδυτικό Κεφάλαιο Diorama Investments SICAR SA. Τα αντίστοιχα ποσά για το 2014 ανέρχονταν σε €129 χιλ (€71 χιλ. Southbridge SICAR, €50 χιλ. Diorama Investments SICAR SA και €8 χιλ. λοιπές). Τα συγκεκριμένα επενδυτικά κεφάλαια έχουν μέγιστη συνολική διάρκεια 10 ετών, δεν είναι εισηγμένα σε οργανωμένες αγορές και επενδύουν σε ομόλογα ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων με προοπτικές ανάπτυξης. Οι λοιπές μη εισηγμένες μετοχές που αποτιμώνται στο κόστος ανέρχονται σε €8 χιλ.

Το 2008 η Μητρική Εταιρία μετέφερε μετοχές από τα αξιόγραφα για εμπορικούς σκοπούς στο χαρτοφυλάκιο Διαθεσίμων προς Πώληση. Την 31.12.2015, η συνολική λογιστική και εύλογη αξία των χρεογράφων που μεταφέρθηκαν το 2008 και διακρατούνται ακόμη από την Μητρική Εταιρία, ανέρχονταν σε € 644 χιλ. και €644 χιλ. αντίστοιχα. Τα έσοδα από μερίσματα που είχαν αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα, ανήλθαν σε €12 χιλ., οι ζημιές από προβλέψεις απομείωσης μετοχών ανήλθαν σε (€ 75) χιλ.. Εάν οι τίτλοι αυτοί δεν είχαν μεταφερθεί και δεν είχε διενεργηθεί απομείωση, στα κέρδη/(ζημιές) από αποτίμηση επενδύσεων θα είχε αφαιρεθεί ζημιά (€ 45) χιλ..

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΣΕ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>			
ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΓΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ				
Ομόλογα				
Κρατικά αλλοδαπά	5.113	611	-	-
Εταιρικά – Εισηγμένα	97	-	-	-
Εταιρικά – Μη Εισηγμένα	-	285	-	-
	5.210	896	-	-
Μετοχές				
Εισηγμένες	361	392	-	-
Μη εισηγμένες	10	11	-	-
	371	403	-	-
Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων				
Εσωτερικού	-	-	-	-
Σύνολο αξιογράφων για εμπορικούς σκοπούς	5.581	1.299	-	-
ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ UNIT-LINKED ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ				
Αμοιβαία κεφάλαια	163.235	170.077	159.956	168.384
Ομόλογα	104.697	38.802	100.886	37.210
Μετοχές	14.944	1.354	13.500	-
Μακροπρόθεσμες τοποθετήσεις	357.597	357.490	348.087	345.654
Σύνολο αξιογράφων unit-linked συμβολαίων	640.473	567.723	622.429	551.248
ΑΣΕΑΜΑ ΕΚΤΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΚΑΙ UNIT-LINKED				
Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων				
Εξωτερικού	3.481	991	-	-
Σύνολο ΑΣΕΑΜΑ εκτός εμπορικού χαρτοφυλακίου και unit-linked	3.481	991	-	-
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	955	2.815	955	2.815
Σύνολο αξιογράφων	650.490	572.828	623.384	554.063

Τα ανωτέρω χρεόγραφα κατηγοριοποιούνται με βάση το Δ.Π.Χ.Α. 13 στα ακόλουθα επίπεδα εύλογης αξίας.

	ΟΜΙΛΟΣ			ΣΥΝΟΛΟ
	ΕΠΙΠΕΔΟ 1	ΕΠΙΠΕΔΟ 2	ΕΠΙΠΕΔΟ 3	
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
31.12.2015				
Unit-Linked	196.599	443.874	-	640.473
Λουπά ΑΣΕΑΜΑ	3.481			3.481
Εμπορικό	371	5.210	-	5.581
Παράγωγα		955		955
Σύνολο	200.451	450.039	-	650.490
31.12.2014				
Unit-Linked	173.392	382.879	11.452	567.723
Λουπά ΑΣΕΑΜΑ	991	-	-	991
Εμπορικό	403	278	618	1.299
Παράγωγα		2.815		2.815
Σύνολο	174.786	385.972	12.070	572.828

	ΜΗΤΡΙΚΗ			ΣΥΝΟΛΟ
	ΕΠΙΠΕΔΟ 1	ΕΠΙΠΕΔΟ 2	ΕΠΙΠΕΔΟ 3	
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
31.12.2015				
Unit-Linked	189.396	433.033	-	622.429
Εμπορικό	-	-	-	-
Παράγωγα	-	955	-	955
Σύνολο	189.396	433.988	-	623.384
31.12.2014				
Unit-Linked	169.234	371.980	10.034	551.248
Εμπορικό	-	-	-	-
Παράγωγα	-	2.815	-	2.815
Σύνολο	169.234	374.795	10.034	554.063

Το 2015 μεταφέρθηκαν από το Επίπεδο 3 στο Επίπεδο 2 χρεόγραφα του χαρτοφυλακίου Unit Linked αξιογράφων του Ομίλου ύψους €170 χιλ..

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται η κίνηση των αξιογράφων που έχουν ταξινομηθεί στο Επίπεδο 3.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	Unit-Linked	Εμπορικό	Unit-Linked	Εμπορικό
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
ΟΜΟΛΟΓΑ				
Υπόλοιπο κατά την 31.12.2013	11.172	554	10.060	-
Κέρδη / (ζημιές) στα αποτελέσματα	79	64	(26)	-
Αγορές	200	-	-	-
Λήξεις	(2)	-	-	-
Μεταφορές	3	-	-	-
Υπόλοιπο κατά την 31.12.2014	11.452	618	10.034	-
Κέρδη / (ζημιές) στα αποτελέσματα	37	11	(34)	-
Αγορές	-	-	-	-
Λήξεις	(11.319)	(629)	(10.000)	-
Μεταφορές	(170)	-	-	-
Υπόλοιπο κατά την 31.12.2015	-	-	-	-

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΑΤΑΤΑΣΣΟΜΕΝΑ ΩΣ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>			
ΟΜΟΛΟΓΑ				
Εταιρικά εισηγμένα	137.510	236.552	137.510	236.552
Ελληνικού Δημοσίου	39.485	-	39.485	-
Σύνολο αξιογράφων	176.995	236.552	176.995	236.552

Η εύλογη αξία των αξιογράφων κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις και η κατηγοριοποίησή τους σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 13, για το 2015, έχει ως εξής: €181.032 χιλ. στο επίπεδο 2 και €10.037 χιλ. στο επίπεδο 3. Κατά το 2014 η εύλογη αξία των αξιογράφων κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις είχε ανέλθει σε €259.692 χιλ. στο επίπεδο 2 και € - χιλ. στο επίπεδο 3.

Κατά τη χρήση 2015 δεν υπήρξε μεταφορά χρεογράφων από το επίπεδο 1 στο επίπεδο 2 ή 3. Το 2015 μεταφέρθηκαν από το Επίπεδο 2 στο Επίπεδο 3 χρεόγραφα του χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων αξίας €10.037 χιλ.

Το 2008 η Μητρική Εταιρία μετέφερε χρεόγραφα από το χαρτοφυλάκιο Διαθεσίμων προς Πώληση στο χαρτοφυλάκιο κατατασσόμενων ως Δάνεια και Απαιτήσεις. Την 31.12.2015, η συνολική λογιστική και εύλογη αξία των χρεογράφων που μεταφέρθηκαν το 2008 και διακρατούνται ακόμη από την Μητρική Εταιρία, ανερχόταν σε € 9.583 χιλ. και €10.037 χιλ. αντίστοιχα. Τα έσοδα από τόκους (συμπεριλαμβανομένων και των αποσβέσεων της υπέρ/υπό το άρτιο διαφοράς των ομολόγων καθώς και των υπολοίπων των αποτιμήσεων μέχρι την ημερομηνία της μεταφοράς από το Διαθέσιμο προς Πώληση χαρτοφυλάκιο, που είχαν αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα), ανήλθαν σε €777 χιλ., οι ζημιές από προβλέψεις απομείωσης μετοχών ανήλθαν σε (€ 1.057) χιλ. και οι ζημιές από την ανταλλαγή των ελληνικών τραπεζικών ομολόγων με μετοχές (συμμετοχή στην ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών) ανήλθαν σε (€ 103) χιλ.. Εάν οι τίτλοι αυτοί δεν είχαν μεταφερθεί και δεν είχε διενεργηθεί απομείωση, το αποθεματικό αποτίμησης των Διαθεσίμων προς Πώληση χρεογράφων δεν θα είχε μεταβληθεί.

Το 2015 η Μητρική Εταιρία μετέφερε χρεόγραφα από το χαρτοφυλάκιο Διαθεσίμων προς Πώληση στο χαρτοφυλάκιο κατατασσόμενων ως Δάνεια και Απαιτήσεις. Κατά την ημερομηνία μεταφοράς, τα μεταφερθέντα χρεόγραφα δεν διαπραγματεύονταν σε ενεργή αγορά και ο Όμιλος έχει την πρόθεση και τη δυνατότητα να τα διακρατήσει στο προσεχές μέλλον ή μέχρι την ημερομηνία της λήξης τους. Την 31.12.2015, η συνολική λογιστική και εύλογη αξία των χρεογράφων που μεταφέρθηκαν το 2015 και διακρατούνται ακόμη από την Μητρική Εταιρία, ανερχόταν σε € 132.823 χιλ. και €146.721 χιλ. αντίστοιχα. Τα έσοδα από τόκους (συμπεριλαμβανομένων και των αποσβέσεων της υπέρ/υπό το άρτιο διαφοράς των ομολόγων καθώς και των υπολοίπων των αποτιμήσεων μέχρι την ημερομηνία της μεταφοράς από το Διαθέσιμο προς Πώληση χαρτοφυλάκιο, που είχαν αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα), ανήλθαν σε €2.723 χιλ.. Εάν οι τίτλοι αυτοί δεν είχαν μεταφερθεί και δεν είχε διενεργηθεί απομείωση, το αποθεματικό αποτίμησης των Διαθεσίμων προς Πώληση χρεογράφων θα είχε αυξηθεί (προ της προσαρμογής της αντίστοιχης αναβαλλόμενης φορολογίας) κατά € 5.319 χιλ., λόγω των κερδών από αποτιμήσεις.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΚΑΤΑ ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ

ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2015					
	Διαθέσιμο προς Πώληση	Εμπορικό Χαρτ/κιο	Διακρατούμενο Μέχρι τη Λήξη	Δάνεια & Απαιτήσεις	ΣΥΝΟΛΟ
	(Ποσά σε χιλιάδες €)				
Σταθερό επιτόκιο	1.156.865	5.210	132.695	132.824	1.427.594
Κυμαινόμενο επιτόκιο	0	0	-	44.171	44.171
Σύνολο	1.156.865	5.210	132.695	176.995	1.471.765

ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2014					
	Διαθέσιμο προς Πώληση	Εμπορικό Χαρτ/κιο	Διακρατούμενο Μέχρι τη Λήξη	Δάνεια & Απαιτήσεις	ΣΥΝΟΛΟ
	(Ποσά σε χιλιάδες €)				
Σταθερό επιτόκιο	988.157	710	129.201	-	1.118.068
Κυμαινόμενο επιτόκιο	18.606	186	-	236.552	255.344
Σύνολο	1.006.763	896	129.201	236.552	1.373.412

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ 31/12/2015					
	Διαθέσιμο προς Πώληση	Εμπορικό Χαρτ/κιο	Διακρατούμενο Μέχρι τη Λήξη	Δάνεια & Απαιτήσεις	ΣΥΝΟΛΟ
	(Ποσά σε χιλιάδες €)				
Σταθερό επιτόκιο	1.148.511	-	132.695	132.824	1.414.030
Κυμαινόμενο επιτόκιο	-	-	-	44.171	44.171
Σύνολο	1.148.511	-	132.695	176.995	1.458.201

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ 31/12/2014					
	Διαθέσιμο προς Πώληση	Εμπορικό Χαρτ/κιο	Διακρατούμενο Μέχρι τη Λήξη	Δάνεια & Απαιτήσεις	ΣΥΝΟΛΟ
	(Ποσά σε χιλιάδες €)				
Σταθερό επιτόκιο	981.055	-	129.201	-	1.110.256
Κυμαινόμενο επιτόκιο	18.606	-	-	236.552	255.158
Σύνολο	999.661	-	129.201	236.552	1.365.414

Στον παραπάνω πίνακα παρατίθεται η ανάλυση του ομολογιακού χαρτοφυλακίου της Μητρικής Εταιρίας και του Ομίλου κατ' είδους επιτοκίου (κυμαινόμενο ή σταθερό).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Απαιτήσεις από χρεώστες ασφαλιστρών	149.754	207.806	135.856	195.078
Στεγαστικά δάνεια στο προσωπικό	14.074	15.025	14.074	15.025
Δάνεια σε προσωπικό – συνεργάτες	4.580	4.640	4.580	4.640
Δάνεια σε ασφαλισμένους Ζωής	2.595	2.991	2.595	2.991
Δάνεια	21.249	22.656	21.249	22.656
Χρεώστες διάφοροι	33.605	10.926	33.135	10.514
Δεδουλευμένοι τόκοι και προμήθειες	19.800	21.922	19.299	21.663
Απαιτήσεις από πιστωτικά ιδρύματα	10.076	288.215	-	267.480
Επίδικες απαιτήσεις κατά Δημοσίου	1.106	10.145	1.106	10.145
Απαιτήσεις από αναγκαστικές εκκρεμείς ζημιές	11.529	11.218	11.529	11.218
Λοιπά εισπρακτέα έσοδα	263	2.050	15	1.770
Αποζημιώσεις μέσω φιλικού διακανονισμού	759	958	759	958
Λοιπές απαιτήσεις	77.138	345.434	65.843	323.748
Πρόβλεψη επισφαλών χρεωστών ασφαλιστρών και λοιπών απαιτήσεων	(52.357)	(54.548)	(51.085)	(53.257)
Σύνολο χρεωστών ασφαλιστρών και λοιπών απαιτήσεων	195.784	521.348	171.863	488.225

Την 10.11.2010 υπεγράφη προσύμφωνο πώλησης μετοχών μεταξύ της Μητρικής Εταιρίας και του έτερου μετόχου της Ευρώπης ΑΕΓΑ, με το οποίο προσυμφωνήθηκε η πώληση των 600.000 ονομαστικών μετοχών της Εταιρίας σε έξι δόσεις των 100.000 ονομαστικών μετοχών αρχής γενομένης από 30.09.2011, έναντι τιμήματος €243 χιλ. ανά 100.000 ονομαστικές μετοχές. Η συνολική απαίτηση κατά την 31.12.2015 που προκύπτει από το προσύμφωνο πώλησης ύψους: €686 χιλ. είναι καταχωρημένη στο κονδύλι «Χρεώστες διάφοροι». Λόγω εφαρμογής των διατάξεων του ΔΛΠ 28, η Μητρική Εταιρία δεν ενοποιεί λογιστικά την Ευρώπη ΑΕΓΑ με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Στο κονδύλι απαιτήσεις από πιστωτικά ιδρύματα συμπεριλαμβάνονται προθεσμιακές καταθέσεις διάρκειας άνω των τριών μηνών, οι οποίες και δε θεωρούνται ταμειακά ισοδύναμα σύμφωνα με το ΔΛΠ 7.

Για τις κατηγορίες δανείων που περιγράφονται στον παραπάνω πίνακα, έχουν ληφθεί από την Μητρική Εταιρία εμπράγματα εξασφαλίσεις επί της ακίνητης περιουσίας, χρηματοοικονομικές καθώς και λοιπές εξασφαλίσεις.

ΚΙΝΗΣΗ ΕΠΙΣΦΑΛΩΝ ΧΡΕΩΣΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Πρόβλεψη επισφαλών χρεωστών ασφαλιστρών και λοιπών απαιτήσεων έναρξης χρήσεως	(54.548)	(60.359)	(53.257)	(59.128)
Απελευθέρωση	3.008	6.577	3.008	6.577
Διαγραφές χρήσεως	67	38	-	-
Προβλέψεις χρήσεως	(884)	(804)	(836)	(706)
Πρόβλεψη επισφαλών χρεωστών ασφαλιστρών και λοιπών απαιτήσεων τέλους χρήσεως	(52.357)	(54.548)	(51.085)	(53.257)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	97.029	91.659	86.256	80.282
Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων από αντασφαλιστές	(2.339)	(2.598)	(2.339)	(2.598)
Απαιτήσεις από αντασφαλιζόμενους	189	1.049	593	1.433
Σύνολο απαιτήσεων από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	94.879	90.110	84.510	79.117

ΚΙΝΗΣΗ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ ΕΠΙΣΦΑΛΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΕΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων από αντασφαλιστές έναρξης χρήσεως	(2.598)	(2.923)	(2.598)	(2.923)
Απελευθέρωση	309	710	309	710
Προβλέψεις χρήσεως	(50)	(385)	(50)	(385)
Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων από αντασφαλιστές τέλους χρήσεως	(2.339)	(2.598)	(2.339)	(2.598)

Το όφελος από τη σύμβαση αναδρομικής αντασφάλισης Loss Portfolio Transfer αναγνωρίζεται σταδιακά ως την εκκαθάριση των υποκείμενων στη σύμβαση ζημιών. Η σχετική απαίτηση εμφανίζεται καθαρή από τα μη εξοφληθέντα υπόλοιπα και από το όφελος της σύμβασης που έχει αχθεί προς αναγνώριση σε επόμενες χρήσεις.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33: ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Ταμείο	251	136	18	12
Καταθέσεις όψεως και repos	14.575	14.387	9.006	8.949
Καταθέσεις προθεσμίας σε πιστωτικά ιδρύματα	150.937	64.100	142.901	60.500
Σύνολο ταμείου και ταμειακών ισοδυνάμων	165.763	78.623	151.925	69.461

Τα λογιστικά υπόλοιπα του ταμείου και των καταθέσεων προσεγγίζουν την εύλογη αξία τους κατά την 31.12.2015.

Ως ταμειακά ισοδύναμα θεωρούνται τα περιουσιακά στοιχεία εκείνα τα οποία έχουν λήξη μέχρι τρεις μήνες ή λιγότερο, από την ημερομηνία απόκτησης τους. Το σύνολο του ταμείου και των ταμειακών ισοδυνάμων αναλύεται στον παρακάτω πίνακα:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Ταμείο	251	136	18	12
Καταθέσεις όψεως και repos	14.575	14.387	9.006	8.949
Καταθέσεις προθεσμίας σε πιστωτικά ιδρύματα	150.937	64.100	142.901	60.500
Αξιόγραφα Διαθεσίμου προς Πώληση Χαρτοφυλακίου	411.194	-	411.194	-
Σύνολο ταμείου και ταμειακών ισοδυνάμων	576.957	78.623	563.119	69.461

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34: ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Το Μετοχικό Κεφάλαιο της Μητρικής κατά την 31.12.2015 και την 31.12.2014, ανέρχεται σε €490.044 χιλ. διαιρούμενο σε 196.017.480 κοινές ονομαστικές μετά ψήφου μετοχές ονομαστικής αξίας €2,5 η κάθε μία.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35: ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Τακτικό αποθεματικό	25.074	25.074	25.074	25.074
Ειδικά αποθεματικά	17	17	17	17
Έκτακτα αποθεματικά	1.205	1.205	1.205	1.205
Αποθεματικό αξιογράφων διαθεσίμων προς πώληση	38.727	37.517	38.035	36.727
Αποθεματικά από απαλλασσόμενα της φορολογίας έσοδα	1.678	2.371	1.678	2.371
Αποθεματικά από έσοδα φορολογηθέντα κατά ειδικό τρόπο	-	832	-	832
Υποχρεώσεις από προγράμματα καθορισμένων παροχών	(2.173)	(7.202)	(2.173)	(7.202)
Λοιπά αποθεματικά	(1.878)	4.941	49	6.884
Σύνολο αποθεματικών	62.650	64.755	63.885	65.908

ΚΙΝΗΣΗ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΑΞΙΟΓΡΑΦΩΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Υπόλοιπο κατά την έναρξη της χρήσης	37.517	38.768	36.727	38.610
Καθ. κέρδη/(ζημιές) από μεταβολές στην εύλογη αξία	(575)	43.076	(477)	42.444
Καθ. κέρδη/(ζημιές) μεταφερόμενες στα αποτελέσματα	(2.791)	(45.577)	(2.791)	(45.577)
Πρόβλεψη απομείωσης της αξίας του χαρτοφυλακίου	4.576	1.250	4.576	1.250
Υπόλοιπο κατά τη λήξη της χρήσης	38.727	37.517	38.035	36.727

Τακτικό Αποθεματικό: Με βάση τις διατάξεις του Κ.Ν.2190/1920 και το άρθρο 18 του Ν.Δ.400/1970, το ένα πέμπτο τουλάχιστον των καθαρών ετήσιων κερδών της Εταιρίας διατίθεται προς σχηματισμό τακτικού αποθεματικού. Η διάθεση αυτή δεν είναι υποχρεωτική, όταν το αποθεματικό υπερβεί το τετραπλάσιο του μετοχικού κεφαλαίου.

Αποθεματικό αναπροσαρμογής αξίας αξιόγραφων διαθεσίμων προς πώληση: Το αποθεματικό αυτό έχει σχηματισθεί από την αποτίμηση των διαθεσίμων προς πώληση αξιόγραφων και μεταφέρεται στα κέρδη ή τις ζημιές με την πώληση αυτών των αξιόγραφων στην εύλογη αξία τους και θα φορολογηθούν με τις Γενικές Διατάξεις.

Έκτακτα αποθεματικά: Έχουν σχηματισθεί στο παρελθόν με βάση απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Μητρικής Εταιρίας και περιλαμβάνουν και έκτακτα αποθεματικά από τη συγχώνευση θυγατρικών εταιριών και μπορούν να διανεμηθούν στους μετόχους της Μητρικής χωρίς πρόσθετη φορολόγηση μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

Αποθεματικά από έσοδα φορολογηθέντα κατά ειδικό τρόπο: Τα αφορολόγητα και ειδικώς φορολογηθέντα αποθεματικά αντιπροσωπεύουν έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες και έσοδα τόκων, τα οποία είτε είναι αφορολόγητα ή έχουν φορολογηθεί στην πηγή τους. Τα συγκεκριμένα αποθεματικά δεν είναι φορολογητέα υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχουν επαρκή κέρδη από τα οποία μπορεί να σχηματισθεί αντίστοιχο αφορολόγητο αποθεματικό. Με βάση την Ελληνική φορολογική νομοθεσία, αυτά τα αποθεματικά εξαιρούνται του φόρου εισοδήματος, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα διανεμηθούν στους μετόχους. Η Μητρική δεν προτίθεται να διανείμει τα συγκεκριμένα αποθεματικά.

Υποχρεώσεις από προγράμματα καθορισμένων παροχών: Το αποθεματικό αυτό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του αναθεωρημένου ΔΛΠ 19 και εμπεριέχει τα αναλογιστικά κέρδη και ζημιές των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών της Μητρικής. Ανάλυση της μεταβολής του αποθεματικού στη χρήση συμπεριλαμβάνεται στη Σημείωση 42.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 36: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΙΣ ΝΕΟΝ

Στα αποτελέσματα εις νέον χρήσης 2015 της Μητρικής Εταιρίας, περιλαμβάνονται κέρδη από πώληση ομολόγων Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία βάσει της ΠΟΛ 1032/2015 απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος και σύμφωνα με το άρθρο 47 παρ. 1 του Ν. 4172/2013, θα φορολογηθούν κατά την διανομή τους. Ως εκ τούτου, για τα εν λόγω κέρδη έχει ανασταλεί η φορολογία τους. Η Μητρική Εταιρία δεν έχει την πρόθεση διανομής τους στο εγγύς μέλλον και ως εκ τούτου δεν έχει σχηματιστεί αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση, παρά ταύτα θα αξιολογεί σε ετήσια βάση την δυνατότητα και το βαθμό διανομής αυτών.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 37: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

ΟΜΙΛΟΣ	31/12/2015			31/12/2014		
	Αναλογία Ομίλου	Αναλογία Αντασφαλιστών	Σύνολο (Ποσά σε χιλιάδες €)	Αναλογία Ομίλου	Αναλογία Αντασφαλιστών	Σύνολο
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΖΩΗΣ						
Μαθηματικά αποθέματα, απόθεμα επαρκείας και μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών	835.107	8.692	843.799	905.934	10.499	916.433
Αποθέματα εκκρεμών αποζημιώσεων	148.600	1.912	150.512	139.471	1.262	140.733
Σύνολο αποθεμάτων ασφαλίσεων Ζωής	983.707	10.604	994.311	1.045.405	11.761	1.057.166
Ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλίσεων ζωής που οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	306.915	-	306.915	315.389	-	315.389
Απόθεμα εγγυήσεων προϊόντων Unit Linked	76.108	-	76.108	76.035	-	76.035
Σύνολο αποθεμάτων Unit Linked	383.023	-	383.023	391.424	-	391.424
Σύνολο αποθεμάτων Ζωής	1.366.730	10.604	1.377.334	1.436.829	11.761	1.448.590
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΗΜΙΩΝ						
Απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών	65.623	15.941	81.564	73.403	17.784	91.187
Αποθέματα εκκρεμών αποζημιώσεων	179.410	271.837	451.247	177.482	312.576	490.058
Σύνολο αποθεμάτων ασφαλίσεων Ζημιών	245.033	287.778	532.811	250.885	330.360	581.245
Γενικό σύνολο αποθεμάτων	1.611.763	298.382	1.910.145	1.687.714	342.121	2.029.835

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	31/12/2015			31/12/2014		
	Αναλογία Εταιρίας	Αναλογία Αντασφαλιστών	Σύνολο (Ποσά σε χιλιάδες €)	Αναλογία Εταιρίας	Αναλογία Αντασφαλιστών	Σύνολο
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΖΩΗΣ						
Μαθηματικά αποθέματα, απόθεμα επαρκείας και μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών	830.416	5.381	835.797	901.521	7.209	908.730
Αποθέματα εκκρεμών αποζημιώσεων	148.120	1.538	149.658	139.070	826	139.896
Σύνολο αποθεμάτων ασφαλίσεων Ζωής	978.536	6.919	985.455	1.040.591	8.035	1.048.626
Ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλίσεων Ζωής που οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	288.872	-	288.872	298.914	-	298.914
Απόθεμα εγγυήσεων προϊόντων Unit Linked	76.108	-	76.108	76.035	-	76.035
Σύνολο αποθεμάτων Unit Linked	364.980	-	364.980	374.949	-	374.949
Σύνολο αποθεμάτων Ζωής	1.343.516	6.919	1.350.435	1.415.540	8.035	1.423.575
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΖΗΜΙΩΝ						
Απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών	58.637	13.458	72.095	67.375	15.683	83.058
Αποθέματα εκκρεμών αποζημιώσεων	173.023	268.651	441.674	171.408	308.913	480.321
Σύνολο αποθεμάτων ασφαλίσεων Ζημιών	231.660	282.109	513.769	238.783	324.596	563.379
Γενικό σύνολο αποθεμάτων	1.575.176	289.028	1.864.204	1.654.323	332.631	1.986.954

ΚΙΝΗΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Κίνηση ασφαλιστικών αποθεμάτων Ζωής				
Υπόλοιπο ασφαλιστικών αποθεμάτων κατά την έναρξη της χρήσης	1.448.588	1.469.337	1.423.575	1.446.214
Επιπρόσθετες Υποχρεώσεις και μεταβολές χρήσης	200.103	269.610	197.753	266.934
Απελευθέρωση αποθέματος για θανάτους, λήξεις, εξαγορές, ακυρώσεις κ.λ.π.	(271.349)	(290.357)	(270.893)	(289.573)
Συναλλαγματικές Διαφορές	(8)	(2)	-	-
Υπόλοιπο ασφαλιστικών αποθεμάτων κατά τη λήξη της χρήσης	1.377.334	1.448.588	1.350.435	1.423.575
Κίνηση ασφαλιστικών αποθεμάτων Ζημιών				
Υπόλοιπο ασφαλιστικών αποθεμάτων έναρξης χρήσης	581.247	629.346	563.379	613.704
Μεταβολή ΑΜΔΑ	(9.693)	(2.279)	(11.058)	(3.011)
Μεταβολή ΑΚΕΙ	5	5.285	96	5.373
Απόθεμα ζημιών τρέχουσας χρήσης	113.857	110.347	109.286	98.097
Μεταβολή σε απόθεμα ζημιών προηγούμενων χρήσεων	(60.592)	(60.871)	(64.238)	(60.260)
Πληρωθείσες ζημιές τρέχουσας χρήσης	(27.407)	(32.528)	(24.233)	(25.804)
Πληρωθείσες ζημιές προηγούμενων χρήσεων	(64.161)	(67.534)	(58.998)	(64.216)
Συναλλαγματικές διαφορές	21	(16)	-	-
Λοιπές κινήσεις	(466)	(503)	(465)	(504)
Υπόλοιπο ασφαλιστικών αποθεμάτων κατά τη λήξη της χρήσης	532.811	581.247	513.769	563.379
Γενικό Σύνολο	1.910.145	2.029.835	1.864.204	1.986.954

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 38: ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ

ΟΜΙΛΟΣ & ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)	
Ομαδικά Επενδυτικά Συμβόλαια		
Υπόλοιπο έναρξης της χρήσης	200.231	190.983
Εισφορές	44.477	24.036
Αναλήψεις	(72.439)	(21.751)
Τόκοι	4.580	6.991
Λοιπές κινήσεις	643	(28)
Υπόλοιπο κατά τη λήξη της χρήσης	177.492	200.231
Επενδυτικά Συμβόλαια U/L		
Υπόλοιπο έναρξης της χρήσης	252.626	64.092
Απελευθέρωση αποθέματος	(6.667)	(2.255)
Νέα συμβόλαια	89.158	190.825
Μεταβολή αποθέματος	(1.268)	(310)
Λοιπές κινήσεις	190	274
Υπόλοιπο κατά τη λήξη της χρήσης	334.039	252.626
Γενικό σύνολο αποθεμάτων	511.531	452.857

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 39: ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Υποχρεώσεις προς συνεργάτες πωλήσεων	28.991	37.023	20.639	29.481
Έξοδα πληρωτέα και έσοδα επομένων χρήσεων	26.596	32.517	24.559	30.604
Πιστωτές και προμηθευτές	9.180	7.887	8.408	7.206
Υποχρεώσεις από φόρους και τέλη	14.612	12.205	14.558	12.102
Υποχρεώσεις από εισπράξεις για λογαριασμό τρίτων	443	(64)	443	(64)
Οφειλές προς ασφαλιστικούς οργανισμούς	3.915	316	3.915	316
Πρόβλεψη απαιτήσεων τρίτων κατά της εταιρίας	2.653	2.663	2.653	2.663
Πρόβλεψη επιβολής κυρώσεων από Επιτροπή Ανταγωνισμού	15.000	-	15.000	-
Πρόβλεψη δεδουλευμένων δαπανών	5.844	6.539	5.844	6.539
Λοιπές υποχρεώσεις	15.496	10.925	14.987	10.478
Σύνολο λοιπών υποχρεώσεων	122.730	110.011	111.006	99.325

Οι εταιρίες του Ομίλου εμπλέκονται (υπό την ιδιότητα του εναγόμενου και του ενάγοντος) σε διάφορες δικαστικές υποθέσεις και διαδικασίες επιδιαιτησίας στα πλαίσια της κανονικής λειτουργίας τους. Η Διοίκηση καθώς και οι νομικοί σύμβουλοι της Μητρικής Εταιρίας εκτιμούν ότι όλες οι εκκρεμείς υποθέσεις αναμένεται να διευθετηθούν χωρίς σημαντικές αρνητικές επιδράσεις επί της χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου ή επί των αποτελεσμάτων λειτουργίας του. Η Μητρική Εταιρία έχει σχηματίσει πρόβλεψη για τις δικαστικές υποθέσεις που εκτιμάει ότι είναι πιθανό να επέλθει ζημιά.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 40: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	33	34	33	34
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	50.000	50.000	50.000	50.000
Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	50.033	50.034	50.033	50.034

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 41: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Υποχρεώσεις προς αντασφαλιστές	55.502	29.265	54.730	28.600
Υποχρεώσεις προς αντασφαλιζόμενους	263	1.407	667	1.791
Σύνολο υποχρεώσεων αντασφαλιστικών δραστηριοτήτων	55.765	30.672	55.397	30.391

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 42: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Προγράμματα καθορισμένων παροχών Μητρικής	4.926	11.154	4.926	11.154
Λοιπές εταιρίες του Ομίλου	191	180	-	-
Σύνολο υποχρεώσεων παροχών προς το προσωπικό	5.117	11.334	4.926	11.154

Με τα ομαδικά επενδυτικά συνταξιοδοτικά συμβόλαια 2361, 2740 και 3002, που έχει εκδώσει η Μητρική, καταβάλλεται εφάπαξ παροχή ή/και σύνταξη σε κάθε εργαζόμενο κατά την αποχώρησή του από αυτή, εκτός και αν έχει εισπράξει ή θα εισπράξει μελλοντικά σχετική παροχή για την ανικανότητά του από ομαδικό συμβόλαιο που έχει επίσης εκδώσει η Μητρική. Με τα συμβόλαια αυτά καλύπτονται ο θάνατος, η μόνιμη ολική ανικανότητα από ασθένεια, και η μόνιμη ολική ή μερική ανικανότητα από ατύχημα.

Κατά τη χρήση του 2014, η Εταιρία πραγματοποίησε πρόγραμμα εθελουσίας αποχώρησης προσωπικού σύμφωνα με το οποίο αποχώρησαν 29 άτομα με παροχή κινήτρου και αυτασφάλισης. Από το σύνολο των αποχωρησάντων με εθελουσία, 11 άτομα δε θεμελιώναν δικαίωμα σύνταξης και εντάχθηκαν σε νέο ομαδικό επενδυτικό συνταξιοδοτικό συμβόλαιο με αριθμό 3503 το οποίο προβλέπει την καταβολή των παροχών του συμβολαίου 2361 όταν τα άτομα αυτά θεμελιώσουν δικαίωμα σύνταξης. Μέσα στη χρήση του 2015 παραμένουν 7 άτομα στο συμβόλαιο.

Το προσωπικό των εταιριών του Ομίλου που βρίσκονται εντός Ελλάδος λαμβάνει αποζημίωση βάσει ισχύουσας νομοθεσίας.

Η καθαρή υποχρέωση των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών καθώς και τα έξοδα των προγραμμάτων αυτών που έχουν επηρεάσει τα αποτελέσματα χρήσης αναλύονται στους παρακάτω πίνακες:

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ		
	31/12/2015	31/12/2014
<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>		
Παρούσα αξία χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	45.378	45.355
Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων	(49.551)	(43.581)
Παρούσα αξία καθαρών χρηματοδ. απαιτήσεων	(4.173)	1.774
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	9.099	9.380
Σύνολο	4.926	11.154

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ		
	31/12/2015	31/12/2014
<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>		
Επίδραση στα αποτελέσματα		
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	(1.322)	(1.376)
Καθαρός τόκος επί παρούσας αξίας υποχρέωσης	(189)	(48)
Αναγνώριση κόστους προϋπηρεσίας	(455)	-
Λοιπά	(286)	(4.722)
Δαπάνη που αναγνωρίστηκε στη χρήση	(2.252)	(6.146)
Συμφωνία παρούσας αξίας υποχρέωσης		
Παρούσα Αξία Υποχρεώσεων		
εναρξης χρήσης	54.735	47.712
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	1.322	1.376
Τόκοι - έξοδα	1.038	1.694
Εισφορές εργαζομένων	657	707
Παροχές συμβολαίων DAF	(886)	(7.884)
Αποζημιώσεις καταβληθείσες από την Εταιρία	(82)	(4.339)
Αύξηση λόγω καταγγελιών συμβάσεων με συναινετικές διαδικασίες και λοιπά	286	4.722
Κόστος προϋπηρεσίας που προέκυψε κατά τη χρήση	455	-
Ζημιά λόγω χρηματοοικονομικών παραδοχών	(3.016)	7.876
Ζημιά λόγω δημογραφικών παραδοχών	(404)	
Κέρδη λόγω εμπειρίας	372	2.871
Παρούσα Αξία Χρηματοδοτούμενων Υποχρεώσεων κατά το τέλος περιόδου	54.477	54.735
Συμφωνία περ.στοιχείων προγράμματος		
Εύλογη αξία κατά την έναρξη της χρήσης	43.581	46.356
Αναμενόμενη απόδοση	850	1.646
Εργοδοτικές εισφορές	3.941	1.987
Συμμετοχή εργαζομένων	657	707
Παροχές συμβολαίων DAF	(886)	(7.884)
Κέρδη περ.στοιχείων προγράμματος	1.408	769
Εύλογη αξία περ.στοιχείων κατά την λήξη της χρήσης	49.551	43.581

Συμφωνία λοιπού συνολικού εισοδήματος

Ποσό που αναγνωρίστηκε στο συνολικό εισόδημα κατά την έναρξη της χρήσης

(7.518) 2.460

Κέρδη λόγω αλλαγών σε παραδοχές

3.420 (7.876)

Κέρδη χρήσης λόγω εμπειρίας

(372) (2.871)

Απόδοση περιουσιακών στοιχείων εκτός καθαρού τόκου

1.409 769

Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στα λοιπά συνολικά εισοδήματα της χρήσης

4.457 (9.978)

Ποσό που αναγνωρίστηκε στο συνολικό εισόδημα κατά τη λήξη της χρήσης

(3.061) (7.518)

Συμφωνία καθαρής υποχρέωσης στον ισολογισμό

Υποχρέωση κατά την έναρξη της χρήσης

11.154 1.356

Εργοδοτικές εισφορές

(3.941) (1.987)

Αποζημιώσεις καταβληθείσες από την Εταιρία

(82) (4.339)

Δαπάνη που αναγνωρίστηκε στη χρήση

2.252 6.146

Μεταβολή λοιπών συνολικών εσόδων χρήσης

(4.457) 9.978

Υποχρέωση σε Ισολογισμό

4.926 11.154

Βασικές Παραδοχές

Επιτόκιο προεξόφλησης

2,35% 2,00%

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται η ανάλυση ευαισθησίας στην παρούσα αξία της συσσωρευμένης υποχρέωσης, σε αλλαγή των βασικών υποθέσεων εκτίμησης.

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ			
Ανάλυση Ευαισθησίας αναλογιστικών παραδοχών			
		N.2112	DAF
Επιτόκιο προεξόφλησης	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	-6,50%	-5,10%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	7,10%	5,50%
Πληθωρισμός	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	0,30%	0,00%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	-0,40%	0,00%
Ρυθμός αύξησης αποδοχών	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	6,50%	2,40%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	-6,10%	-2,20%
Αναμενόμενη διάρκεια ζωής	Πλέον ενός έτους	0,70%	0,60%
	Λιγότερο από ένα έτος	-0,70%	-0,60%

Τα περιουσιακά στοιχεία ύψους €49.551 χιλ. (2014: €43.581 χιλ.) αφορούν στα αποθέματα των προαναφερθέντων ομαδικών επενδυτικών συμβολαίων και περιλαμβάνονται στις υποχρεώσεις από επενδυτικά συμβόλαια.

Η αναμενόμενη απόδοση των συμβολαίων αυτών βασίστηκε στη συμβατική εγγυημένη απόδοση που προβλέπεται από τα εν λόγω συμβόλαια.

Οι εκτιμώμενες εργοδοτικές εισφορές προς τα συμβόλαια καθορισμένης παροχής 2361, και 2740 για το 2016 εκτιμώνται σε €1.740 χιλ..

Στις 12 Νοεμβρίου 2012 ο νέος νόμος 4093/2012, μείωσε την πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία στην περίπτωση απόλυσης ή συνταξιοδότησης με βάση τα οριζόμενα του Ν. 2112/2012. Σύμφωνα με τις διατάξεις του νέου νόμου, το μέγιστο ποσό αποζημίωσης απόλυσης των υπαλλήλων περιορίζεται σε 12 μισθούς αντί για 24 μισθούς.

Επιπλέον, οι μεταβατικές διατάξεις του εν λόγω νόμου προβλέπουν ότι για τους υπάλληλους οι οποίοι κατά την 12 Νοεμβρίου 2012 έχουν συμπληρωμένα 17 ή παραπάνω έτη υπηρεσίας στον ίδιο εργοδότη η αποζημίωση περιορίζεται σε 1 επιπλέον μισθό για κάθε συμπληρωμένο έτος και μέχρι 24 μισθούς. Σε περίπτωση απόλυσης ο επιπλέον μισθός περιορίζεται σε €2 χιλ..

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 43: ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ**α. Συναλλαγές με Μητρική εταιρία ΕΤΕ, θυγατρικές ΕΤΕ και εταιρίες του Ομίλου της Εθνικής Ασφαλιστικής:**

	ΟΜΙΛΟΣ							
	31/12/2015				31/12/2014			
	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
	(ποσά σε χιλιάδες €)				(ποσά σε χιλιάδες €)			
Μητρική εταιρία ΕΤΕ								
- Κατ. Προθεσμίας	57.324	-	5.846	-	305.719	-	14.297	-
- Κατ. Όψεως	10.661	-	4	-	16.466	-	-	-
- Ασφαλιστικές εργασίες	1.083	2.504	10.486	-	1.284	1.990	10.397	-
- Λοιπές Συναλλαγές	448	47.554	774	3.951	469	7.839	1.248	1.944
Συνδεδεμένες εταιρίες Ομίλου ΕΤΕ	10.446	8.435	3.780	8.663	7.807	48.040	3.782	12.597
Σύνολο	79.962	58.493	20.890	12.614	331.745	57.869	29.724	14.541
ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ								
	31/12/2015				31/12/2014			
	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
	(ποσά σε χιλιάδες €)				(ποσά σε χιλιάδες €)			
Θυγατρικές								
Εθν.Ασφαλιστικής	144	309	463	83	87	294	1.052	583
Συγγενείς Εθν.Ασφαλιστικής	-	118	1.130	294	-	168	1.644	430
Μητρική εταιρία ΕΤΕ								
- Κατ. Προθεσμίας	56.504	-	5.833	-	304.899	-	14.272	-
- Κατ. Όψεως	10.587	-	4	-	16.012	-	-	-
- Ασφαλιστικές εργασίες	1.083	2.504	10.486	-	1.284	1.990	10.397	-
- Λοιπές Συναλλαγές	448	47.554	771	3.951	469	7.839	1.248	1.944
Συνδεδεμένες εταιρίες Ομίλου ΕΤΕ	1.267	8.135	2.731	7.858	1.194	2.875	2.421	8.461
Σύνολο	70.033	58.620	21.418	12.186	323.945	13.166	31.034	11.418

Όλες οι συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη πραγματοποιήθηκαν υπό το σύνηθες επιχειρηματικό πλαίσιο και περιλάμβαναν τους ίδιους όρους με αυτούς που χορηγήθηκαν σε τρίτους ή που είχαν συμφωνηθεί σε συμβάσεις εργασίας.

Οι καταθέσεις όψεως στην ΕΤΕ είναι καταχωρημένες στο ταμείο και τα ταμειακά ισοδύναμα, ενώ οι καταθέσεις προθεσμίας στην ΕΤΕ είναι καταχωρημένες στο ταμείο και τα ταμειακά ισοδύναμα εφόσον έχουν διάρκεια ίση ή μικρότερη των τριών μηνών και στους χρεώστες ασφαλιστρών και λοιπές απαιτήσεις, στο κονδύλι: «Απαιτήσεις από πιστωτικά ιδρύματα», εφόσον έχουν διάρκεια άνω των τριών μηνών.

Η Μητρική και ο Όμιλος έχουν καταθέσεις στην ΕΤΕ ΑΕ και την ΕΤΕ Κύπρου Λτδ. που συνδέονται με ασφαλιστικά προϊόντα της Μητρικής και του Ομίλου, ύψους €14.530 χιλ. και €2.180 χιλ. αντίστοιχα για το 2015 (2014: €93.319 χιλ. και € 753 χιλ. αντίστοιχα).

Επιπλέον η Μητρική και ο Όμιλος έχουν επενδύσεις σε ειδικά καταθετικά προϊόντα στη Μητρική εταιρία ΕΤΕ Α.Ε. που συνδέονται με επενδυτικά προϊόντα της Μητρικής και του Ομίλου, ύψους € 333.557 χιλ. το 2015 (2014: € 252.334 χιλ.). Πιο συγκεκριμένα, η Εταιρία έχει συγκροτήσει εσωτερικό μεταβλητό κεφάλαιο (ΕΜΚ) με την ονομασία «Εφάπαξ Εθνικής», σύμφωνα με τις διατάξεις του ΝΔ 400/1970, προκειμένου να συνδεθεί με αντίστοιχο ομαδικό ασφαλιστήριο συμβόλαιο ζωής και ατομικά ασφαλιστήρια στο πλαίσιο ασκήσεως εργασιών που προβλέπονται στο ΝΔ 400/1970, ήτοι του κλάδου ζωής που συνδέονται με επενδύσεις. Το σύνολο του ΕΜΚ τοποθετείται σε προθεσμιακή κατάθεση ειδικού τύπου στην ΕΤΕ.

Η Μητρική Εταιρία έχει κεφαλαιοποιήσει συνολικά ποσό €11.913 χιλ. (2014: €10.624 χιλ.) που αφορά σε συναλλαγές με τη μητρική της εταιρία ΕΤΕ ΑΕ., εκ των οποίων €1.289 χιλ. κεφαλαιοποιήθηκαν μέσα στη χρήση (2014: €1.139 χιλ.).

Η Μητρική Εταιρία διαχειρίζεται κεφάλαια ομαδικών επενδυτικών συμβολαίων DAF για εργαζόμενους του Ομίλου της ΕΤΕ ύψους €75.927 χιλ. (2014: €70.090 χιλ.), εκ των οποίων τα €60.369 χιλ. αφορούν σε εργαζόμενους της Μητρικής Εταιρίας (2014: €53.047 χιλ.).

β. Συναλλαγές με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διοίκησης

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, οι Γενικοί Διευθυντές και οι Αναπληρωτές Γενικοί Διευθυντές καθώς και στενά συγγενικά μέλη ή εταιρείες που ελέγχονται ατομικά ή από κοινού με τα πρόσωπα αυτά, πραγματοποιήσαν, στα

πλαίσια της συνήθους λειτουργικής δραστηριότητας, συναλλαγές με τον Όμιλο και τη Μητρική εταιρία. Κατάσταση με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Μητρικής εταιρίας παρατίθεται στη Σημείωση 1 “Γενικές πληροφορίες”. Συγκεκριμένα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2015 δεν υφίστανται απαιτήσεις και υποχρεώσεις (2014: €- χιλ. και €- χιλ.), ενώ τα ασφάλιστρα και οι αποζημιώσεις για τη χρήση 2015, ανήλθαν σε €26 χιλ. και €47 χιλ. αντίστοιχα (2014: €9 χιλ. και €14 χιλ.).

Οι συνολικές απολαβές ανήλθαν για τη χρήση 2015 σε €1.254 χιλ. (2014: €1.211 χιλ.), στις οποίες συμπεριλαμβάνονται βραχυπρόθεσμες παροχές ύψους €923 χιλ. και παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία €41 χιλ..

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 44: ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

(α) Δικαστικές υποθέσεις

Οι εταιρίες του Ομίλου εμπλέκονται (υπό την ιδιότητα του εναγόμενου και του ενάγοντος) σε διάφορες δικαστικές υποθέσεις και διαδικασίες επιδιαιτησίας στα πλαίσια της κανονικής λειτουργίας τους. Η Διοίκηση καθώς και οι νομικοί σύμβουλοι της Μητρικής Εταιρίας εκτιμούν ότι όλες οι εκκρεμείς υποθέσεις αναμένεται να διευθετηθούν χωρίς σημαντικές αρνητικές επιδράσεις επί της χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου ή επί των αποτελεσμάτων λειτουργίας του.

Η Εταιρία δεν έχει ενδεχόμενες υποχρεώσεις από δικαστικές υποθέσεις έναντι των οποίων δεν έχει σχηματίσει πρόβλεψη.

(β) Εγγυήσεις

Η Μητρική Εταιρία την 31 Δεκεμβρίου 2015 είχε εκδώσει εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης συνολικού ύψους €1.826 χιλ. (2014: €2.516 χιλ.) που αφορούν κυρίως σε συμμετοχές σε διαγωνισμούς για ανάληψη νέων ασφαλιστικών εργασιών

(γ) Εκκρεμείς φορολογικοί έλεγχοι

Οι εταιρίες του Ομίλου δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά για ορισμένες χρήσεις και επομένως, οι φορολογικές υποχρεώσεις τους για τις χρήσεις αυτές δεν έχουν καταστεί οριστικές. Συνεπώς, ως αποτέλεσμα των ελέγχων αυτών, είναι πιθανό να επιβληθούν επιπλέον πρόστιμα και φόροι, τα ποσά των οποίων δεν είναι δυνατό να προσδιοριστούν με ακρίβεια επί του παρόντος. Ωστόσο, εκτιμάται ότι δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική θέση του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρίας. Η Μητρική Εταιρία έχει ελεγχθεί φορολογικά μέχρι και τη χρήση 2009, ενώ ελέγχεται η χρήση 2015 από την ανεξάρτητη ελεγκτική εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών “Deloitte Χατζηπαύλου Σοφινός & Καμπάνης Ανώνυμη Εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών & Συμβούλων Επιχειρήσεων” (εφεξής «τακτικός ελεγκτής»), στο πλαίσιο του φορολογικού πιστοποιητικού σύμφωνα με το άρθρο 65^α του Ν.4174/13. Οι χρήσεις 2011, 2012, 2013 και 2014 έχουν ελεγχθεί από τον εκλεγμένο σύμφωνα με τον Κ.Ν. 2190/1920 τακτικό ελεγκτή, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν. 2238/1994 και το άρθρο 65^α Ν.4174/13 και τα σχετικά πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης εκδόθηκαν την 27.07.2012, 24.09.2013, 09.07.2014 και 29.09.2015 αντίστοιχα και δεν περιείχαν επιφυλάξεις. Σύμφωνα με την ΠΟΛ.1006/05.01.2016 δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού φορολογικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές οι επιχειρήσεις για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επιφυλάξεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας. Συνεπώς οι φορολογικές αρχές είναι δυνατόν να επανέλθουν και να διενεργήσουν τον δικό τους φορολογικό έλεγχο για τις χρήσεις 2011, 2012, 2013 και 2014 για τις οποίες έχει εκδοθεί φορολογικό πιστοποιητικό από τον τακτικό ελεγκτή.

Επιπλέον πληροφορίες σχετικά με τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις για την Μητρική, τις θυγατρικές και τις συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης υπάρχουν στη Σημείωση 18.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 45: ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Από την 1^η Ιανουαρίου 2016 τέθηκε σε ισχύ ο Ν.4364/2016 για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, ο οποίος δημοσιεύθηκε στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως της 5^{ης} Φεβρουαρίου 2016. Ο νέος νόμος αντικαθιστά τον προηγούμενο Ν. 400/1970 για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και θέτει σε ισχύ τις απαιτήσεις της Οδηγίας Φερεγγυότητα 2 (Solvency II) 2009/138/ΕΕ.

Την 12 Φεβρουαρίου 2016, σε συνέχεια της αναπομπής από το Διοικητικό Εφετείο της υπ’αριθμ.460/2009 απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η Μητρική Εταιρία με την ιδιότητα του βασικού μετόχου της εταιρίας AUDATEX, κλήθηκε να παρασταθεί στην συνεδρίαση της ολομέλειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού με θέμα την επανεξέταση της (υπ’αριθμ.πρωτ.6756/26.10.2005) καταγγελίας της Ένωσης Φανοποιών και Βαφών Νομού Χανίων κατά της Εταιρίας AUDATEX, για παράβαση του άρθρου 1 του ν. 703/1977 περί ανταγωνισμού, όπως ίσχυε καθώς και του Κανονισμού 1400/2002, η οποία έχει προγραμματιστεί για τον Απρίλιο του 2016. Για την ανωτέρω περίπτωση η Μητρική Εταιρία έχει σχηματίσει πρόβλεψη ζημιάς €15.000 χιλ. όπως παρουσιάζεται και στις Σημειώσεις 16 και 39.

Την 04.01.2016 ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση της UBB AIG Insurance Company AD, η συμμετοχή στην οποία, κατά την 31.12.2015, εμφανίζεται στα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση, όπως περιγράφεται και στη Σημείωση 24.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 46: ΑΜΟΙΒΕΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Το ελεγκτικό γραφείο Deloitte Χατζηπαύλου Σοφιανός & Καμπάνης Ανώνυμη Εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών και Συμβούλων Επιχειρήσεων («Deloitte.») ήταν ο νόμιμος ανεξάρτητος ορκωτός ελεγκτής λογιστής για τη χρήση που έκλεισε την 31 Δεκεμβρίου 2015. Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται οι συνολικές αμοιβές για τις ελεγκτικές και λοιπές επαγγελματικές υπηρεσίες που παρασχέθηκαν στον Όμιλο από το νόμιμο ελεγκτικό γραφείο Deloitte., τις υπόλοιπες εταιρείες του και των αντίστοιχων συνεργατών τους.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
	(Ποσά σε χιλιάδες €)		(Ποσά σε χιλιάδες €)	
Αμοιβές για υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων	290	285	190	207
Αμοιβές για λοιπές υπηρεσίες ελεγκτικής φύσης	296	185	242	181
Σύνολο αμοιβών ανεξάρτητου ορκωτού ελεγκτή λογιστή	586	470	432	388

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 47: ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ

Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος	ΟΜΙΛΟΣ			ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ		
	31/12/2014			31/12/2014		
	Αναπρ/μα ποσά	Δημοσ/να ποσά	Αναμορφώσ εις	Αναπρ/μα ποσά	Δημοσ/να ποσά	Αναμορφώσ εις
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			(Ποσά σε χιλιάδες €)		
Κέρδη από πώληση/λήξη επενδύσεων	61.591	61.612	(21)	61.591	61.596	(5)
Κέρδη/ (Ζημιές) από αποτίμηση επενδύσεων	(1.766)	(1.787)	21	(1.865)	(1.870)	5
Συνολικά έσοδα επενδύσεων	59.825	59.825	-	59.726	59.726	-

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	ΟΜΙΛΟΣ			ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ		
	31/12/2014			31/12/2014		
	Αναπρ/μα ποσά	Δημοσ/να ποσά	Αναμορφώσ εις	Αναπρ/μα ποσά	Δημοσ/να ποσά	Αναμορφώσ εις
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			(Ποσά σε χιλιάδες €)		
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Χρεώστες ασφαλιστρών και λοιπές απαιτήσεις	521.348	518.685	2.663	488.225	485.562	2.663
Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	90.110	83.542	6.568	79.117	72.549	6.568
Σύνολο	611.458	602.227	9.231	567.342	558.111	9.231
ΠΑΘΗΤΙΚΟ						
Λοιπές υποχρεώσεις	110.011	107.348	2.663	99.325	96.662	2.663
Υποχρεώσεις αντασφαλιστικών δραστηριοτήτων	30.672	24.104	6.568	30.391	23.823	6.568
Σύνολο	140.683	131.452	9.231	129.716	120.485	9.231

Οι παραπάνω αναμορφώσεις πραγματοποιήθηκαν για σκοπούς συγκρισιμότητας των Οικονομικών Καταστάσεων. Για τον ίδιο λόγο έχουν αναμορφωθεί κονδύλια μέσα στις σημειώσεις των Οικονομικών Καταστάσεων. Ορισμένα από τα κονδύλια όπως παρουσιάστηκαν στην Κατάσταση ταμειακών ροών της προηγούμενης χρήσης, έχουν αναμορφωθεί για σκοπούς συγκρισιμότητας.

